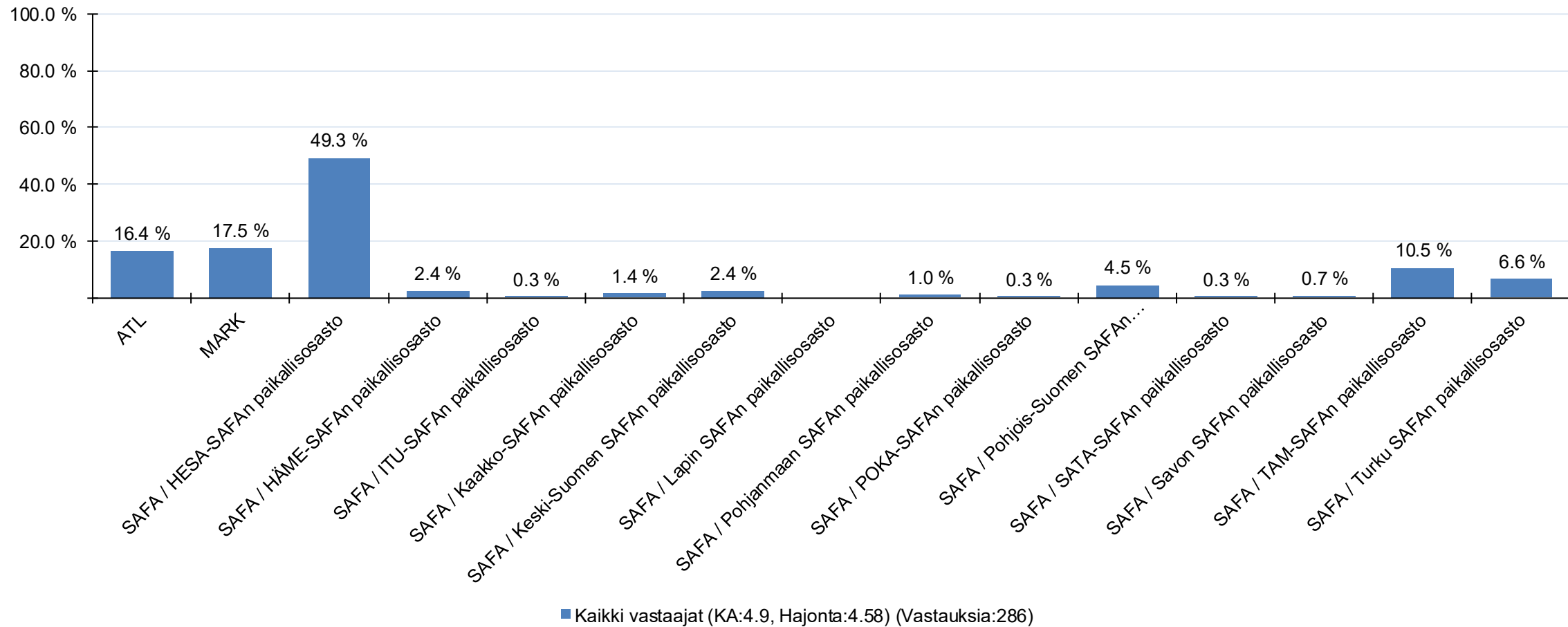

SAFA – ATL - MARK_suhdannekysely_4/2026
KAIKKI VASTAAJAT

11.5.2026

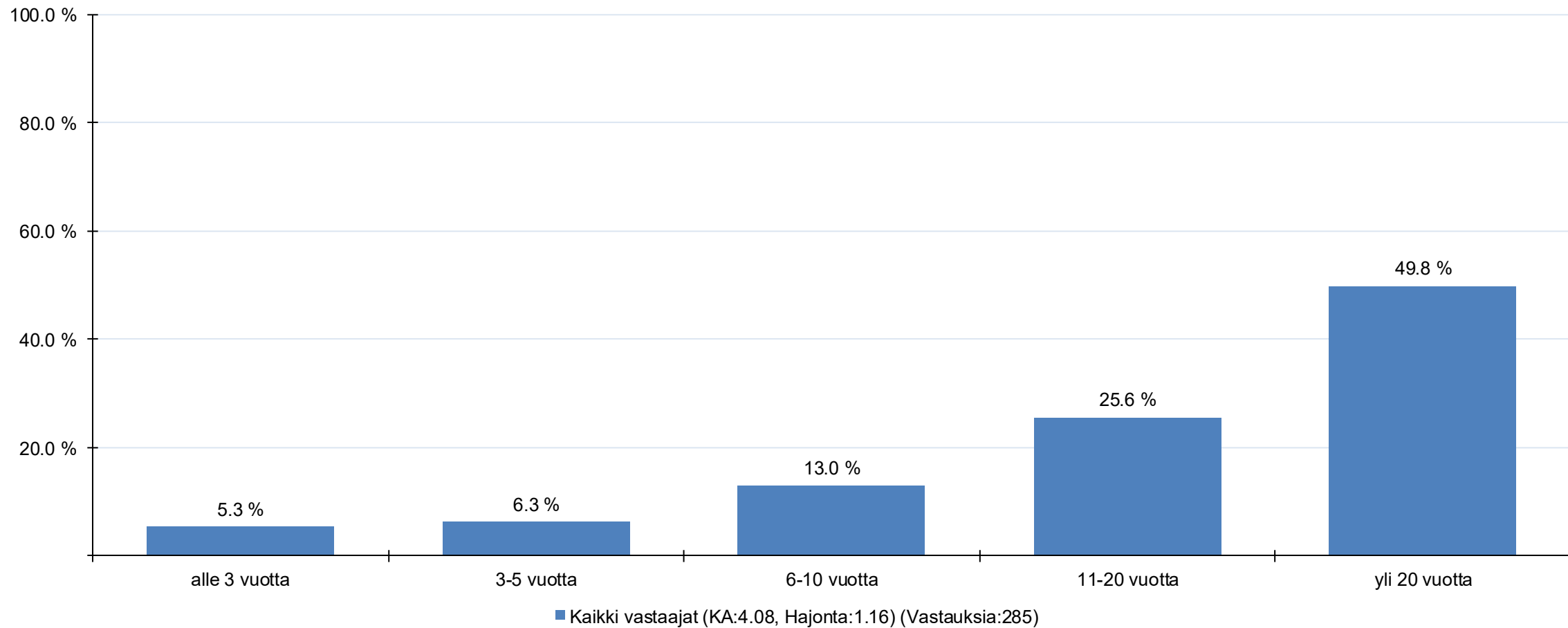
VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

1. JÄSENYYS

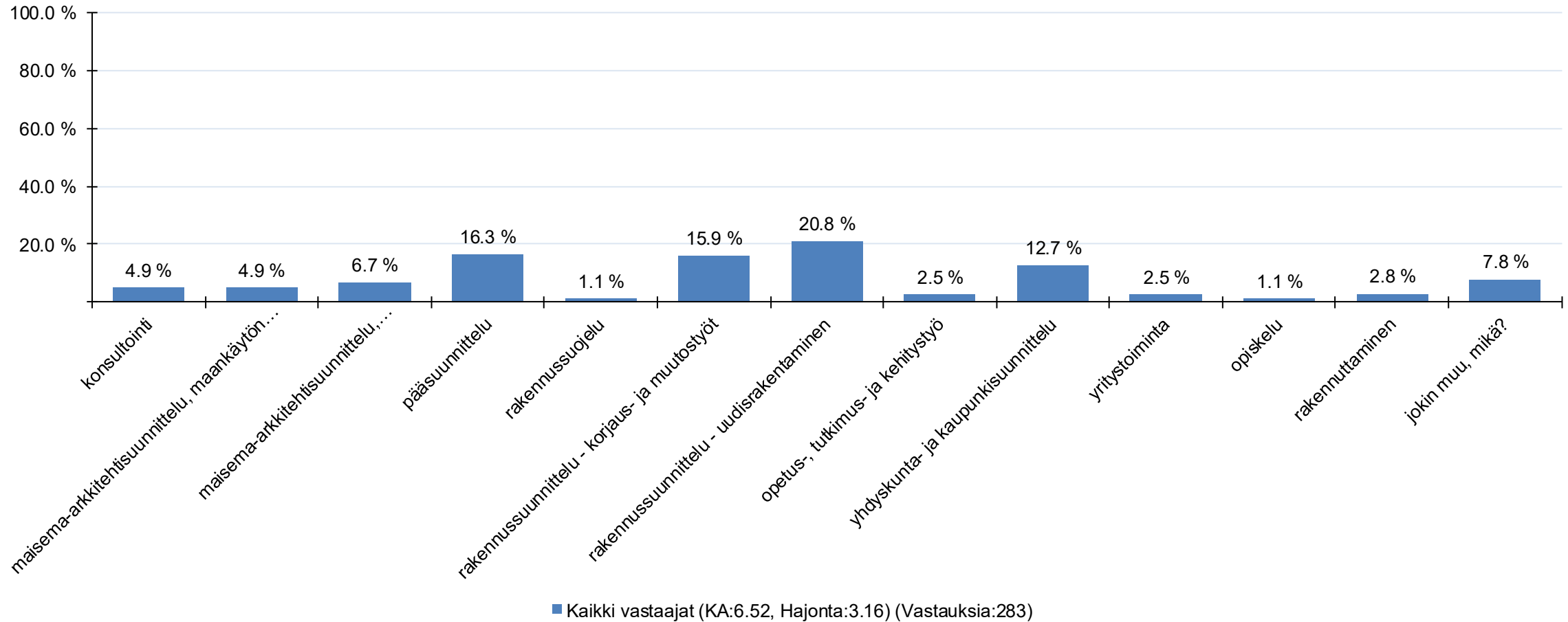
VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

2. KOKEMUSVUOTENI

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

3. PÄÄTEHTÄVÄNI

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

3. PÄÄTEHTÄVÄNI - jokin muu, mikä? (Kaikki vastaajat)

- Johtaminen
- Vaihtoehdot ovat tarpeettoman eriteltyt. Monessa käytännön työssä nämä limittyvät, jonka takia yhden valinta ei kerro asioiden todellista laittaa. Omalla kohdalla yhdistelmä rakennussuunnittelu+pääsuunnittelu+konsultointi on lähinnä tarkin näistä.
- Markkinointi
- Rakennussuunnittelu: uudisrakentaminen sekä korjaus- ja muutostyöt
- Myynti
- rakennusvalvonta
- maakuntakaavoitus
- urakoitsija, suunnittelun ohjaus / suunnittelupäällikkö
- johtotehtävät suuren konsulttiyrityksen arkkitehtitoiminnassa
- Työtön, kesäkuussa tulee neljä vuotta täysipäiväistä nonstop työnhakua täyteen. Sitä ennen reilut parikymmentä vuotta rakennussuunnittelua niin uudis- kuin korjauskohteista, julkiselle ja yksityiselle puolelle, niin asuin-, teollisuus kuin julkisiakin rakennuksia.
- rakennusvalvonta

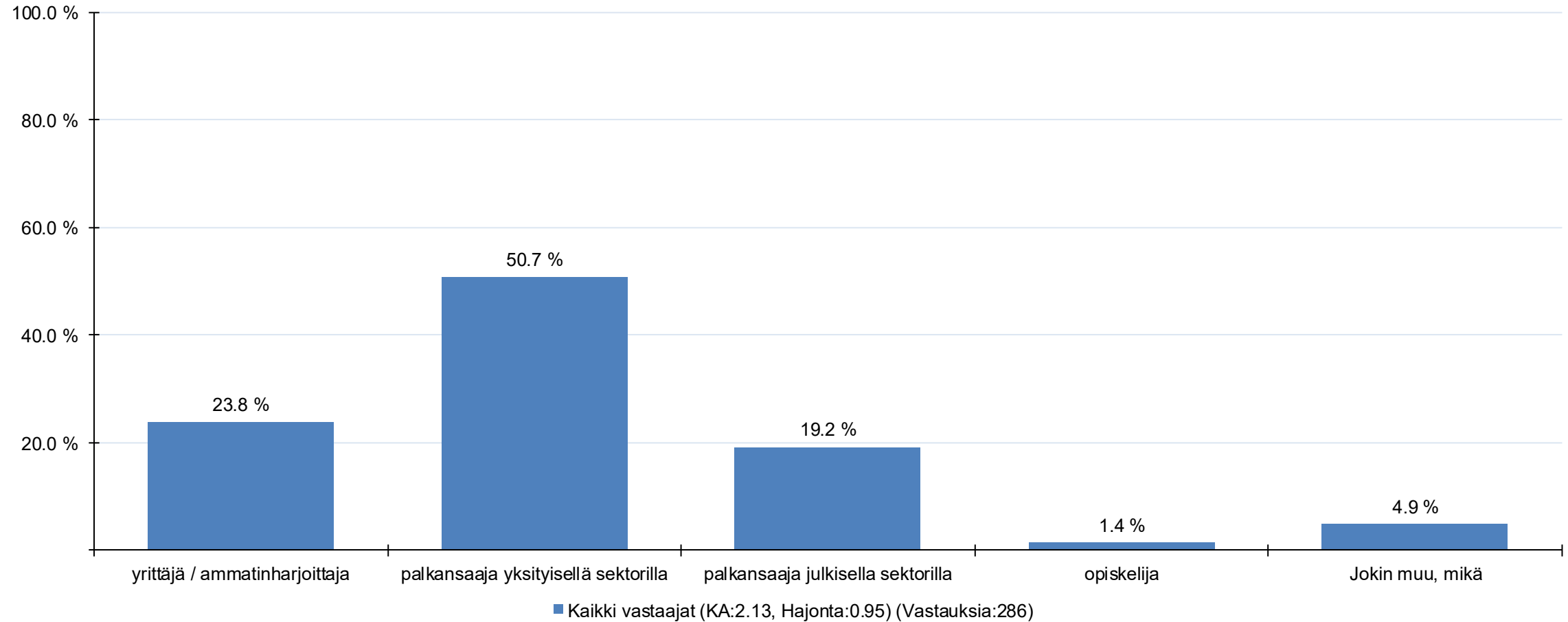
VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

3. PÄÄTEHTÄVÄNI - jokin muu, mikä? (Kaikki vastaajat)

- pääsuunnittelu, rakennussuunnittelu uudis- ja korkeusrakentaminen
- Kaluste- ja valaisinmuotoilu
- pääsuunnittelu, rakennussuunnittelu (korjaus- ja muutossuunnittelu sekä uudisrakentaminen) ja yhdyskunta- ja kaupunkisuunnittelu. Teen näitä kaikkia, enkä tällä hetkellä pysty erottelemaan mikä näistä olisi päätehtäväni. Vaihtelee kuukausittain ja vuosittain.
- Työtön
- Työtön
- rakennusvalvonta lupakäsittely
- Lupa-arkkitehti rak.valvonnassa
- Museoala
- Julkinen hallinto
- Työtön

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

4. TOIMENKUVANI

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

4. TOIMENKUVANI - Jokin muu, mikä (Kaikki vastaajat)

- Työnhakija
- Työtön arkkitehti
- Palkansaaja, yliopisto
- eläkeläinen
- Työnhakija
- Palkansaaja ja ammatinharjoittaja
- työtön
- Palkansaaja / johtotehtävät
- Työtön
- Työtön
- työtön
- työtön

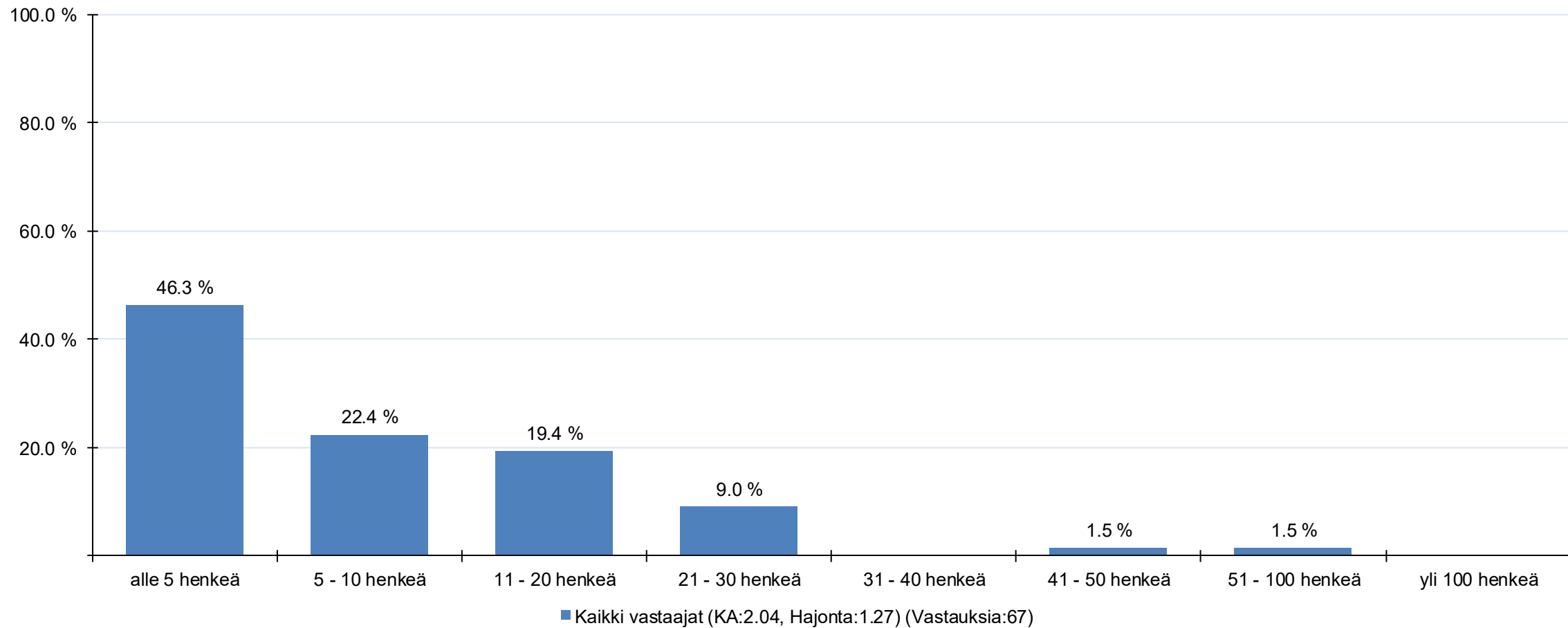
VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

4. TOIMENKUVANI - Jokin muu, mikä (Kaikki vastaajat)

- Viranomainen
- Työtön ja yrittäjäksi yrittäjä. Ennen konkur palkansaaja yksityisellä sektorilla

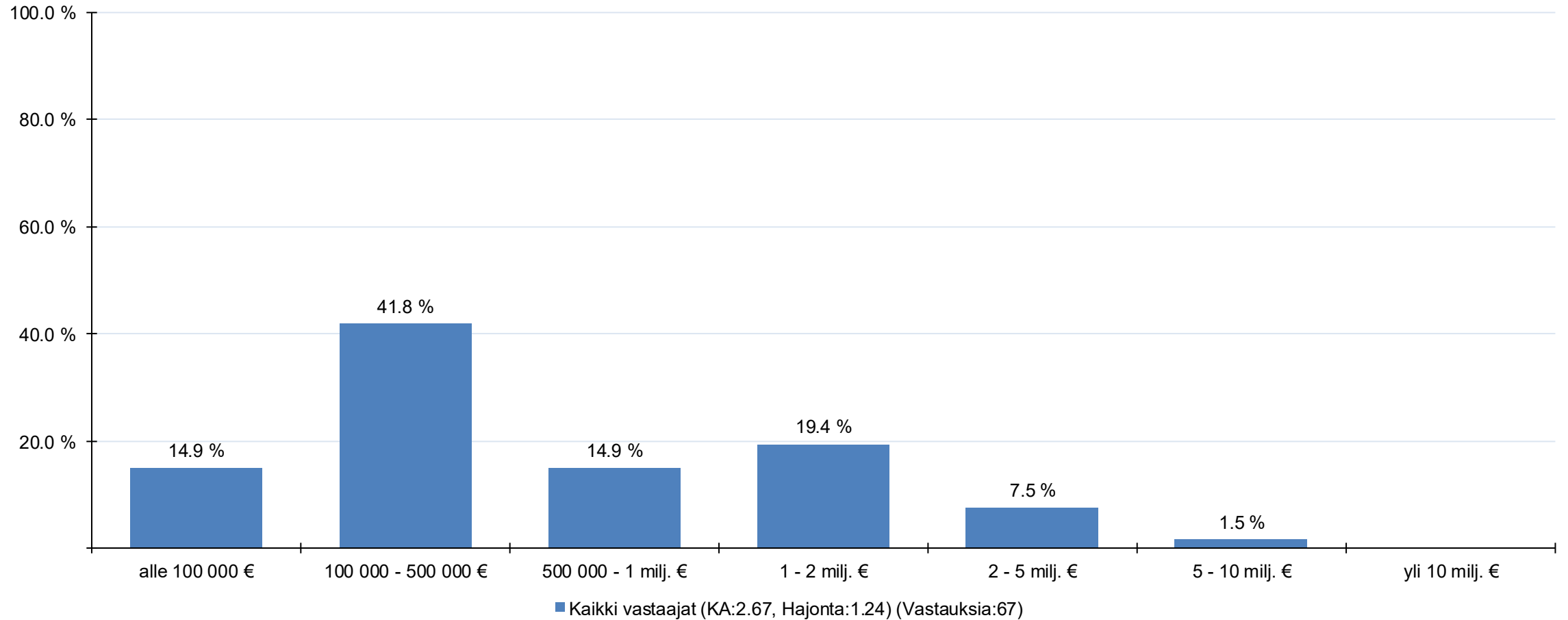
VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

5. YRITYKSENI KOKO

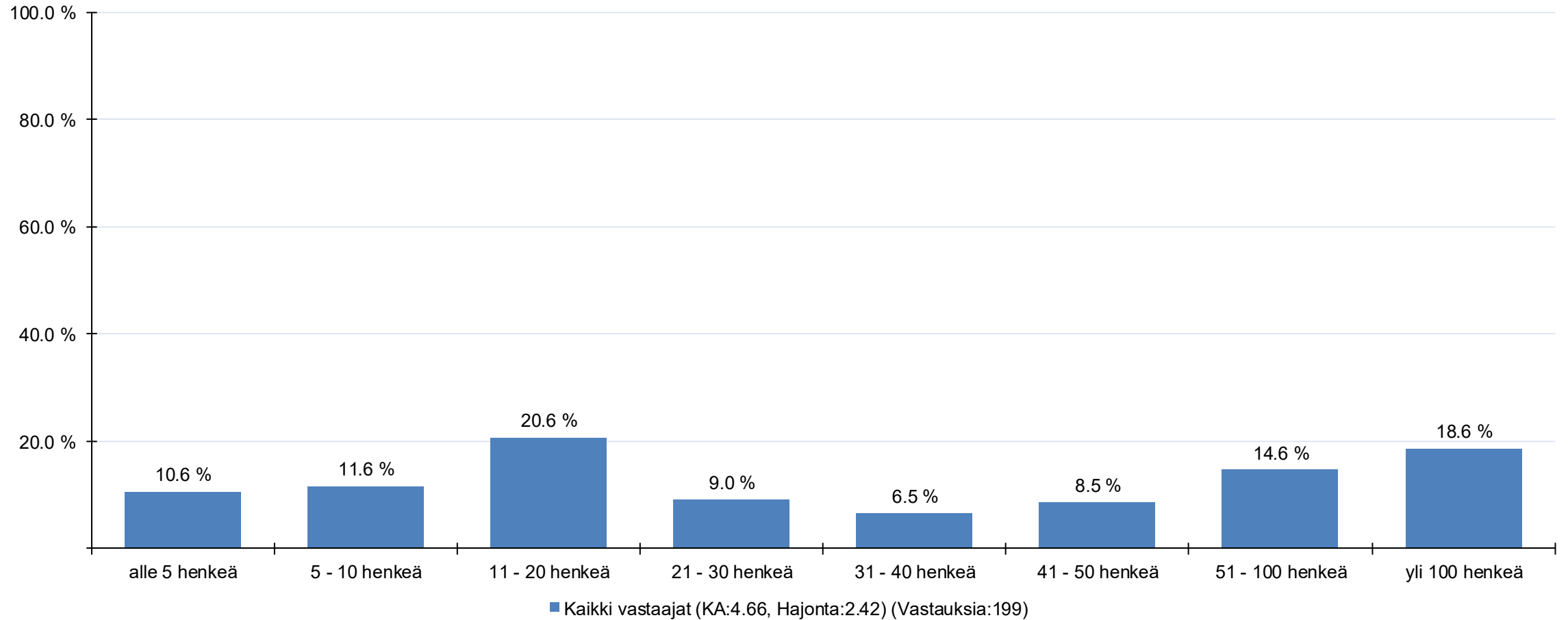
VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

6. YRITYKSENI LIIKEVAIHTO (vuosi 2025)

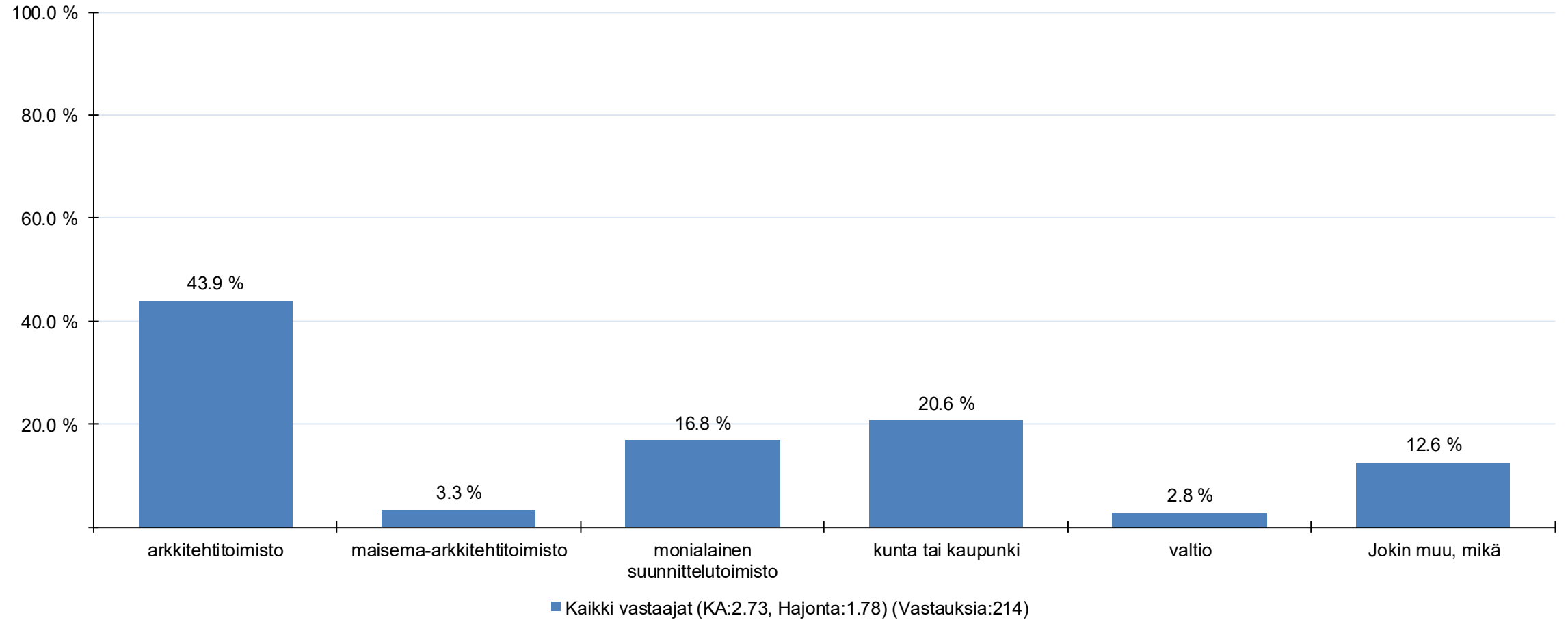
VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

5. TYÖPAIKKANI KOKO

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

6. TYÖNANTAJANI ON

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

6. TYÖNANTAJANI ON - Jokin muu, mikä (Kaikki vastaajat)

- Tutkimuslaitos
- liikkeenjohdon konsulttitoimisto
- yhdistys
- yksityinen kaupan alan yritys
- maakunnan liitto
- Ei työnantajaa
- Yliopisto
- Rakennuttajakonsulttiyritys
- Rakennusliike
- perheyritys
- Ei ole
- työtön

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

6. TYÖNANTAJANI ON - Jokin muu, mikä (Kaikki vastaajat)

- Liikkeenjohdon konsulttitoimisto
- Työtön
- Työtön
- Työtön
- hyvinvointialue
- Säätiöyliopisto
- Kiinteistönvuokraus- ja kehitysyhtiö
- Työtön, ennen konkurssia arkkitehtitoimisto
- Yliopisto
- Alueellinen vastuumuseo
- Arkkitehti- ja sisustusarkkitehtitoimisto
- Työtön

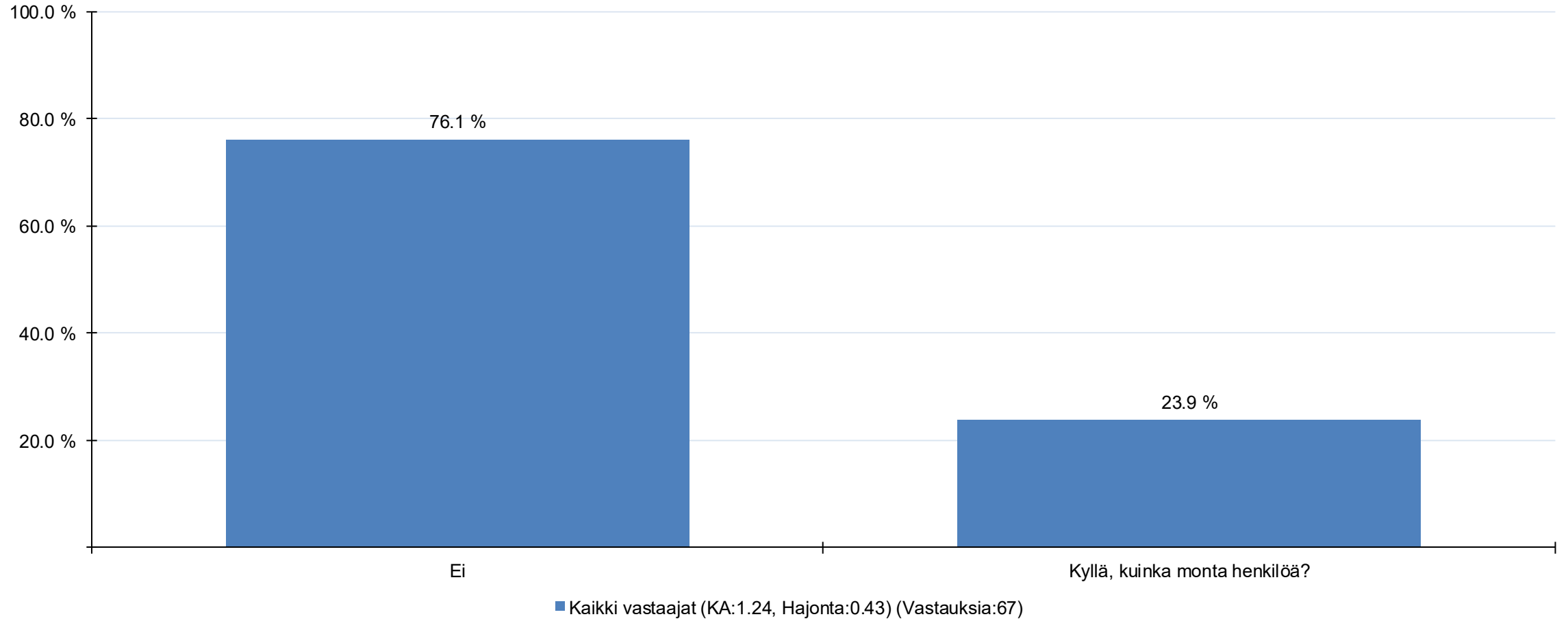
VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

6. TYÖNANTAJANI ON - Jokin muu, mikä (Kaikki vastaajat)

- Yliopisto
- Rakennusliike

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko yrityksenne lomauttanut henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko yrityksenne lomauttanut henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana?
- Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 1
- 4
- 1
- 5
- 5
- 4
- 11
- 15
- 5
- 3
- 3
- 3

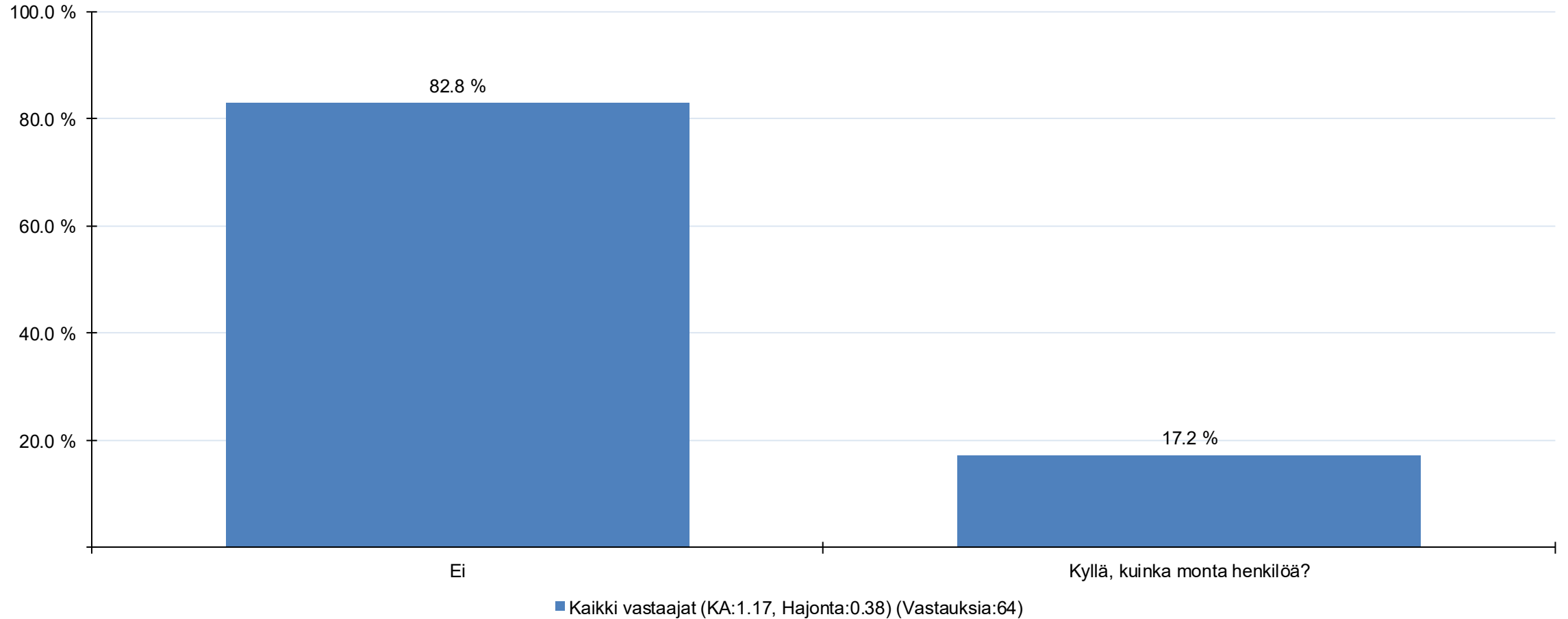
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko yrityksenne lomauttanut henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana?
- Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- osa-aikaisesti kaikki
- 2 henkilöä, lisäksi 3 jatko-opiskelee vapaaehtoisesti lomautuksen sijaan
- 1
- 3

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

8. Onko yrityksenne irtisanonut henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana?

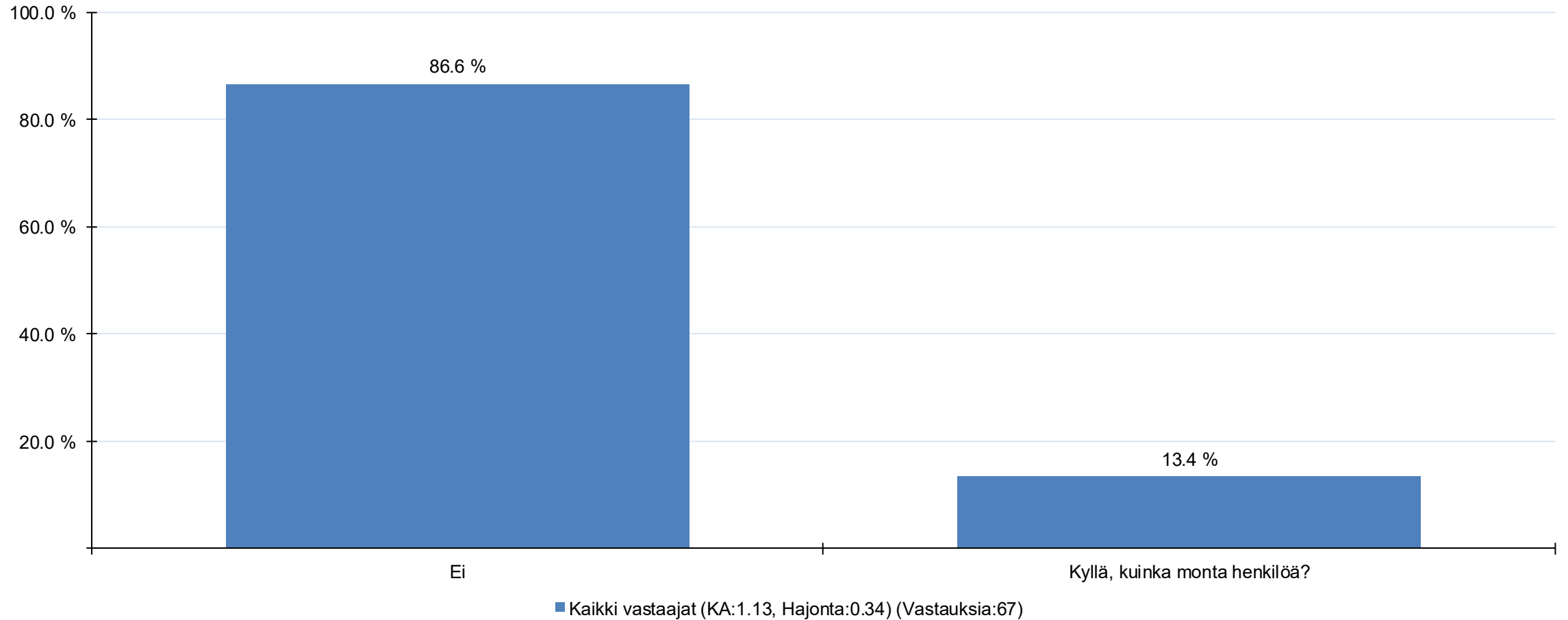
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

8. Onko yrityksenne irtisanonut henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 1
- 1
- 1
- 1
- 1
- 1
- 1
- 3
- 2

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

9. Onko yrityksenne aikeissa lomauttaa henkilöstöä?

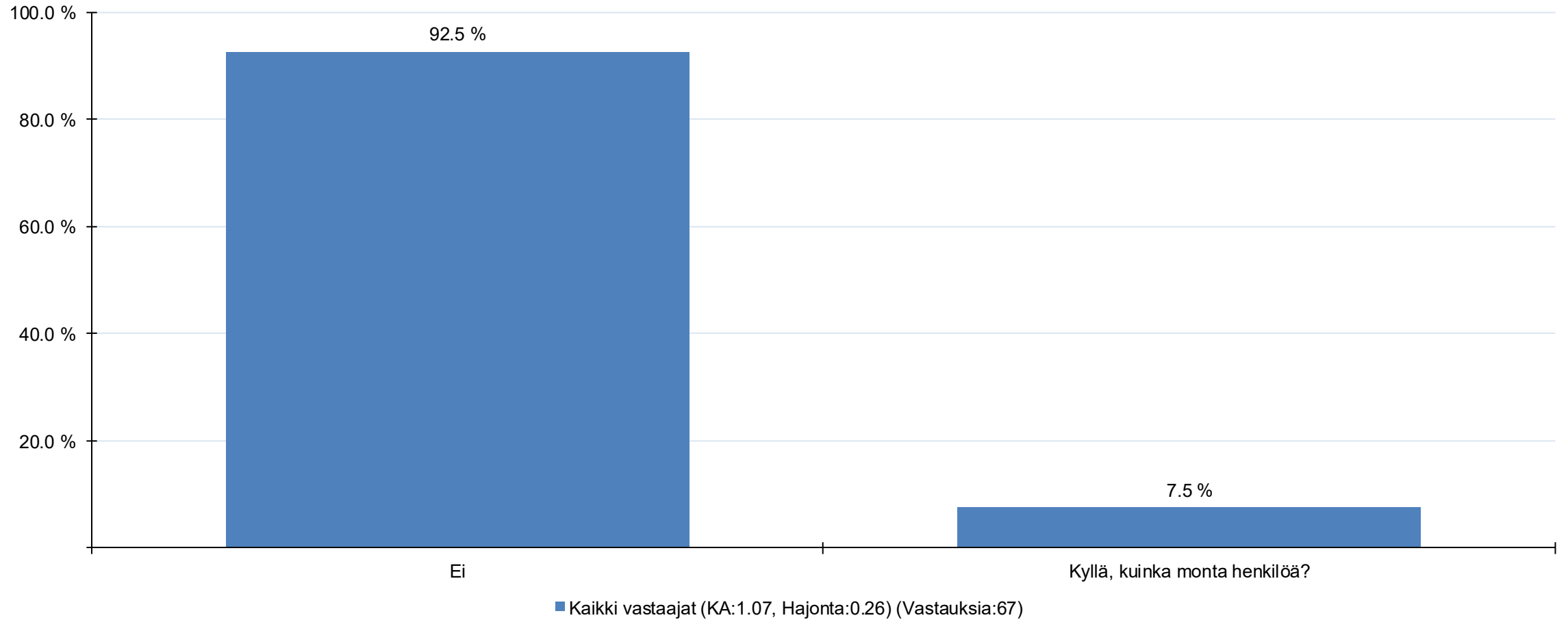
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

9. Onko yrityksenne aikeissa lomauttaa henkilöstöä? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 1
- 2
- 2
- 2
- 15
- 1
- 2
- mahdollisesti joudumme lomauttamaan vielä yhden henkilön
- 2

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

10. Onko yrityksenne aikeissa irtisanoa henkilöstöä?

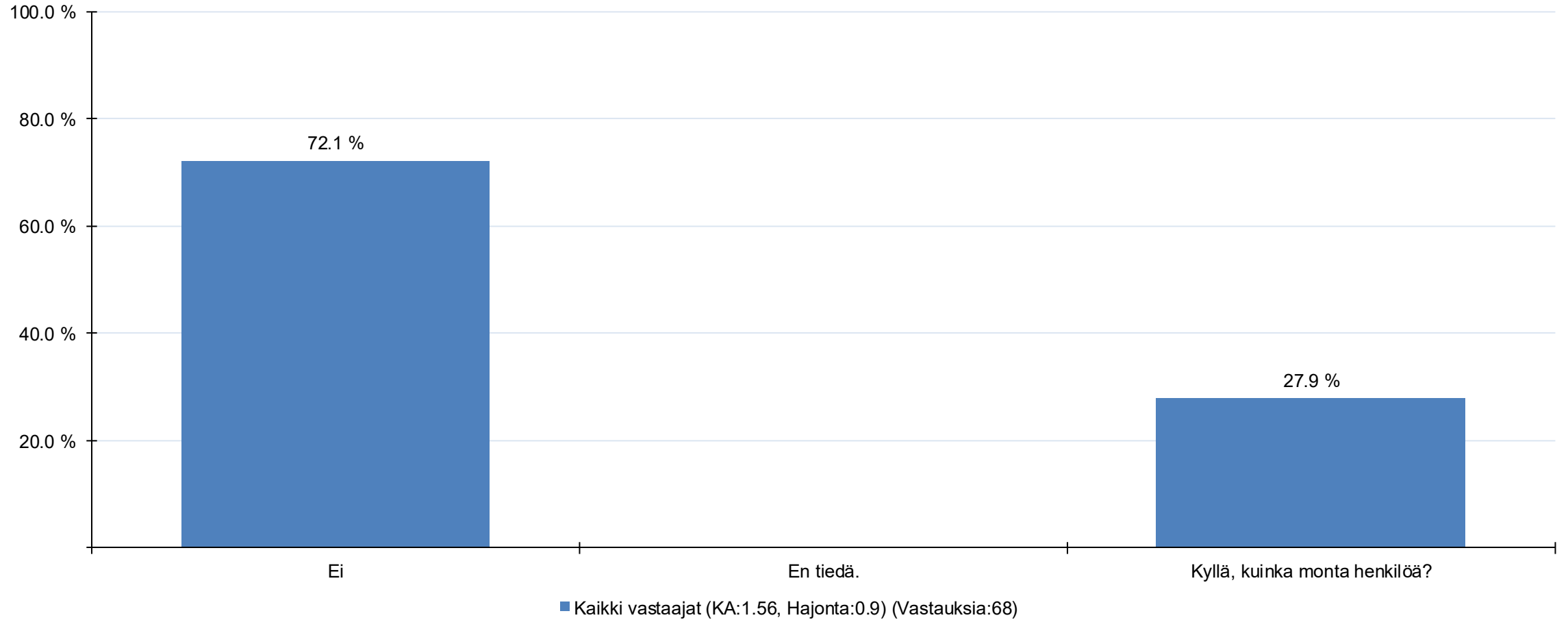
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

10. Onko yrityksenne aikeissa irtisanoa henkilöstöä? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- Toimitusjohtaja eli 1, lopetan yritystoiminnan
- 1
- 2
- 3
- 2

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko yrityksenne rekrytoinut lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko yrityksenne rekrytoinut lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 1
- 2
- 1
- 2
- 10
- 2
- 1
- 6
- 4
- 1
- 6
- 1 määräaikainen

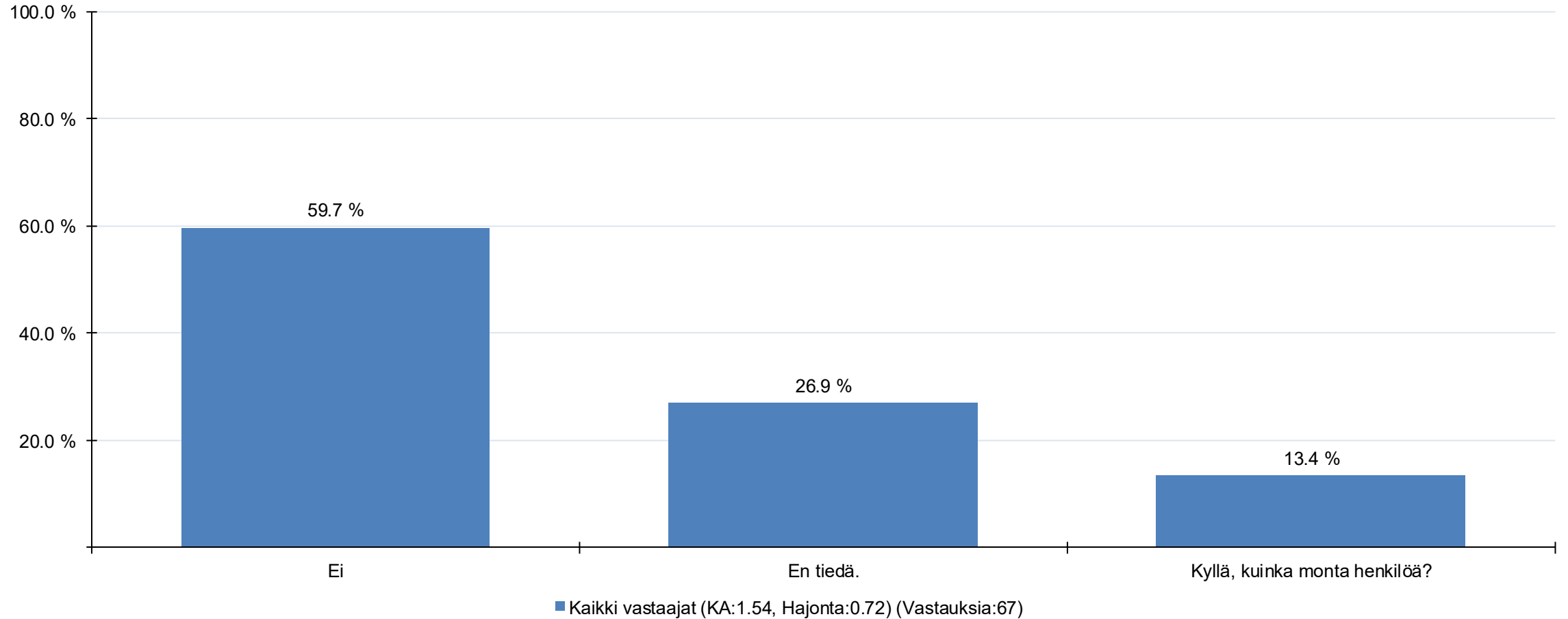
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko yrityksenne rekrytoinut lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 2
- 6
- 2
- 1
- 6
- 2
- 1

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

12. Onko yrityksenne aikeissa rekrytoida lisää työntekijöitä lähitulevaisuudessa?

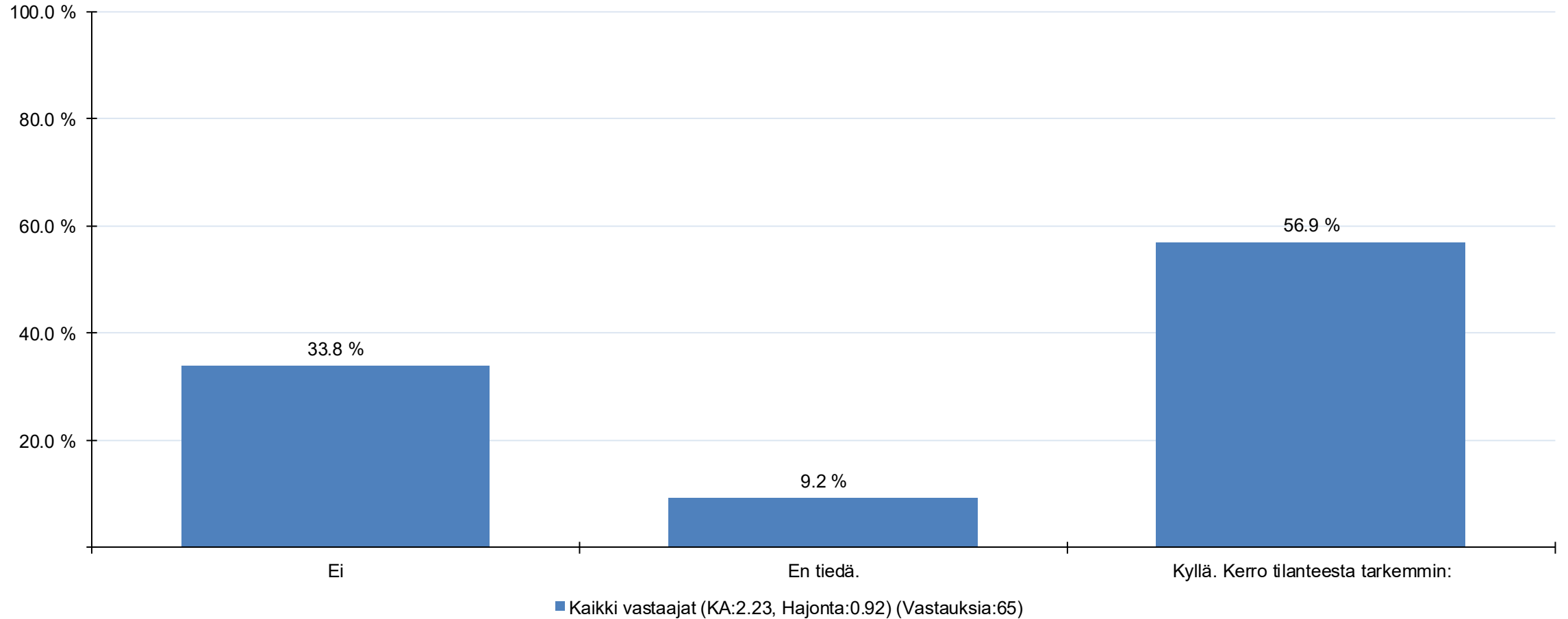
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

12. Onko yrityksenne aikeissa rekrytoida lisää työntekijöitä lähitulevaisuudessa? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 3-4
- 1 hklö
- 4
- 1
- 1
- 1 vakituinen (1 vaihtaa toimistoa omasta halustaan)
- 2-4
- 0,5
- Ensi syksyksi tarvittanee yksi suunnittelija lisää

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko yrityksenne hankkeita viivästynyt kuluneen 6 kuukauden aikana?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko yrityksenne hankkeita viivästynyt kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin: (Kaikki vastaajat)

- Asiakkaat empivät ja projektit tупpaavat viivästymään
- Kunnalliset tilaajat jäädyttäneet
- Lupaviiveitä
- Kunnan iso suunnitteluhanke siirtyi budjetin takia 2 vuotta eteenpäin
- Julkiset hankkeet epävarmoja
- Kun edellisessä vaiheessa on myymättömiä asuntoja, seuraavan vaiheen aloitusta lykätään edelleen.
- Kaksi "käynnissä" olevaa on pysäytetty. Toinen oli jo kertaalleen pysäytetty, koska saadut tarjoukset ylittivät budjetin tuntuvasti. Hankkeesta tehtiin karsintakierros, joka laski tarjousten tasoa, mutta viimeisin tieto on, ettei sitäkään tehtäisi, koska tilan käyttämisen olosuhteiden oletetaan muuttuvan ennen pitkää. Toinen pysäytettiin vastaavista syistä. Molempia yhdistää se, että saman tilaajan sama edustaja (kiinteistömanagerausyritys) määritteli lähtötiedot asiantuntemattomasti, arvioi hankekontekstin merkittävästi pieleen, eikä käyttä ammattiapua, sillä seurauksella, että tarjoukset ylittävät budjetin.
- Esimerkiksi taloyhtiöitten päätöksenteko on hitaampaa. Vaaditaan yhä yksityiskohtaisempaa valmistelua hankkeille.
- Varken lainavaraus hankkeelta evätty, hanke siirtyy vuodella. Kuolinisku toimistolle.
- Investointipäätöksiä lykätään

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko yrityksenne hankkeita viivästynyt kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin: (Kaikki vastaajat)

- Ei olennaisia viivästyksiä
- Asuntokohteita on tehty vain markkinointivaiheeseen, eivätkä ole edenneet
- Varke-hankkeita ei saada käyntiin Helsingissä - katastrofi. Epäilen, että kaupunki/heka ei pysty kohta enää rakennuttamaan omaa tuotantoa.
- Hanke Jätkäsaarella peruutettiin
- Pientä normaalia siirtymää. Esim. että hankintayksiköt sekoillut, ja jouduttu uudelleenkilpailuttamaan.
- Kaikki hankkeet etenevät hitaasti, jos ollenkaan. Syy: investointien varovaisuus tai valitusprosessi
- Rahoitus takkuua.
- Useat asuntokohteet odottavat toteutuksen alkamista.
- Valitusprosesseissa kaksi hanketta, Asiakkaat jarruttelevat, kun tulee huonoja talousuutisia, mutta epävarmuudesta tullut uusi normaali eli ehkä tähänkin tottuu ja hankkeet nytkähtävät taas eteenpäin.
- Päätösprosessit hidastuneet
- Viivästys n. 6 kk, hanke alkoi kuitenkin nyt

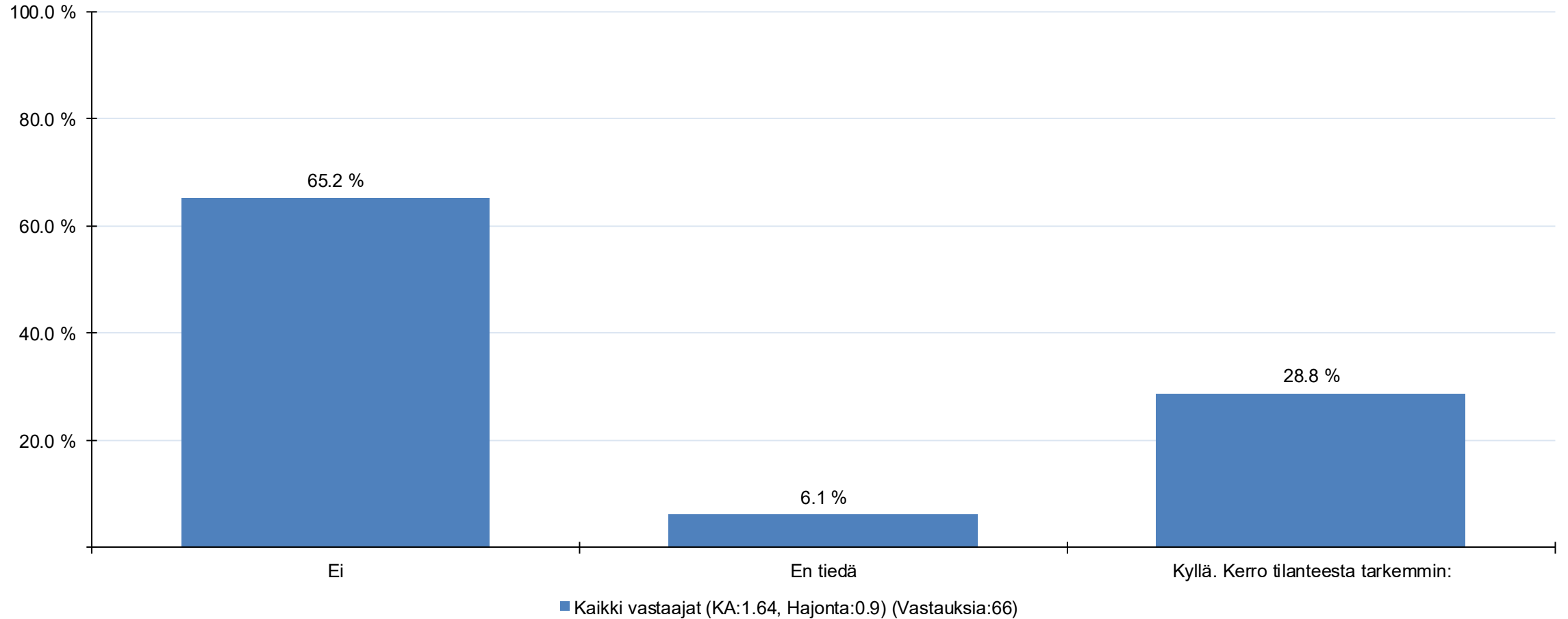
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko yrityksenne hankkeita viivästynyt kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin: (Kaikki vastaajat)

- Hankkeita on mennyt jäihin
- rakentamispäätöksiä on lykätty, kilpailutuksesta on valitettu ja näin suunnittelun aloitus on viivästynyt
- Asuntorakentamishankkeiden suunnittelun aloitus on viivästynyt
- Viivästymisiä päätöksenteon hitauden ja markkinaepävarmuuden vuoksi
- Kaavoitushankkeita on keskeytetty, toteutussuunnitteluhankkeiden aikatauluihin tullut taukoja/viivästyksiä
- Useita projekteja jäänyt kesken tilaajan jäädyttäessä ne. Työ näissä käytännössä kokonaan tehty, palkkio jää osittain saamatta sen ollessa sidottuna projektin etenemiseen...
- Asuntokohteet jumittavat
- Syynä on ollut taloyhtiöiden päätöksenteko / halukkuus lähteä toteuttamaan korjauksia
- Useita hankkeita on laitettu ns. holdiin epävarman maailman- ja markkinatilanteen vuoksi.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

14. Onko yrityksenne hankkeita peruuntunut kuluneen 6 kuukauden aikana?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

14. Onko yrityksenne hankkeita peruuntunut kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin: (Kaikki vastaajat)

- Kunnalliset tilaajat keskeyttäneet
- Jo sovittu suunnittelutyö, en suostunut laskemaan hintaa sovittua niin asiakas tilasi suunnittelun jostain ei-arkkitehdilta, ilmeisesti sukulais-rakennusmestariopiskelijalta.
- Julkinen hanke peruuntui
- Yksi julkinen uudisrakennushanke päätettiin tilaajan päätöksestä, ilmeisesti siksi koska sisäisestä päätöksenteosta johtuen havahduttiin siihen, ettei tiedetä mitä halutaan. Tämän hetken uutisten perusteella on luultavaa, että tilaajataho ennakoii myös tulevia julkisen sektorin rahoituksen leikkauksia. Näin ollen on helpompaa olla tekemättä.
- Rakentaja ei saanut varken rahoitusta.
- Talousyhtiö ei toimi
- Varke-rahast, asuntomarkkinan jatkuva lama
- Rahoitus takkuu.
- Jo suunniteltu asuinkerrostalohanke peruutettiin kokonaan.
- Teollisuuden laajennushanke jäi kesken suunnittelun

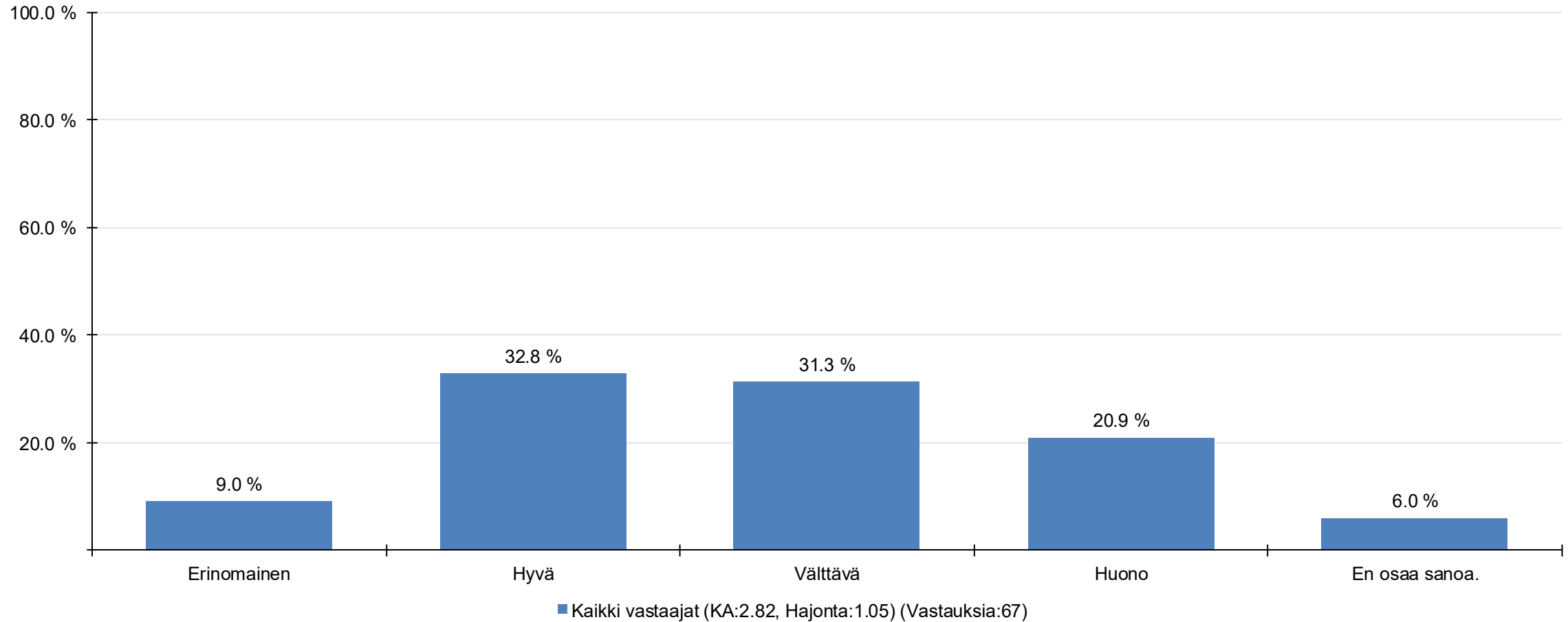
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

14. Onko yrityksenne hankkeita peruuntunut kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin:
(Kaikki vastaajat)

- Hankkeita on peruuntunut
- Hankkeita on peruttu, koska Kojamo on lopettanut toimintansa ja myynyt tontit
- Tilaaja jäädyttänyt hankkeita.
- Asuntokohteet jumittavat

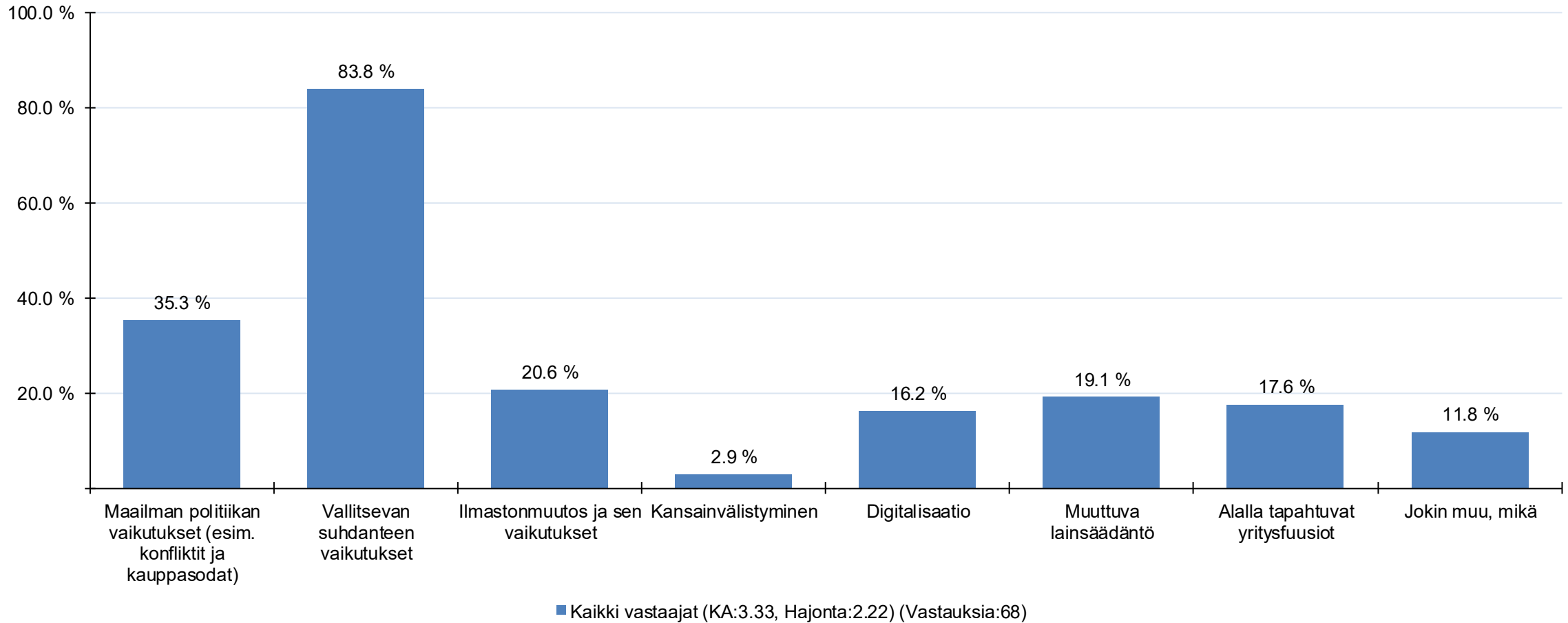
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

15. Millaiseksi arvioit yrityksesi tilanteen loppuvuodesta 2026?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

16. Mitkä ovat suurimmat muutosajurit tällä hetkellä yrityksesi toimialalla?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

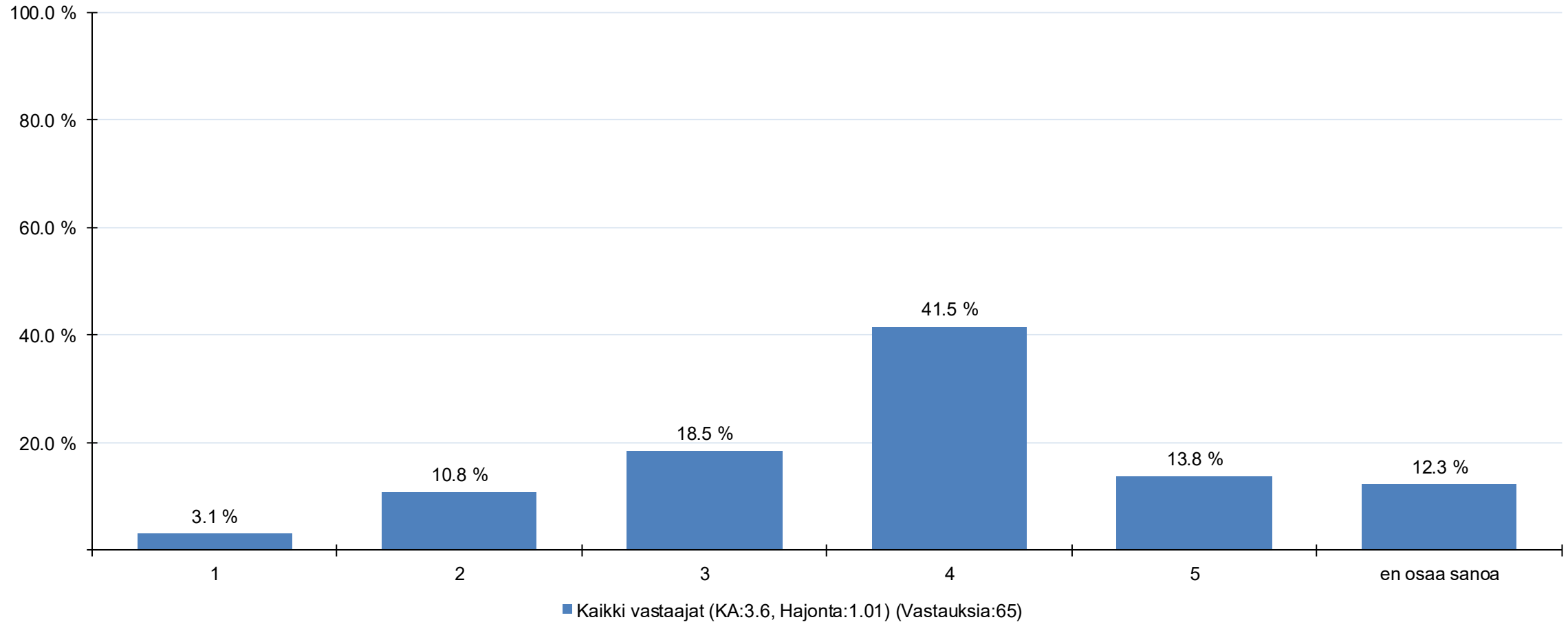
16. Mitkä ovat suurimmat muutosajurit tällä hetkellä yrityksesi toimialalla? - Jokin muu, mikä (Kaikki vastaajat)

- Hitaat viranomaisprosessit
- tekoäly
- Suurimmat muutosajurit ovat rakennusalan päätöksenteon perusteet, hitaus ja tilaajien ilmeinen etääntyminen rakentamista ja sen lopputulosta ohjaavasta lainsäädännöstä, budjetoitiossaamisesta ja suunnittelun asiantuntijuudesta. Kiteyttäen: tilaajien odotukset perustuvat mielikuviin, joiden kosketus todellisuuteen käy yhä ohuemmaksi, vaatimustason käydessä yhä mahdottomammaksi. Näiden rinnalla todelliset kysymykset kuten ilmastonmuutos, demografia, kansainvälistyminen ymv. ovat yhä selkeämmin sivuseikkoja. Niin kauan kun Suomen talous on nykyisessä jamassa, muutosta ei tule tapahtumaan.
- Varken rahoituspäätökset
- suunnittelun sairaan alhainen hintataso
- Tästä puuttuu julkisen puolen täydellinen seinää päin ajo. Rahat alkavat olla loppu ja organisaatioita myllätään.
- töitä ei ole ja hinnat on poljettu niin alas, että ei kannattaisi tehdä vaikka olisi, sopimusehdot myös kestäättömiä
- kova hintakilpailu tarjottavissa hankkeissa

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus

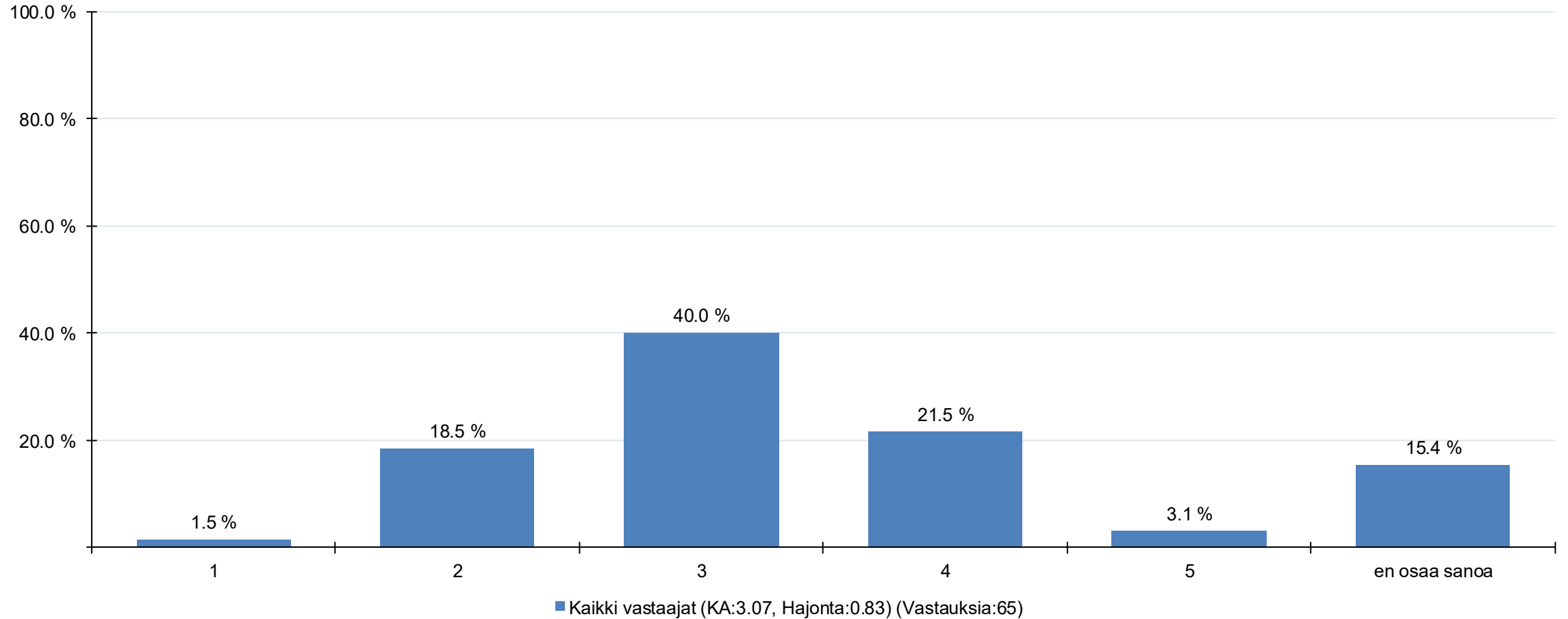
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Alan koulutustarjonta ja työelämän vastaavuus (ml. täydennyskoulutus)

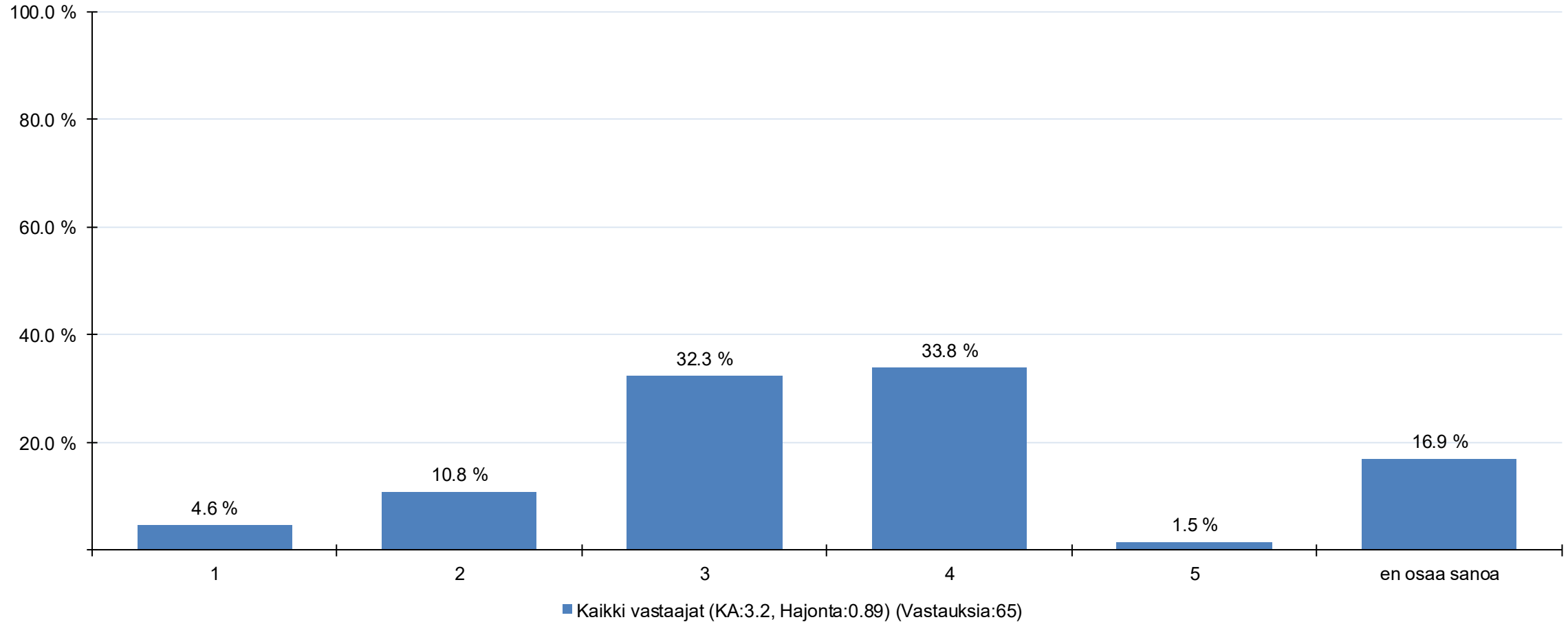
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Työehtosopimukset / työlainsäädäntö

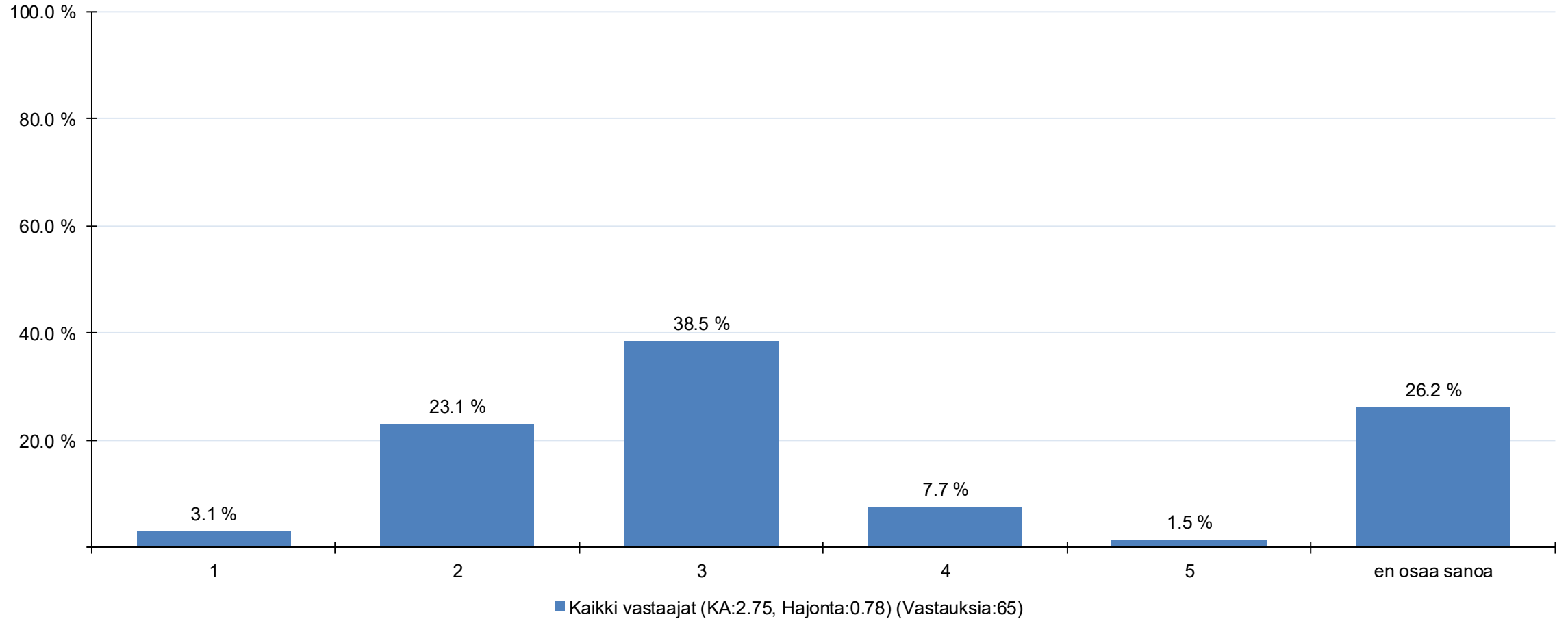
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Alaa koskeva tutkimus- ja kehitystyö

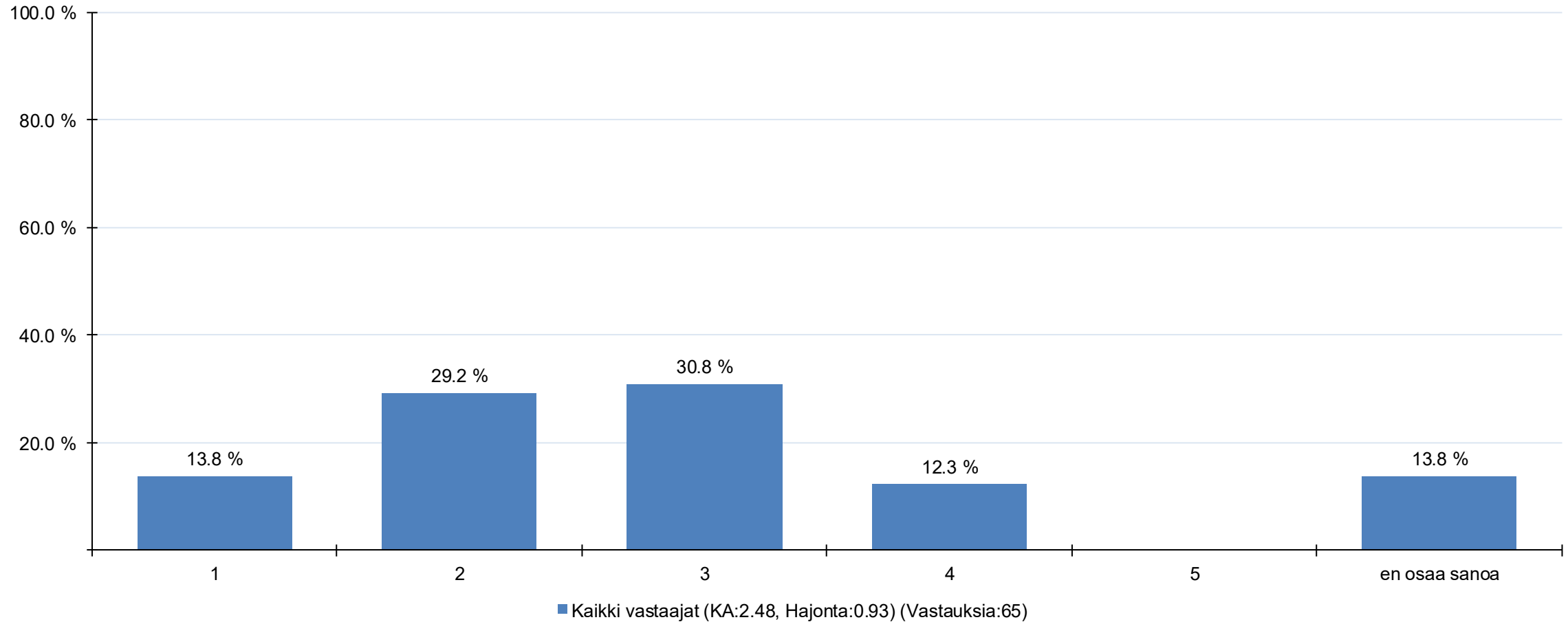
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Markkinoiden toimivuus / kilpailuneutraliteetti

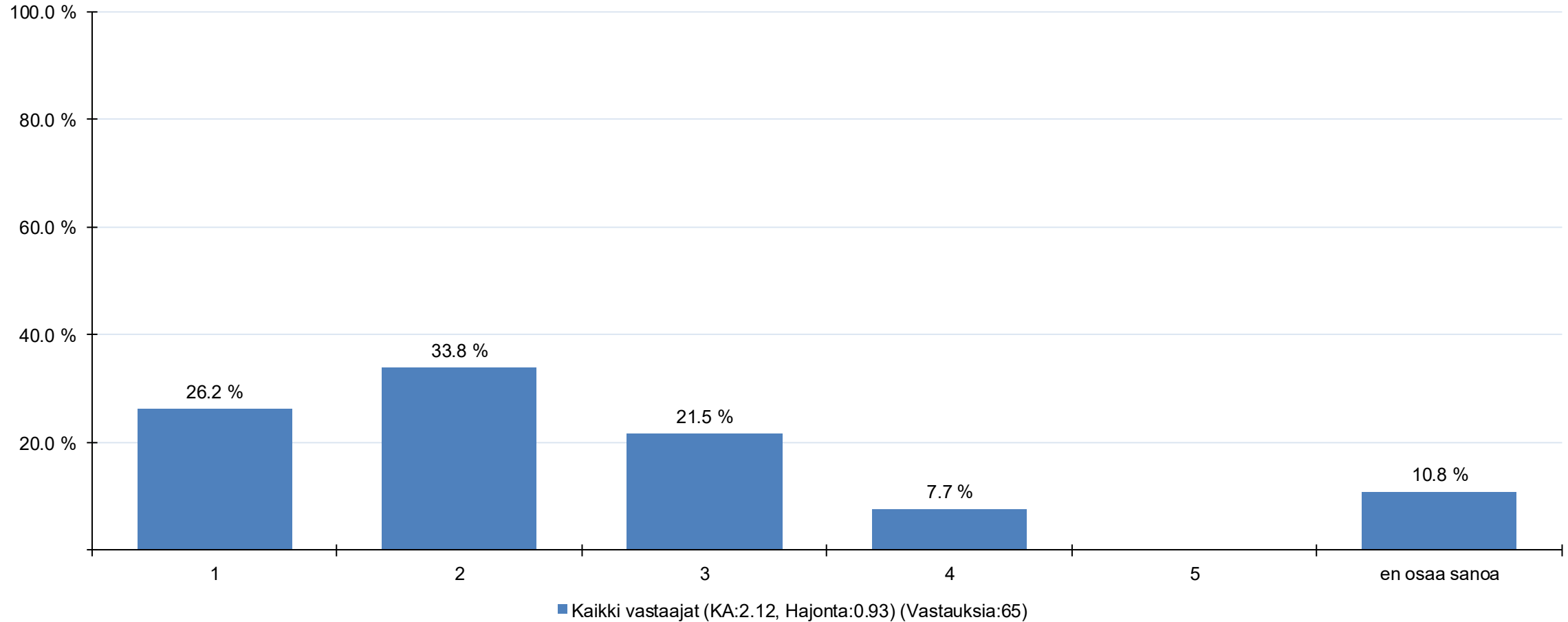
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Julkisten hankintamarkkinoiden (valtio, kunnat) toimivuus ja hankintayksiköiden toiminta

(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut yrityksesi toiminnassa suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Pari, jo koronan aikaan, seisahtanutta hanketta on lähtenyt liikkeelle. Ehkä tulevat vaalit luovat toiveikkuutta kuluttajille.
- -
- En. Kuntien hankkeet viivästyy.
- En
- Kaikilla muilla sektoreilla elpymistä, asuntotuotantoa lukuun ottamatta
- Viime vuonna hieman nousua, nyt tasaantunut. Syksy on suuri kysymysmerkki.
- pari vuotta siten rakennusluvan saaneen kohteen rakentaminen nyt käynnistymässä.
- Tilauskanta on jo pitkään ollut tasainen korjausrakentamisessa. Mahdolliset valtion tuet voivat lisätä hankkeiden käynnistymistä.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut yrityksesi toiminnassa suhdanteen kääntymisen/parantumisen merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- En ole havainnut merkkejä suhdanteen parantumisesta.
Rakentamisen ja kiinteistöalan olosuhteet ovat pysyneet vaikeat, eikä loppuvuodesta 2026 ole odotettavissa käännettä parempaan.
Taustalla on useita samanaikaisia tekijöitä, joista keskeisin on se, että mahdollisesta tilastollisesta muutoksesta huolimatta tosiasiallisesti kotimarkkinan ostovoima ei ole elpynyt riittävästi kompensoimaan pandemiasta alkanutta alamäkeä. Julkinen rakentaminen ja konversio- ja korjausrakentaminen, joka aiemmissa sykleissä on toiminut puskurina, ei ole enää tasolla joka paikkaisi yksityisen kysynnän hiipumista, ja leikkauspolitiikka vain vaikeuttaa kehitystä.
Samaan aikaan sopeutuminen kansainväliseen toimintaympäristöön, kauppasuhteiden pysyvään muutokseen ja vihreään siirtymään, edellyttäisi selkeämpää ja ennakoivampaa politiikkaa. Tällaista politiikkaa ei ole näköpiirissä, ja seuraukset tulevat muiden päätösten ohella näkymään kotimarkkinoita jarruttavana voimana vähintään tulevan hallituskauden puoleen väliin.
Kokonaisuutena odotukseni vähinään vuoden 2027 syksyyn ovat negatiiviset.
- Lähes kaksi vuotta ollut hyvin huono tilanne. Suunnittelutehtäviä on ollut vain 2-3 kuukautta eteenpäin, joskus jopa vähemmän.
- Ei mitään merkkejä paremmista ajoista.
- Alkuvuodesta oli, mutta Iranin sota varmaan muutti tunnelmia.
- Yrityksemme on ollut pitkään ylityöllistetty projektien osalta.
- Suuria hankkeita on käynnistynyt. Vienti vetää tällä hetkellä hyvin.
- Tilanne on parempi kuin vuosi sitten. Myös vapaarahoitteisia asuntokohteita suunnitellaan.
- En.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut yrityksesi toiminnassa suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Tilanne on (toivottavasti) menossa parempaan suuntaan. Toisaalta epävarmuus jatkuu.
- en
- Piristymistä hankesuunnittelussa
- ei
- Ehkä.
- Kevät on ollut hiljainen. Hiljaisin sitten 90-luvun laman
- Meillä menee hyvin, mutta olen erittäin huolissani harmaantuvan Suomen meiningeistä. Vanhaan ei ole peruuttamista ja uudet vähät hommat jaetaan ketterimpien kesken. Luova tuho on tosiasia tällaisina aikoina.
- Oman yrityksen tilanne valoisa irtisanomisista huolimatta.
- Syksyllä 2025 oli hieman optimistisemmat näkymät kuin nyt keväällä 2026. Hankkeita on vireillä ja tekeillä, mutta tilaajapuolella ollaan edelleen hyvin varovaisia hankkeiden etenemisen suhteen.
- Asuntohankkeita alkaa ilmetä.
- töitä on alkanut olla enemmän

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut yrityksesi toiminnassa suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- En ole
- Hetkellisiä kohokohtia. Epävarmuus jatkuu.
- -
- Talvi oli todella hiljainen, mutta nyt keväällä on lähtenyt suunnitteluun jopa kaksi suurehkoa asuinkerrostalo-gryndihanketta. Datakeskukset työllistävät.
- Aina välillä patoutunut kysyntä vaikuttaa antavan orastavia merkkejä, mutta sitten taas Trump möläyttää jotain tyhmää tai aloittaa uuden sodan ja sekin vire katoaa.
- En juurikaan
- en todellakaan
- En, tilanne on ollut hyvä jo pitkään
- En
- En ole vielä.
- Toimistollamme on nyt hyvin kiireinen. Jopa asuinkohteen kaavahanke on vireytetty.
- En ole

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut yrityksesi toiminnassa suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Tarjouskyselyitä on kenties tullut pari lisää
- -
- Eipä juuri. Toimintaa on supistettu vastaamaan nykyistä tilannetta, joten tilanne on siltä osin hallinnassa
- Toistaiseksi tilanne on huono, eikä muutosta ole näkyvissä
- Yritykseni on saanut paljon tarjouspyyntöjä ja niistä toimeksiantoja. Gryndiä ei juurikaan rakenneta edelleenkään ellei se ole suoraan kytköksissä johonkin varke-projektiin. Eli kyllä, parin vuoden hiljaisuuden jälkeen viime syksystä lähtien on taas ollut kiire.
- Tarjouspyyntöjä on ollut viime aikoina enemmän kuin kuluneen vuoden aikana.
- Kyllä. Tarjouspyyntöjen määrä on lisääntynyt yksityisasiakkaiden osalta.
- Yleisesti ottaen en, mutta tietyille sektoreille ja hankkeille löytyy hyvin kysyntää.
- Parin kilpailuvoiton / muutamien uusien hankkeiden myötä töitä on enemmän, en tiedä onko yleinen tilanne piristynyt vai onko vaan käynyt hyvä tuuri yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Kesällä 2025 jouduimme lomauttamaan yhden suunnittelijan, mutta sen jälkeen syksyllä työtilanne pikku hiljaa parani.
- Enemmän tarjouspyyntöjä tullut, mutta kaikissa hintoja poljetaan kestävämmällä tavalla.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut yrityksesi toiminnassa suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Ei.
- -
- Tarjouspyyntöjä on edelleen tullut, mutta tahti on hiukan hidastunut

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Korona ja Ukraina kriisi heijastuivat kuluttajiin ja rakentamiseen, mutta kyllä lopullinen niitti oli nykyisen hallituksen ankeuttamistoimet säästöjargonoineen, joka nähdäkseni säikäytti kuluttajien uson investoida esimerkiksi uuteen kotiin tai vanhan korjaamiseen. Tilanne varmaan piristyy ensi keväänä.
- Kilpailutusten referenssivaatimuksille pitää tehdä jotain. Oikeus harjoittaa elinkeinoa ei enää toteudu, koska arkkitehtitoimistoa voi olla mahdoton perustaa niiden vuoksi.
- Laskusuhdanteessa lupaprosessien sujuvuuteen kiinnitettävä huomiota
- Töitä on, mutta suunnittelun arvo on laskenut. Byrokratia ja näkymätön työ lisääntyy koko ajan ja se pitäisi tehdä ilmaiseksi.
- Kuten moni varmaan huomannut, omakotiasiakkaiden työt loppuneet täysin - tai he olettavat saavansa suunnittelua alihintaan. Lopetan pienen arkkitehtitoimiston yritystoiminnan ja siirryn päivätyöhön viranomaispuolelle.
- Nyt kannattaisi safankin yrittää vaikuttaa siten että julkinen rakentaminen pysyisi käynnissä edes jotenkin
- rankkaa alihinnoittelua joissakin julkisissa hankkeissa (toimeksiannon saa taho, joka tarjoaa esim alle kolmannesosalla tarjousten mediaanihinnasta)
- HILMA kilpailutus ajaa kaikki projektit suurille toimijoille. Referenssien vaatimukset ovat monesti kohtuuttomat projektien kokoon ja vaativuuteen nähden. SAFA:n tulisi informoida suurta yleisöä siitä, että pienten arkkitehtitoimistojen ulos sulkeminen ei takaa kuin korkeamman hinnan.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Ammattipätevyksien osoittamisessa erillisillä ostetuilla pätevyystodistuksilla on epäselvyyksiä: rakennusvalvonnat harkitsevat edelleen, kelpaako ostettu todistus kelpoisuuden osoitukseksi vai ei. Pätevyystodistusmenettely voi lopulta osoittautua alan osaajien saatavuuden kannalta hyvinkin haitalliseksi. Se toisaalta sulkee konkareitakin ulos, mutta ei suojaa todistuksia hankkineitakaan. Parempi olisi ollut keskittyä suojaamaan arkkitehdin ja insinöörin ammattinimikkeitä ja -identiteettejä.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- On selvää, että rakennusala on vähintään 1990-luvun lamaa vastaavan talouden ja teknologiamurroksen kourissa. Murros tulee kestämään, eikä sen jäljiltä ala tule näyttämään siltä, miltä se näytti ennen pandemiaa. Samalla tämä on mahdollisuus.
Taustalla vaikuttavat yhtäaikaan kansainvälisen järjestyksen dramaattinen muutos, EU:ssa herännyt ymmärrys sisämarkkinan uudistumisen tarpeesta, johon ei vielä ole selvää vastausta, Suomen kasvava kansainvälistymisen tarve ja mahdollisuudet, ilmastotoimien ja lainsäädännön painoarvon kasvu sekä tarve uudistaa Suomen talouden malli, jonka tulppana ovat tällä hetkellä toimivat perinteisen teollisuuden alat.
Kolme painopistettä, jotka ovat SAFAn jäsenistön kannalta keskeisiä, ovat:
1) Kansainvälistyminen: nykyistä tuntuvasti vahvempi kansainvälisen toiminnan edistäminen EU-alueella: kansainväliset ammatilliset tapaamiset, opiskelijavaihdon aktiivinen edistäminen Suomesta muihin maihin sekä palvelutarjonnan laajentaminen toisiin EU maihin. Mitä enemmän suomalaista suunnittelua voidaan viedä, sitä näkyvämpiä olemme myös kotimaassa. Ja mitä paremmin kansainvälisesti työllistyviä, sitä vähemmän riippuvaisia kotimarkkinoiden tilauksista ja ehdoista.
2) Arkkitehdin työnkuvan laajentaminen: käytännössä vaikutusvallan tietoinen kasvattaminen tuomalla rakennuttamisen ja projektinjohdon komponentteja osaksi ammatillista tehtävää, jossa pidemmän aikavälin tavoitteena on pääsuunnittelija rakennuttaja-arkkitehtina.
3) Tekoälyn omaksuminen: sen sisäistäminen, että tekoäly on jo osa maailmaa, ja aivan kuten CAD-tekniikan kohdalla aikanaan, parhaiten pärjäävät ne, jotka omaksuvat sen luontevimmin osaksi ajatteluaan ja palveluntarjontaansa. SAFAn tehtävä on aktiivisesti edistää tätä koulutuksen ja viestinnän keinoin.
On ajateltavissa, että lakisääteistä pätevyitymistä voisi muokata suuntaan, joka tukee näitä painopisteitä. Tämä vaatii kuitenkin määrätietoisuutta, päättäväisyyttä ja pitkäjänteisyyttä.
Luonteva areena tälle voisi olla yhteistyö julkisen sektorin kanssa kehityshankkeiden kautta. Näissä hankkeissa kaikki kolme painopistettä tulisi nostaa osaksi julkisten hankintojen tarjousajattelua, samalla laentaen ehtoja sille ketkä voivat tarjouksiin osallistua. Tavoitteena on edistää sektoreiden välistä yhteistyötä ja tukea systemaattisesti suomalaisen suunnitteluosaamisen kehitystä. Samalla voidaan hyödyntää julkisen sektorin kasvavaa painetta ottaa tekoäly käyttöön kustannussäästöjen, hankkeiden nopeuttamisen ja laadun parantamisen nimissä.
Käytännön aloitusaskel voisi olla SAFAn järjestämä keskustelutilaisuuksien sarja ammattikunnalle. Tilaisuudet toimitaisivat town hall -periaatteella: ei paneelia eikä etukäteen asetettuja asiantuntijoita, vaan avoin keskustelu. Aiheena nämä murrosteemat.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Kun uudisrakentaminen sakkaa, alkaa raadollinen kilpailu korjausrakentamisen puolella. Jopa hyvin isot yritykset ovat kiinnostuneita pienemmistäkin hankkeista. Töitä hankitaan alihinnoittelulla.
- Ei näköalaa tulevaisuuteen. Ei hankkeita. Vaikeat ajat jatkuvat.
- Hintakilpailu on järjettömän kova. Varsinkin julkisten hankintojen tarjouksia on haastavaa tehdä kannattavasti.
- Julkiset hankinnat on monimutkaisia ja valitusherkkiä.
- Asuntosuunnittelupuolella tilanne on täysi katastrofi sekä markkinan että kilpailun/suunnittelupalkkioiden osalta. Viimeinen sammuttaa valot.
- heikkotasoinen suunnittelu on lisääntynyt
- Juopaa työntekijöiden jaksamisen ja ulkopuolelta annetun rytmien välillä havaittavissa. Rakennuttajat haluaisivat projekteja ennätysajassa.
- Julkinen hankintalain ei toimi, laatu ei ratkaise vaan kuutioiden ja pinta-alojen ja ajokilometrien määrä.
- Epävarmuuden aika vaikuttaa vain jatkuvan uudisrakentamisen puolella. Ennustaminen on mahdotonta.
- Maisema-arkkitehtiala ei ole ollut niin suhdanneherkkä kuin arkkitehtiala, vaan varsinkin julkisen puolen projekteja on riittänyt tähän asti.
- Kilpailuneutraliteetti ei toimi julkisissa hankinnoissa. Nyt missataan hyvä kriisi eli ei ole uudistamisen mentaliteettia toimialana.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- -
- Meidän ei pidä lamaanua, vaan resilienssi on päivän sana. Kyllä tästäkin vielä nousee, vaikka erityisesti vastavalmistuneiden asema surettaa.
- Kun hinnat on poljettu alas ja nousu alkaa. Emme pysty enää oikein toimimaan. Tilaajat eivät huomioi lisääntyntä työmäärää mallinnuksessa ja erilaisten selvitysten ja lähtötietoaineistojen teossa. Pakko ruveta tekemään vasemmalla kädellä ja olla välittämättä oikeastaan yhtään mistään. Olen katkera kollegoille, hallituksella ja tilaajille.
- Julkisissa hankkeissa arkkitehtuurin rooli on pieni ja tuntuu, että pienenee yhä. Johtuu varmaan siitä, että tilaajapuolella harvoin on arkkitehteja, eivätkä insinöörit osaa tai edes halua, että sitä käsitellään
- Kilpailu on erittäin tiukkaa ja hankintakilpailuissa monet kanssatoimijat polkevat hintoja räikeästi. Tilaajat hyödyntävät tätä hintapolkua. Laatukilpailu on vähentynyt
- Kilpailulainsäädäntö ajaa siihen että kunnat palkkaavat aina samat arkkitehtitoimistot esim. koulusuunnitteluun. Osaamista ja näkemystä kyllä löytyy pienistäkin toimijoista ilman 5 vuoden referenssejä. Tämä ajaa tasapaksuun ja vakioituun arkkitehtuuriin.
- Kohdallani arkkitehdin työ on osoittautunut pettymykseksi. Erityisesti lainsäädännön kehitys pätevyyksien osalta on lisännyt negatiivista suhtautumistani alaan. Onneksi teen myös kaluste- ja valaisinmuotoilua, jossa on vielä tilaa vapaampaan taiteelliseen työhön.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Hintakilpailuissa poljetaan hintoja niin alas, että niillä hinnoilla ei voi kuin teetätää työtä ilmaistyövoimalla tai harjittelijoilla. Rakennuttajat tottuvat tähän hintatasoon, eikä heillä ole tietenkään kiinnostusta alkaa myöhemminkään maksamaan enemmän. Alamme vajoaa sellaiseen kuoppaan, että enpä tiedä miten täältä noustaan. Vain suuret yritykset kenties pärjäävät. Suunnittelutyötä ei arvosteta ; asutosuunnittelua tulee tehdä mahdollisimman halvalla ja nopeasti. Aikataulut runtataan niin tiukoille ettei ole edes mahdollista laskuttaa kuin touhutonna.
- -
- Pienten toimistojen pääsymahdollisuuksia puitesopimuksiin olisi syytä tarkastella ja helpottaa etenkin isoissa kaupungeissa.
- Maaseutukuntien ja -kaupunkien tarjouspyyntökilpailujen tulosten lukeminen herättää kyllä huolta. Tarjoushaarukka voi olla satojatuhansia euroja ja merkittäviäkin hankkeita tarjotaan aivan liian edullisesti. Rakennuttajat näissä kunnissa ovat yleensä vähemmän koulutettuja ja arkkitehtisuunnittelun polkuhinnat nähdään yksin suhdanteen suomena etuna rakennuttajalle. Mielestäni rakennetun ympäristön suunnittelukilpailujen järjestäjille pitäisi olla pakollinen koulutus.
- Tilanne on erittäin vakava. Toivomme ammattiliitoilta ymmärrystä tilanteeseen, jossa hintoja poljetaan, työtä ei ole ja silti pitäisi palkkoja maksaa ja jopa korottaa. Hankintayksiköt pitäisi laittaa kovempaan vastuuseen suurien hankintojen tasavertaisuudesta ja alihintaiset tarjoukset tulisi automaattisesti poistaa. Arkkitehdin suunnittelupalkkio on nykyään alle prosentin koko rakennuskustannuksista, vaikka aiemmin se oli jopa yli 3%. Maksamme kovia palkkoja, vaikka palkkiot ovat romahtaneet. TES ei mahdollista palkkojen suhteuttamista markkinatilanteeseen. Myös irtisanomisajan palkka maksaa, eikä tähän ole varaa. Samalla rakennuslupa-asiakirjojen vaatimustaso on noussut jopa työpiirustusten tasolle aiheuttaen entisestään lisää työmäärää ilman palkkion kasvamista tai jopa saamista.
- Yhden miehen yritykseni ei ole suhdanteesta johtuen antanut leipää enää muutama vuoteen ja siksi olen sen rinnalla palkkatöissä.

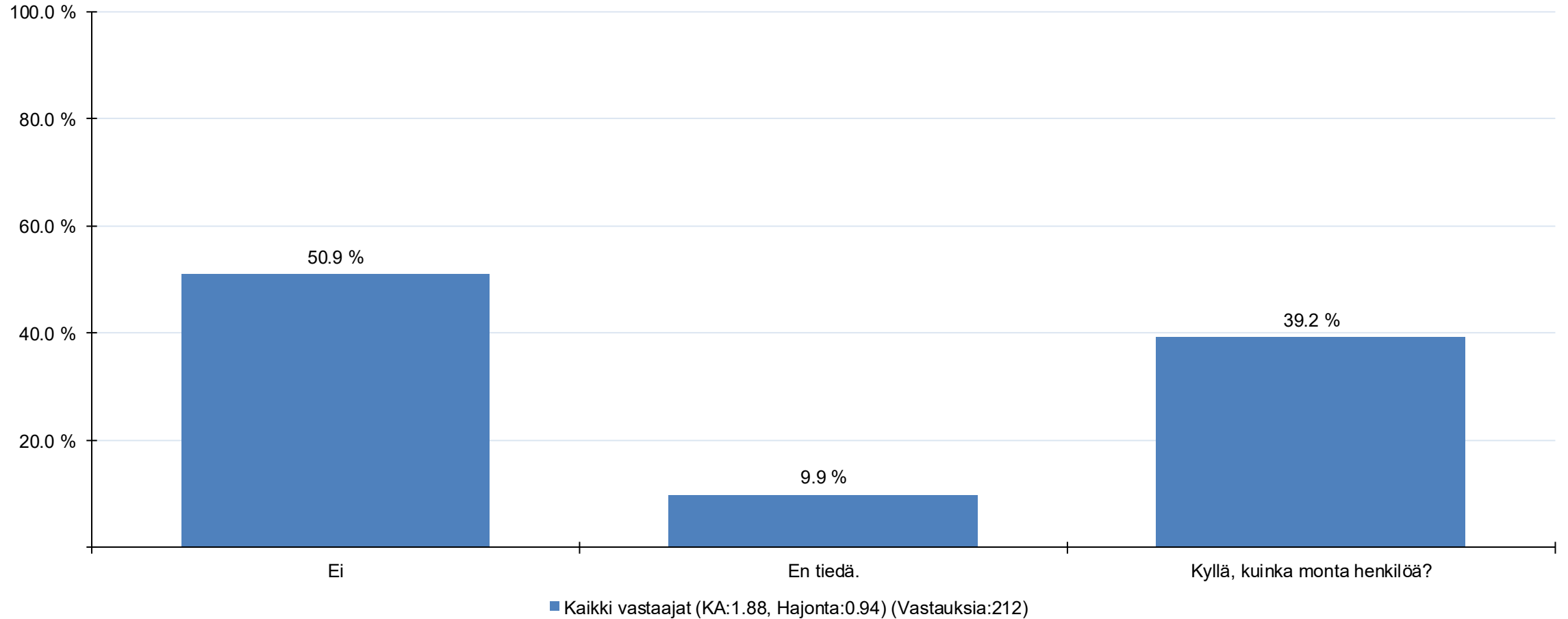
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- -

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko työpaikallasi lomautettu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko työpaikallasi lomautettu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 2
- EOS
- n. 10
- 8
- 20
- 3-4
- 2
- 6
- Lähes kaikki ovat olleet osittaisella lomautuksella jossain vaiheessa.
- 20
- 4
- 10–15

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko työpaikallasi lomautettu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- en tiedä
- 1
- 3
- 28
- 2-6, vaihdellen ja osa osa-aikaisesti
- 4
- n. 15, en tiedä tarkkaa lukumäärää
- 2
- kaikki on lomautettu vähintään osa-aikaisesti
- 10
- Kaikki osa-aikaisesti
- noin 50

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko työpaikallasi lomautettu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 3
- n 10
- 4
- 10
- 1
- 3
- 8
- 12
- 15, muut paitsi osakkaat
- kaikki paitsi pomo/omistaja. Osa on viim 6kk aikana työllistetty osittain takaisin, jotkut päätoimisesti
- Talopuolelta on, ei Infrasuunnittelusta
- 10

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko työpaikallasi lomautettu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- Muutamia
- 50-100
- lomautettuna on ollut 4 hlö yli vuoden
- 2 - 3 henkilöä
- 5
- 1
- 3
- 2
- 15
- 1
- 1
- 2

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko työpaikallasi lomautettu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 1
- 28
- 2
- 7
- 10-20
- 2
- 6
- 4 henkeä
- 12
- Tällä hetkellä noin 17 lomautettuna
- Kaikki
- 12

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko työpaikallasi lomautettu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- Koko henkilöstö on osittain lomautettu lyhennetylle työajalle.
- 6
- 5
- vaihtelevasti 10-15 välillä
- 6
- Osalomautettu 7, täyslomautettu 1
- n. 30 hlö
- 4
- 8
- Kaikki 80% viikon lyhennetyllä työajalla
- 1
- 15

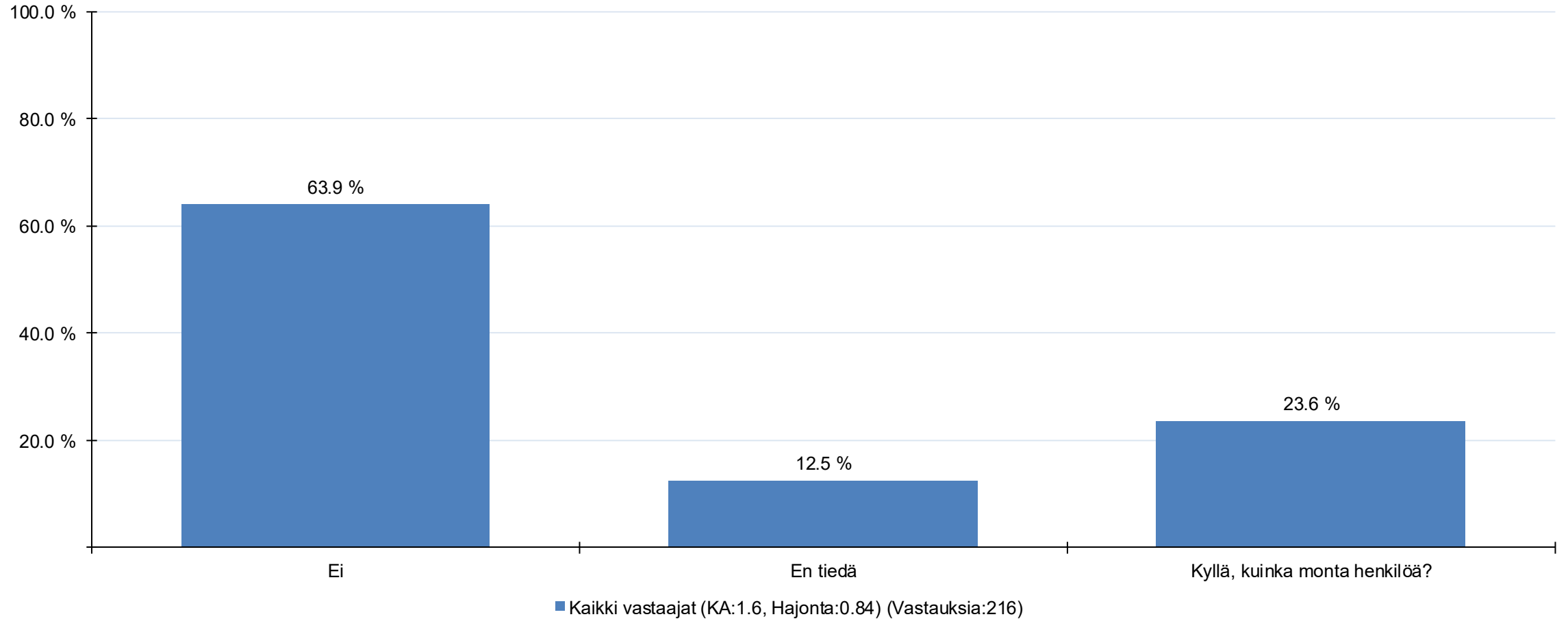
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

7. Onko työpaikallasi lomautettu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- monta
- 10
- ?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

8. Onko työpaikallasi irtisanottu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

8. Onko työpaikallasi irtisanottu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 2
- EOS
- 2
- 6
- 8
- 6
- 1
- en tiedä
- 1
- 1
- 1
- 1

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

8. Onko työpaikallasi irtisanottu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 1
- 2
- 2
- noin 10
- 1
- 10
- kaikki
- en tiedä
- 3
- Kuten yllä, määrä ei tiedossa
- en osaa sanoa, säästövähenys oli 10% henkilöstökuluissa, en tiedä lopullista irtisanottujen lukumäärää
- 2

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

8. Onko työpaikallasi irtisanottu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 10-15
- 2
- 1
- 2
- Omasta yksiköstä 2 henkilöä.
- 1
- 1-3
- 1
- 2
- 6 henkeä
- Ainakin yksi
- 1

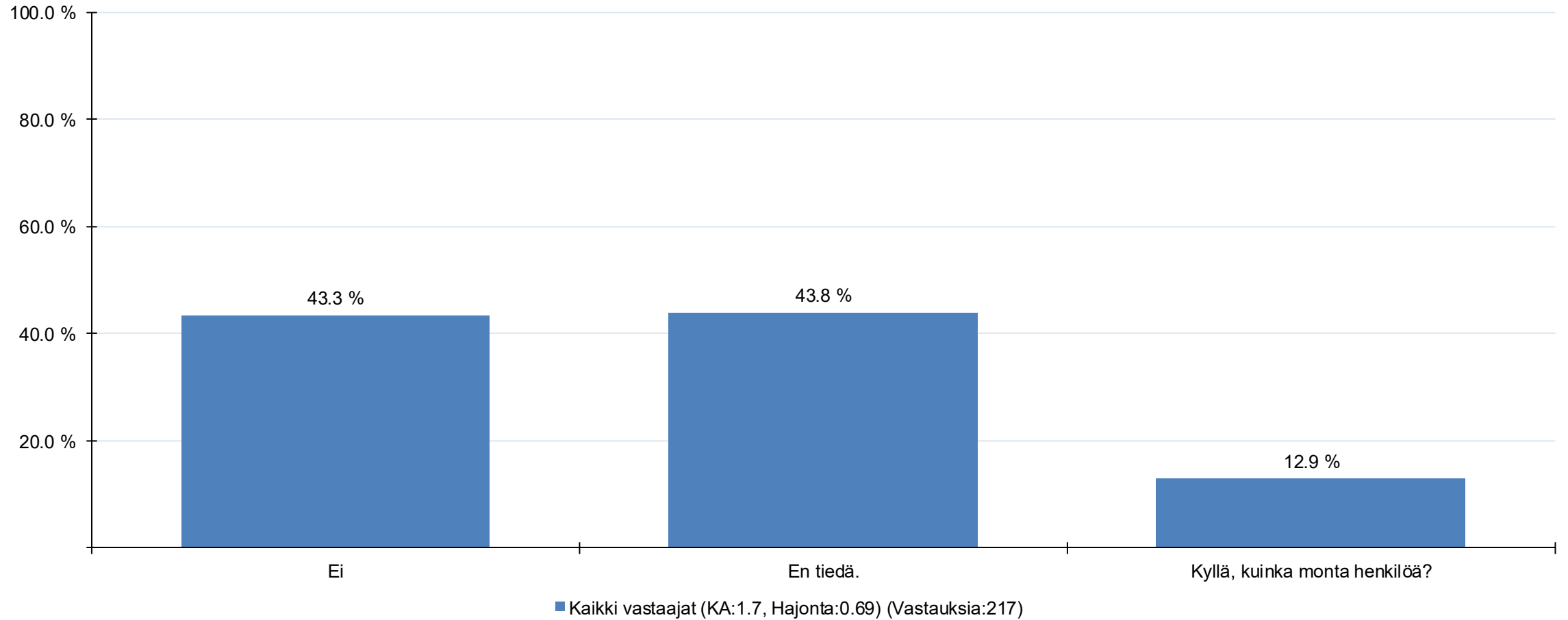
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

8. Onko työpaikallasi irtisanottu henkilöstöä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 2
- 4
- 9
- 5
- 6
- 9
- 1
- 2
- 2
- alle kymmenen
- 4
- 2

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

9. Onko työpaikallasi tulossa henkilöstön lomautuksia?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

9. Onko työpaikallasi tulossa henkilöstön lomautuksia? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- 3-4
- 10
- 10-30
- ei tiedossa
- En tiedä tarkalleen. Osittaiset lomautukset jatkuvat edelleen.
- Todennäköisesti on tulossa 1-2 hlö, mutta päätöstä ei vielä tehty, koska työtilanne elää koko ajan.
- En vielä tietoa
- 10
- Osalomautukset jatkuvat edelleen joillakin työntekijöillä
- Tarkentuu tilanteen mukaan
- 50-100
- 2

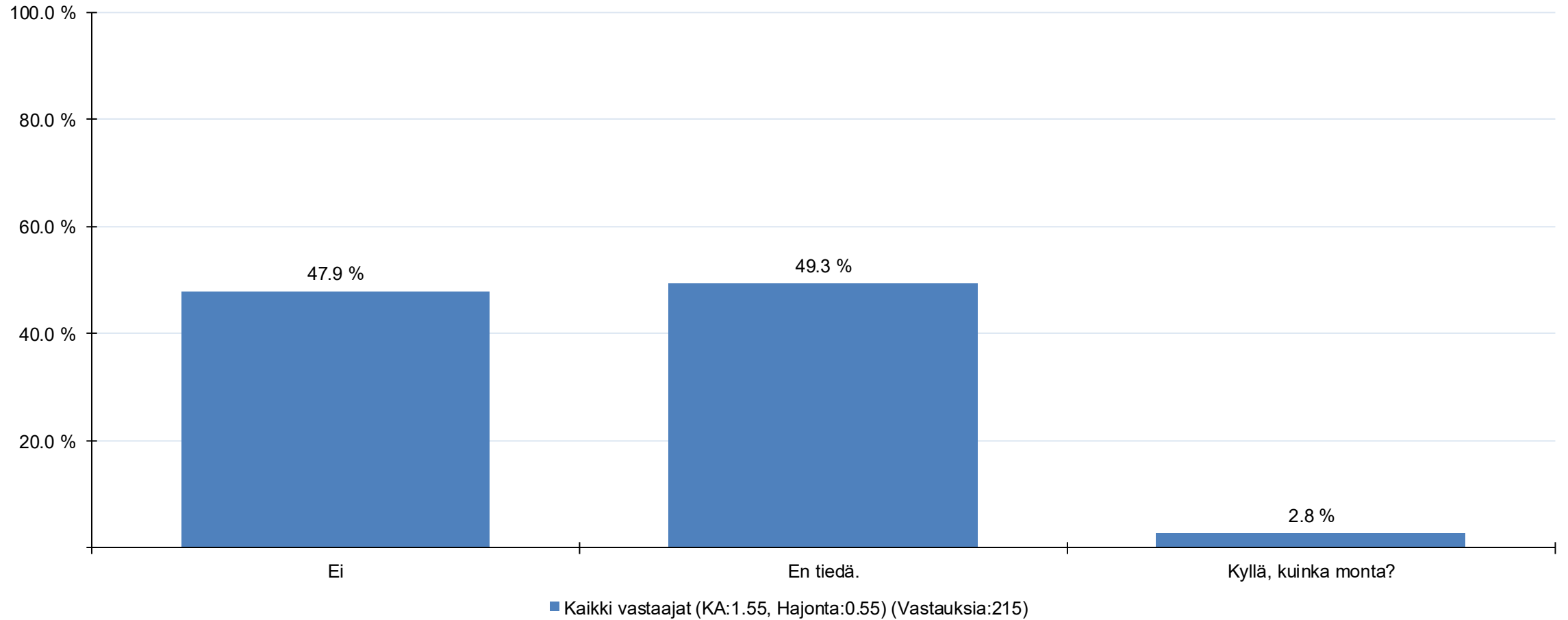
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

9. Onko työpaikallasi tulossa henkilöstön lomautuksia? - Kyllä, kuinka monta henkilöä? (Kaikki vastaajat)

- Koko henkilöstöä koskevat YT:t kesken, määrä ei vielä tiedossa
- Sama jatkuu varmasti
- 6
- Mahdollisia lisälomautuksia 31.8. mennessä. Max 5 hlö.
- Määrä ei ole vielä tiedossa
- 2
- 4-8
- 4
- monta
- 90% henkilöstöstä
- ?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

10. Onko työpaikallasi tulossa henkilöstön irtisanomisia?

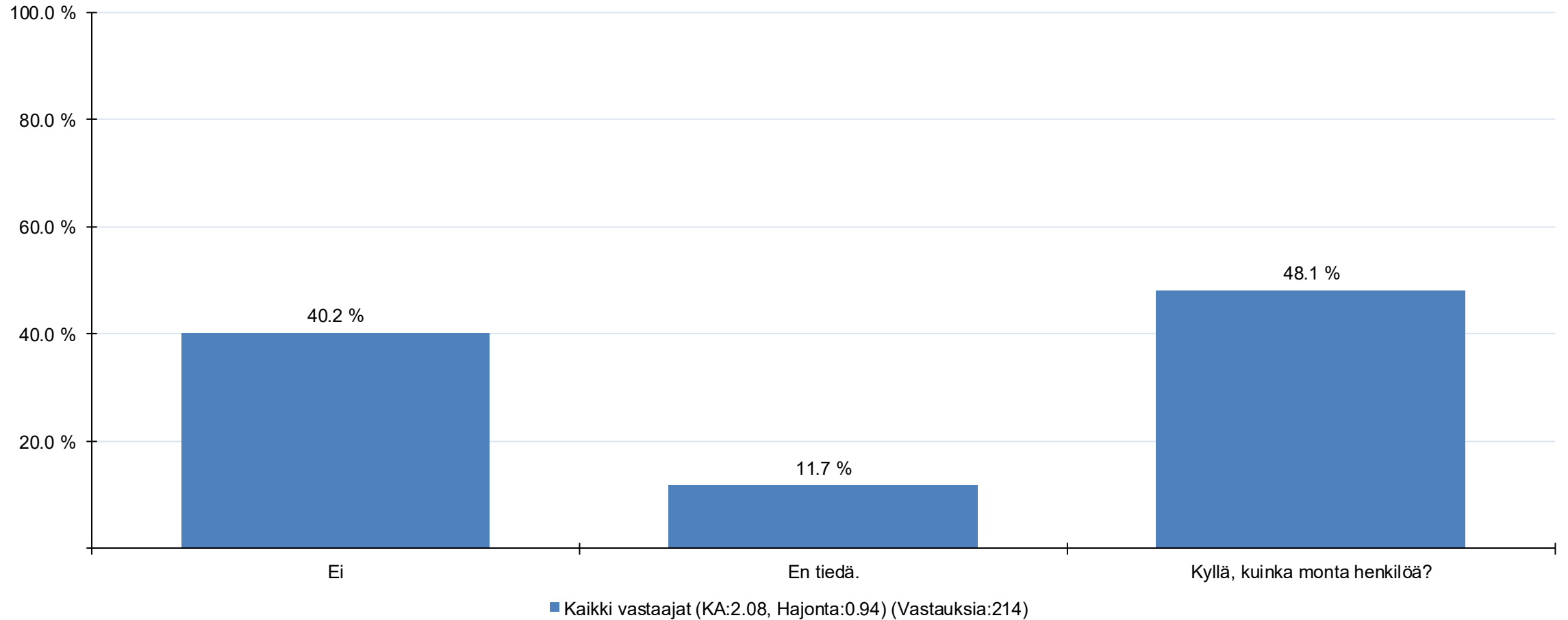
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

10. Onko työpaikallasi tulossa henkilöstön irtisanomisia? - Kyllä, kuinka monta? (Kaikki vastaajat)

- 4
- en tiedä
- 4
- 3
- Mahdollisia lisäirtisanomisia 31.8. mennessä. Max 5 hlö.
- 11

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko työpaikallasi rekrytoitu lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko työpaikallasi rekrytoitu lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 2
- 1
- EOS
- 2
- 2
- 3
- 1
- muutama
- 1
- ?
- 1
- 2

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko työpaikallasi rekrytoitu lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 2 kesätyöntekijää
- 2
- 5-10
- 2
- 1
- 1
- 2
- 2 vanhoihin vakansseihin
- 1
- 2
- 1-3
- 5

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko työpaikallasi rekrytoitu lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 2
- 2
- n. 5
- 2
- 2
- 3
- en tiedä
- 1
- 5
- 1
- En tiedä
- 3

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko työpaikallasi rekrytoitu lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- Säännöllisesti on eri toimialoille ja osastoille
- 1
- 1
- 4
- 2
- 2-3
- 1-5
- 2
- 4
- 3 + kesätyöntekijät 5
- 2
- 1

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko työpaikallasi rekrytoitu lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- n. 10
- 4
- 1
- 2
- 2
- sijaisia 2
- 2
- 1
- 2
- +15
- Yksi tuntityöläinen on rekrytoitu ja yksi opiskelija on tulossa kesätöihin
- 1

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko työpaikallasi rekrytoitu lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 2
- 1
- 1
- 1
- 1
- noin 10
- 2
- 1 vanhempainvapaan sijainen
- 6
- 1
- 1
- 1

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko työpaikallasi rekrytoitu lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 1
- 2
- 1
- Eläköityneiden tilalle rekrytoitu uudet henkilöt. Työntekijöiden määrä on säilynyt ennallaan
- 2
- Kesätyöntekijöitä 5
- 1
- 1
- 2
- 3 vakinaista työntekijää sekä 6 kiireapua
- 6
- En tiedä määrää, omassa yksikössä 2 henkilöä

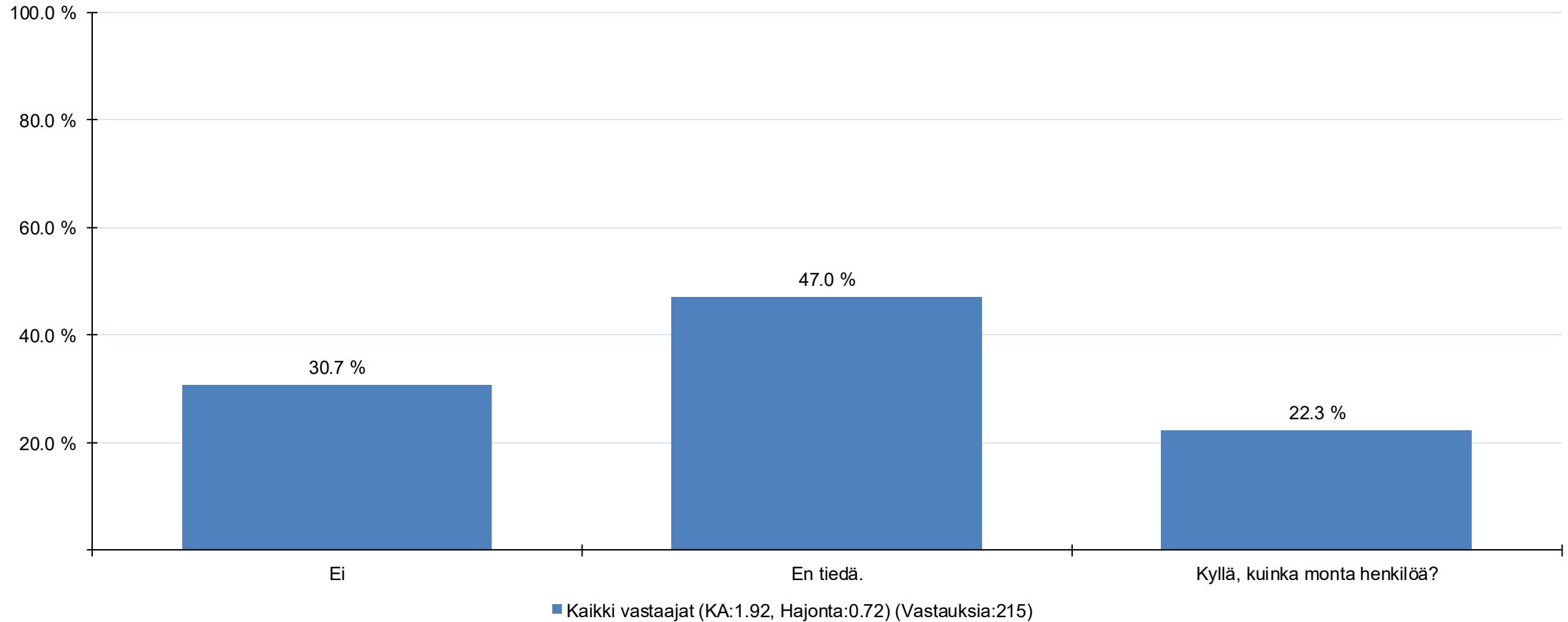
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

11. Onko työpaikallasi rekrytoitu lisää työntekijöitä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 2
- Noin 10
- 1
- 1
- 4
- yksi kesäharjoittelija
- 1
- muutama

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

12. Ollaanko työpaikallasi aikeissa rekrytoida lisää työntekijöitä lähitulevaisuudessa?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

12. Ollaanko työpaikallasi aikeissa rekrytoida lisää työntekijöitä lähitulevaisuudessa? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 1
- 2
- 1
- 2
- ?
- 5-10
- 1
- 1
- Yksittäisiä asiantuntijoita arviolta alle 5
- en tiedä
- 1
- 5

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

12. Ollaanko työpaikallasi aikeissa rekrytoida lisää työntekijöitä lähitulevaisuudessa? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- 1
- 1
- En tiedä määrää
- 1
- Tietyt alat vetävät kuitenkin
- 1
- 1
- 1
- 2
- 3-10
- 1
- 1

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

12. Ollaanko työpaikallasi aikeissa rekrytoida lisää työntekijöitä lähitulevaisuudessa? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- en tiedä
- 2
- Harjoittelijoita ~2kpl
- 1
- 2
- 5-10
- 1-3
- 2
- 1
- väh. 1
- 1
- Tila-kiinteistöpuolella 1 uusi rakennuttaja-arkkitehti

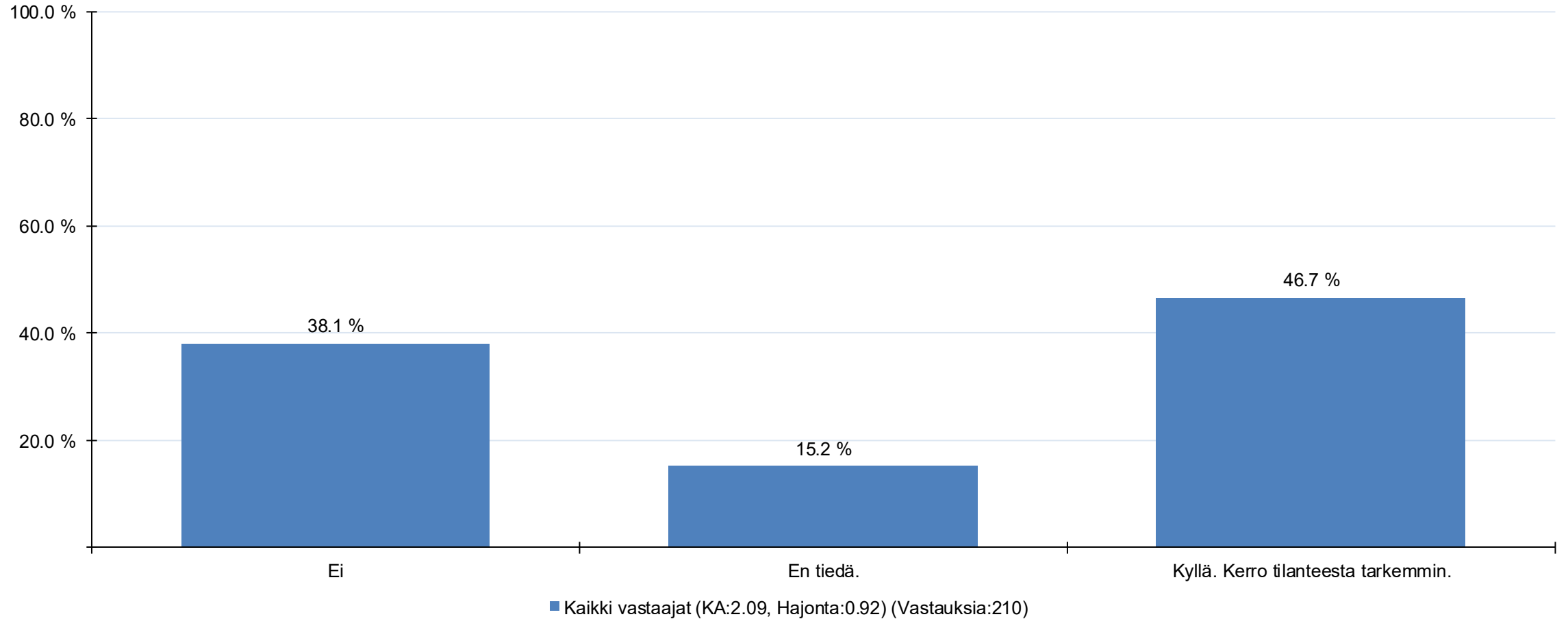
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

12. Ollaanko työpaikallasi aikeissa rekrytoida lisää työntekijöitä lähitulevaisuudessa? - Kyllä, kuinka monta henkilöä?
(Kaikki vastaajat)

- Mahdollisesti 1, perhevapaasijaisuus
- 2
- En tiedä
- ehkä muutama
- 2

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko hankkeissa/projekteissa, joissa työskentelet ollut viivästymisiä kuluneen 6 kuukauden aikana?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko hankkeissa/projekteissa, joissa työskentelet ollut viivästymisiä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin. (Kaikki vastaajat)

- yksityisen maan asemakaavoitus on hidasta; maanomistajat ovat varovaisia edistämään ja/tai yrittävät säästää väärissä asioissa
- normaalia arpomista
- Tilaaja odottaa aikaa parempaa
- yksityiset toimijat jarruttelevat hankkeitaan, eivätkä uskalla sitoutua niihin
- päätöksenteko hankealoituksiin liittyen viivästynyt monessa hankkeessa. Suunnittelu pysäytetään usein eri vaiheiden jälkeen ja arvioidaan uudelleen, jatketaanko suunnittelua vai odotetaanko.
- Hankkeita on peruuntunut ja mennyt jäihin monesta eri syystä. Poliittinen ilmapiiri, rakennusalan ahdinko ja yleinen taloudellinen alamäki ovat suurimmat syyt.
- Käynnistyspäätökset venyy
- Asuntosuunnittelun projektien aikatauluja on hidastettu ja yksi kerrostalo on jäänyt kokonaan kesken.
- Kustannusongelmia ja varovaisuutta
- osassa yksityisten tahojen hankekaavoja ei kiirettä huonon suhdanteen takia, odotellaan parempia aikoja
- Rakentamisen aloittamisia siirretään hankkeissa joilla on jo lainvoimainen lupa

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko hankkeissa/projekteissa, joissa työskentelet ollut viivästymisiä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin. (Kaikki vastaajat)

- Epäselvyyksiä kilpailutusmenettelyssä
- Hankkeiden aloitukset ovat viivästyneet, jatkovaiheita ei aloiteta, suunnitteluvaiheet venyvät
- Helsingin kaupungin päiväkotihanke odottaa kustannussäästöjä
- Useiden projektien aloitusta on siirretty vähintään puolella vuodella.
- Rahoituksen kanssa ollut haasteita.
- All residential projects are on hold
- Asuntorakennushankkeet, joissa olen pääsuunnittelijana, odottavat Varken päätöksiä (useita kuukausia) ja kovan rahan tuotanto asuntokaupan piristymistä
- hankkeen aloitusta lykätty 2x kuudella kuukaudella
- rakennustyön aloittamiset viipyneet ja haettu määräajan pidennyksiä
- hankekaavoituskumppani ei ole löytänyt rakentajaa valmistuvalle asemakaavalle
- Toteutusta lykätty, suunnittelua toistaiseksi ei
- projektin työmaavaihe ei käynnistynyt

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko hankkeissa/projekteissa, joissa työskentelet ollut viivästymisiä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin. (Kaikki vastaajat)

- Hanke vaatinut lisäselvityksiä ennen eteenpäin viemistä
- Urakkakilpailutuksen käynnistämistä on lykätty eteenpäin kahdessa hankkeessa.
- investointirahat rajusti pienentyneet, hankkeita lykätään ja vaiheistetaan usealle vuodelle
- Syyt vaihtelevat
- Kaavahanke viivästy Espoon tontinluovutusehtojen muuttumisen vuoksi.
- Kaupunkien hankkeet viivästyvät, tilaajilla kiire ja kaavahankkeissa taloustilanteesta johtuen muutoksia jotka viivästyttävät aikatauluja
- määräaikaista tehtäviä ei jatkettu ta 2026, joten vaikuttanut hankkeiden kestoon
- Päätöksenteko viivästyttää usein hankkeita
- Ainahan kaavahankkeissa on
- Kaavahankkeissa yksityiset jättävät hankkeet kesken. Kaupungin omat hankkeet etenevät
- Johtuu yleisestä rakentamisen suhdanteesta, että osa kaavoituskohteista ei etene. Etenemisen aikataulu johtuu myös osittain kaavoituksen henkilöresursseista.
- Seurakuntien ja valtion hankkeita on viivästetty.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko hankkeissa/projekteissa, joissa työskentelet ollut viivästymisiä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin. (Kaikki vastaajat)

- Ullakkohanke odottaa aloitusta, haetaan jatkoaikaa aloitukseen.
- Allianssihanke etenee viivästynyt päätoteuttajan valinnasta tehdyn valituksen myötä.
- investointipäätökset venyvät, tilaajien riskinotto kyky korkealla pitkään jatkuneen huonon suhdanteen takia
- Hankintamenettely kyseenalaistettiin ja suunnittelun aloitus viivästyi.
- Tilaajasta riippuvista aikataulullisista syistä
- asuntomarkkina ei edelleenkään vedä, joten hanke siirtyi
- Mitä tarkoittaa viivästyminen? Hanke ei lähde liikkeelle, vai projekti viivästyy resurssipulan vuoksi?
- Hankkeita on laitettu meistä johtumattomista syistä laitettu holdiin.
- Lisätietojen hankkimisen takia
- Työmaan viivästyminen rakennusmateriaalien saatavuuden vuoksi
- Kustannusarvion jälkeen hankkeita lykkäätynyt.
- julkisten hankintojen riasa: valintapäätösten oikaisuvaatimukset

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko hankkeissa/projekteissa, joissa työskentelet ollut viivästymisiä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin. (Kaikki vastaajat)

- Ehkä joissakin hieman, kilpailuttamiskäytänteiden (mm. valitusten) sekä julkisen sektorin investointien epävarmuuden vuoksi (mm. sote-sektori)
- Tilanteet ja projektit muuttuvat koko ajan
- Asiakkaiden rahoituspohja on epävarma, hankkeita peruuntuu, kun rahoituksia peruuntuu.
- Käynnistymisongelmia, hankkeen ylipäättään olemassaolon pohdintaa, kaavaviiveitä
- Asuntorakennushankkeiden aloituksissa on viiveitä markkinatilanteesta johtuen. Urakoitsijat eivät saa rahoitusta, kun asuntoihin ei tule riittävästi ennakkovaroja.
- Urakoitsijan maksuvaikeudet
- asuntohankkeita sopimuksineen odottaa parempaa aikaa.
- Lupa myönnetty, hanke odottanut riittävä myyntiä.
- Hankkeiden aikataulu ollut optimistinen työmäärään nähden. Tilaajat ovat kiireisiä, mikä myös aiheuttaa aikataulujen venymistä
- Asuinrakentamiskohteen työmaan aloituksen viivästyttäminen asuntojen huonon varaustilanteen takia
- Rakentamislupahakemukset ovat vähentyneet, hankkeita seisoo tai ei käynnisty
- Haettu lisää aikaa aloittamiselle ja/tai loppuun saattamiselle

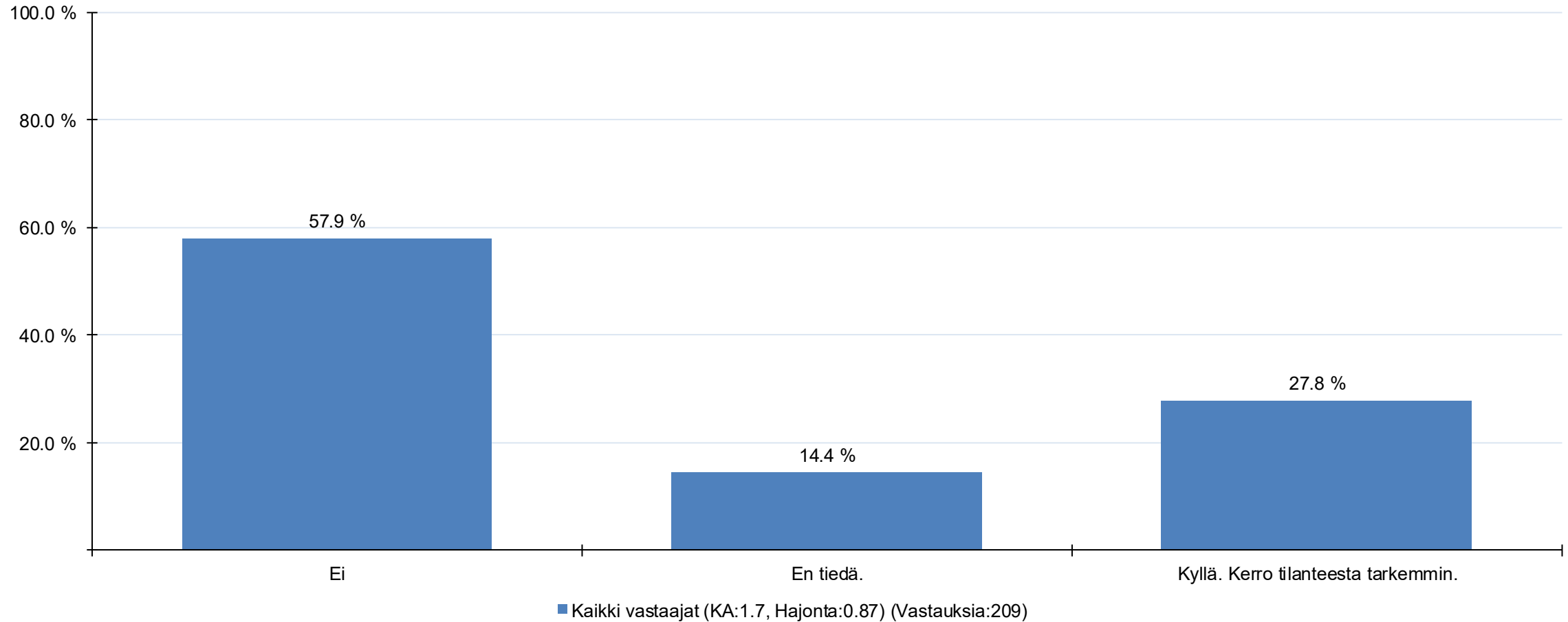
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

13. Onko hankkeissa/projekteissa, joissa työskentelet ollut viivästymisiä kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin. (Kaikki vastaajat)

- Osa hankkeista jäissä heikon taloustilanteen takia
- datakeskushankkeissa arkkitehdit ovat heittopusseja. Milloin mistäkin syystä jättimäiset hankkeet tyssäävät kuin seinään. Ja sitten ne jatkuvat hirveällä kiireellä. Projektit tehdään aina alkuperäisessä aikataulussa, mutta niin, että arkkitehdit joutuvat välissä pitämään kuukausien taukoja eli arkkitehdeille maksetaan lopulta pienempi palkkio samasta työstä
- Korjausrakentamisenkin hankkeet ostetaan hankeosittain ja joka välissä etenemispäätös mietitään tilaajan puolelta. Joskus tämä on viivästyttänyt hankkeita esim kauppakeskuspuolella
- Kaikki hankkeet eivät ole alkaneet odotetunlaisesti
- Esimerkiksi taloyhtiöt ovat lykänneet korjaushankkeiden aloituksia.
- Kuntasektorin työt, hankkeet eivät etene kun kunnassa ei ole aikaa käsitellä asioita.
- Aloitukset viivästyneet rahoituksen puutteeseen yksityisten sopimusten tai julkisen päätöksenteon viivästymisen johdosta
- Kaikki viivösty kokoajan, mitään ei uskalleta aloittaa ja aloittamista venytetään kaikenlaisella pelaamisella.
- -

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

14. Onko työtehtäviäsi/-hankkeita peruuntunut kuluneen 6 kuukauden aikana?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

14. Onko työtehtäviäsi/-hankkeita peruuntunut kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin. (Kaikki vastaajat)

- on pyydetty tarjouksia ja peruttu niitä
- Rahoitus on peruuntunut
- asiakkaat eivät saaneet tarvittavaa rahoitusta kasaan.
- Syy peruuntumiseen oli käsittääkseni kiinteistön omistajan ja mahdollisen vuokralaisen näkemys ero hinnasta.
- Hankkeet eivät saa rahoitusta
- Yhden asuinkerrostalon projekti jäi kesken urakkavaiheeseen.
- Toisen hankkeeni aloituspäätös on jäänyt tekemättä tammikuusta lähtien
- Jatkovaiheita on peruttu ja myös jo melko varmoina pidettyjä uusia hankkeita. Rahoitusta ei ole saatu, budjetti on ylittynyt tai on päätetty lykätä aloittamista.
- Eivät ole menneet lopulta eteenpäin hankkeen haltijan ja kaupungin osalta.
- Poliitiikan muutos on perunut hankkeita.
- ks edellinen kohta
- Minulla ei, mutta kollegan hanke keskeytyi kielteisen avustuspäätöksen takia.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

14. Onko työtehtäviäsi/-hankkeita peruuntunut kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin. (Kaikki vastaajat)

- isoja hankkeita tauolla
- vrt edellinen vastaus. Johtuu rakentamisen suhdanteesta
- hankkeiden hankala saada pääkäyttäjiä, jolloin oma työmme viivästyy tai keskeytyy määräämättömäksi ajaksi
- Asuinrakentamisen hankkeet peruuntuneet
- Hankkeita lykkääntynyt
- Kilpailutusten valitusten vuoksi on jopa peruuntunut.
- Projektit ovat saattaneet mennä ohi.
- Hanke tulkittu ei kannattavaksi
- Hankinta keskeytetty urakkakilpaolun jälkeen budjetin ylittymisen takia
- Neuvottelut solmussa liiallisen ahneuden ja päättömien rیمانalitusten lue laittomien ratkaisujen takia.
- Ohjelmoituja hankkeita on peruuntunut
- Aiottu lupa jätetty hakematta

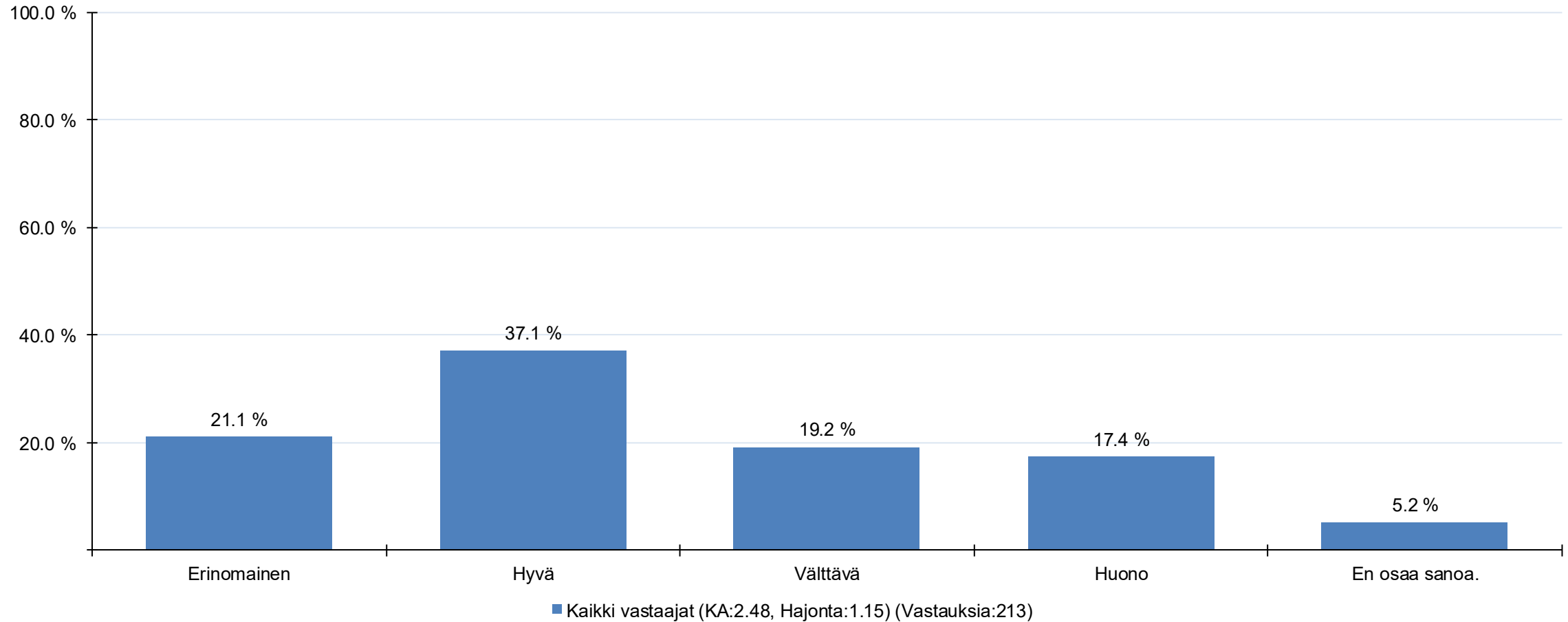
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

14. Onko työtehtäviäsi/-hankkeita peruuntunut kuluneen 6 kuukauden aikana? - Kyllä. Kerro tilanteesta tarkemmin.
(Kaikki vastaajat)

- Rahoitusta ei ole saatu
- datacenter
- Hankkeeseen oli jo haettu luvat ja kilpailutettu urakoitsijat ja sidottu vuokralaiset, kun se rahoitussyistä kaatui. Kyseessä kaupallinen ravintolakokonaisuus hyvin keskeisellä paikalla.
- Minut ensin irtisanottiin, sitten palkattiin takaisin ja puolen vuoden päästä irtisanottiin.
- Yksityishenkilöt ovat jättäneet pientalohankkeita luonnosvaiheeseen.
- Jo käynnisteltäviä hankkeita pysäytetty.
- Olen hankekehityksessä, eli niitä peruuntuu automaattisesti. Tosin nyt melkein mikään ei ole lähtenyt.
- -

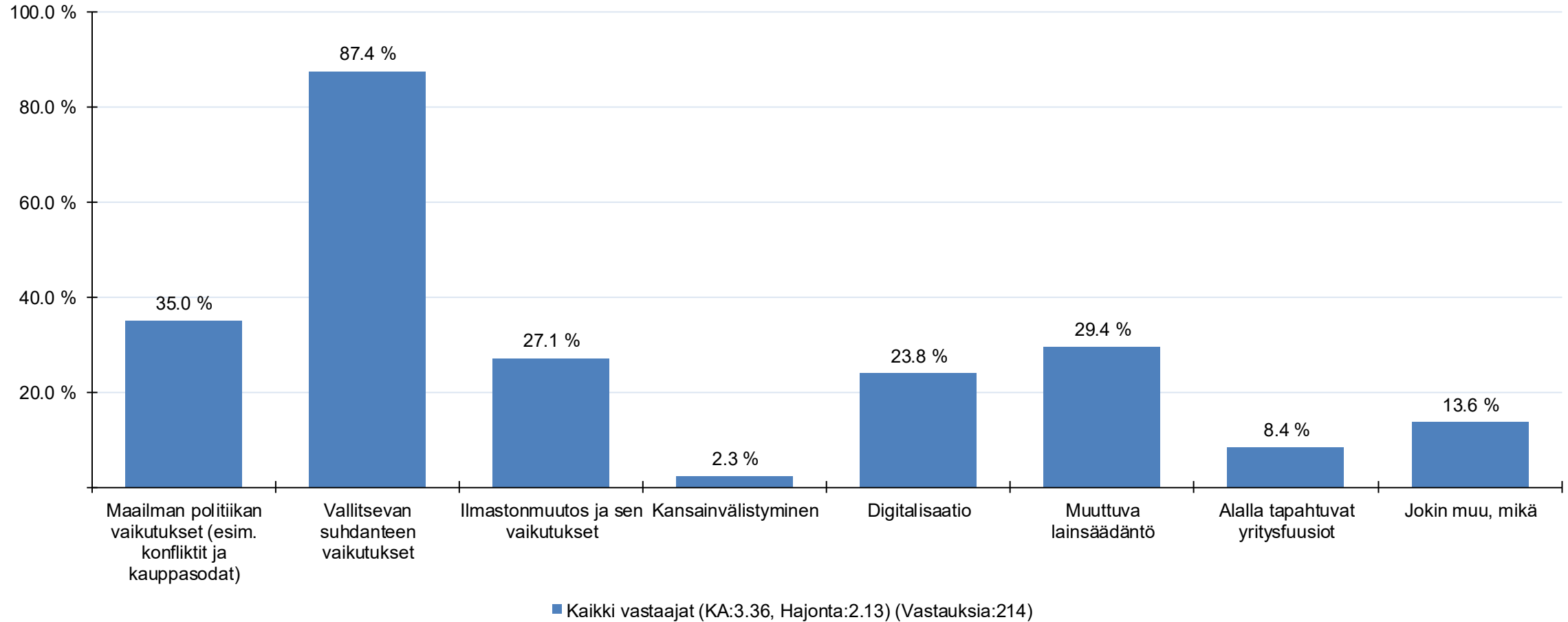
SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

15. Millaiseksi arvioit työtilanteesi / töiden riittävyyden loppuvuonna 2026?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

16. Mitkä ovat suurimmat muutosajurit tällä hetkellä toimialallasi?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

16. Mitkä ovat suurimmat muutosajurit tällä hetkellä toimialallasi? - Jokin muu, mikä (Kaikki vastaajat)

- tekoälyn suunnitteluvalmiuksien kehittyminen
- asuntorakentamisen talouspoliittiset ratkaisut, kuntien kilpailulutuksen vinoutuneet käytännöt (mm. KVR-kilpailumallin käyttö ja ratkaisuperusteet)
- Valtion toimet
- Perussuomalaiset hallituksessa ja kuntien päätöksenteossa. Niin lyhytnäköistä ja tiedevastaista päätöksentekoa on hirvittävä katsoa.
- Maan hallituksen ajama taloutta kurjistava politiikka
- Tekoäly
- Epäselvyys rakentamislain soveltamisessa
- Kuntatalous
- Rakennussuunnittelun alasajo paikkakunnalla
- Todella raaka hintakilpailu
- Tekoäly
- Olen tehnyt aiemmin asuntoja.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

16. Mitkä ovat suurimmat muutosajurit tällä hetkellä toimialallasi? - Jokin muu, mikä (Kaikki vastaajat)

- Asuntorakentamisen/-suunnittelun tilanne, ARAn ja ASOn alasajo
- Tekoäly. Lainsäädännön vaikutukset vielä epäselviä.
- Kaupunkien ja kuntien talousongelmat
- Väestörakenteen ja liikenneinfran muutokset
- Kaavoitus, Rakennusluvut, Rakennustarkastaja, Varke/muu rahoitus
- Luontokato
- kaupungin säästötoimet
- Tekoälytyökalujen käyttöönotto niin asiakkaan kuin suunnittelijoiden toimesta
- Tekoälykin vaikuttaa, en vielä hahmota missä kaikessa ja miten paljon. Mutta on jo muuttanut työtehtäviä.
- Tekoälymurros
- Ihmisten turhakin epävarmuus
- energiaan liittyviä hankkeita kuten voimalinjoja, datakeskuksia ja vaihtoehtoista energiaa halutaan.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

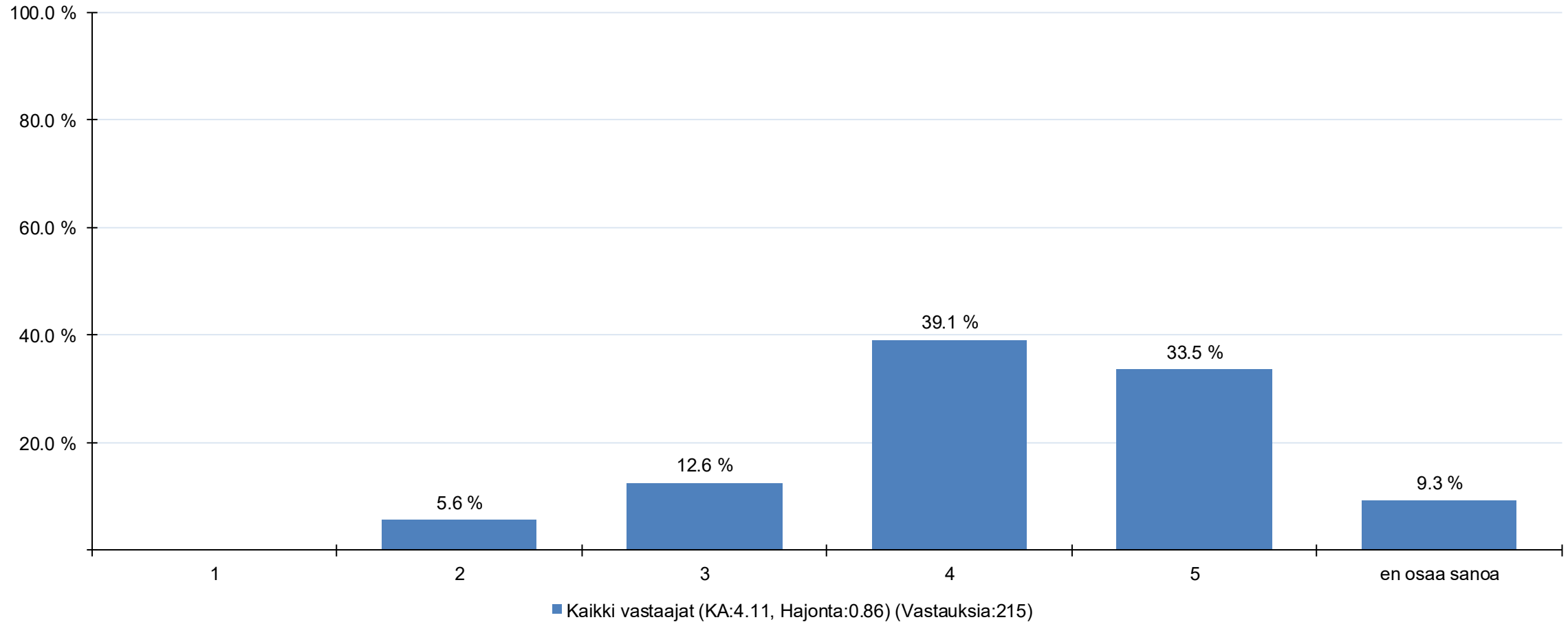
16. Mitkä ovat suurimmat muutosajurit tällä hetkellä toimialallasi? - Jokin muu, mikä (Kaikki vastaajat)

- Korjausrakentaminen
- Etätyö, korjausvelka
- en pääse tekemään sellaisia hankkeita, jotka olisivat oman arvomaailmani, ydinsaamiseni tai mielenkiintoni kohteita
- Kilpailutoiminnan vääristyminen (halvin voittaa, palkkioiden lasku epäterveen alhaiselle tasolle)
- Kaavoituksessa vallitsevat kaksoisstandardit hankkeiden edistämisessä, joitakin hankkeita edistetään ja joitakin tarkoitushakuisesti viivytetään!

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus

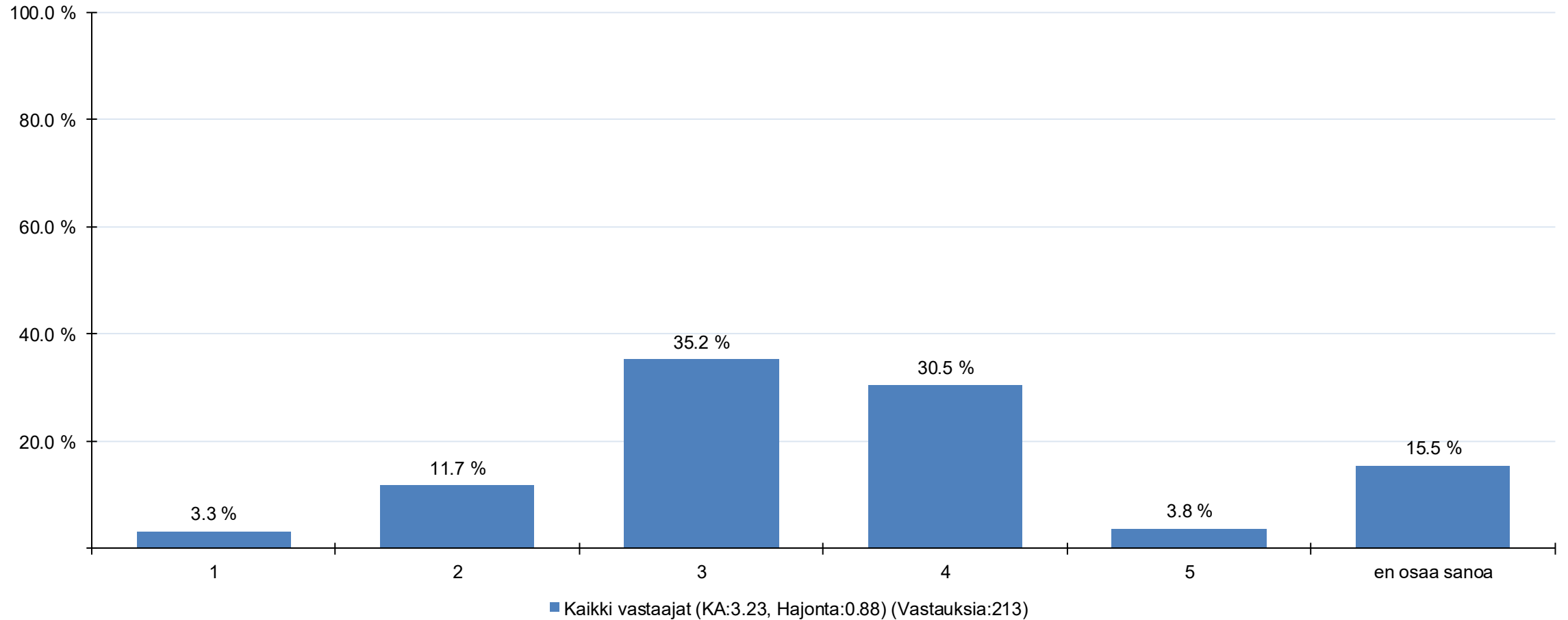
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Alan koulutustarjonta ja työelämän vastaavuus (ml. täydennyskoulutus)

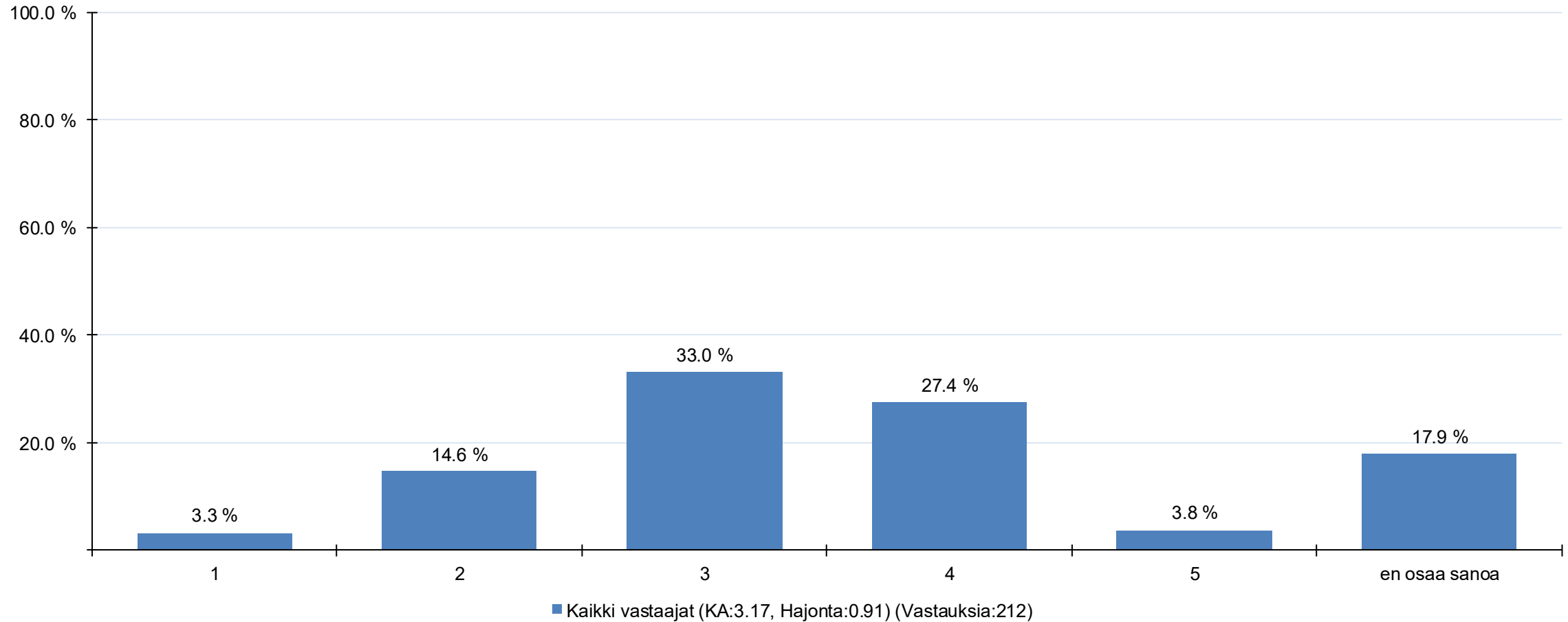
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Työehtosopimukset / työlainsäädäntö

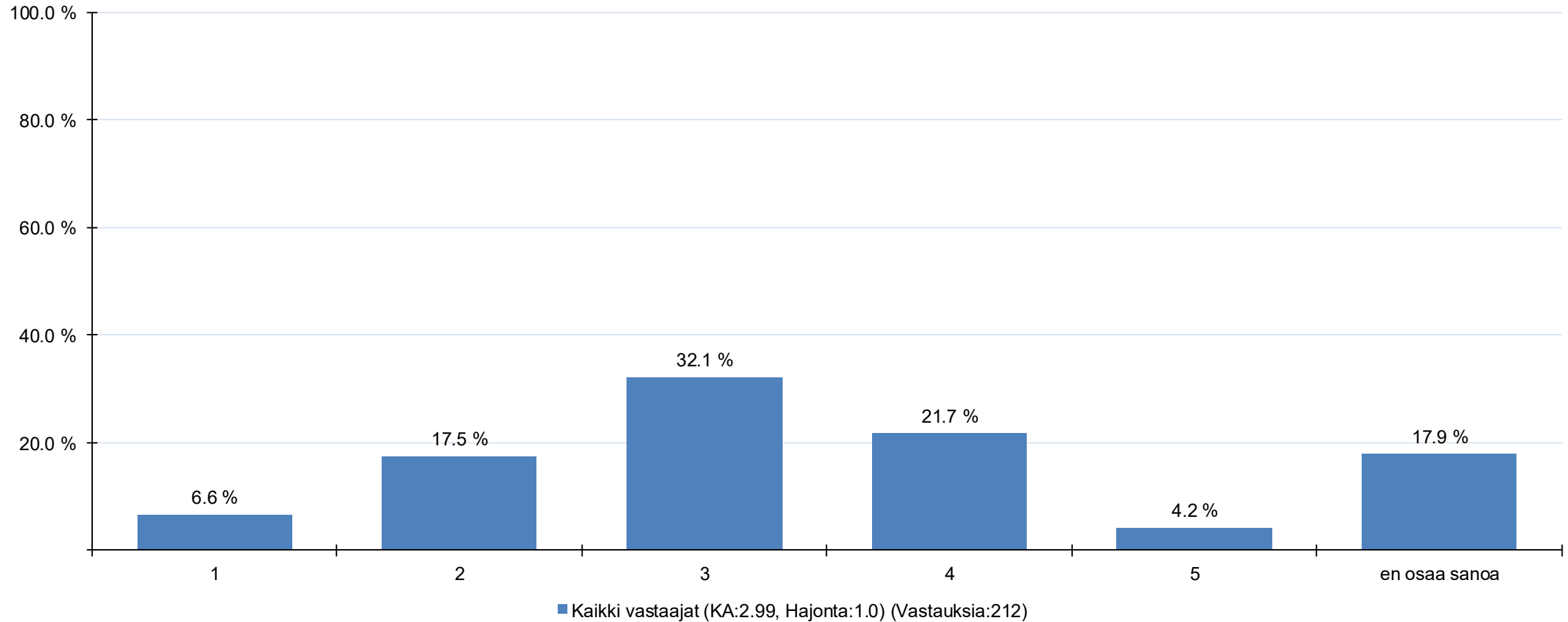
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Alaa koskeva tutkimus- ja kehitystyö

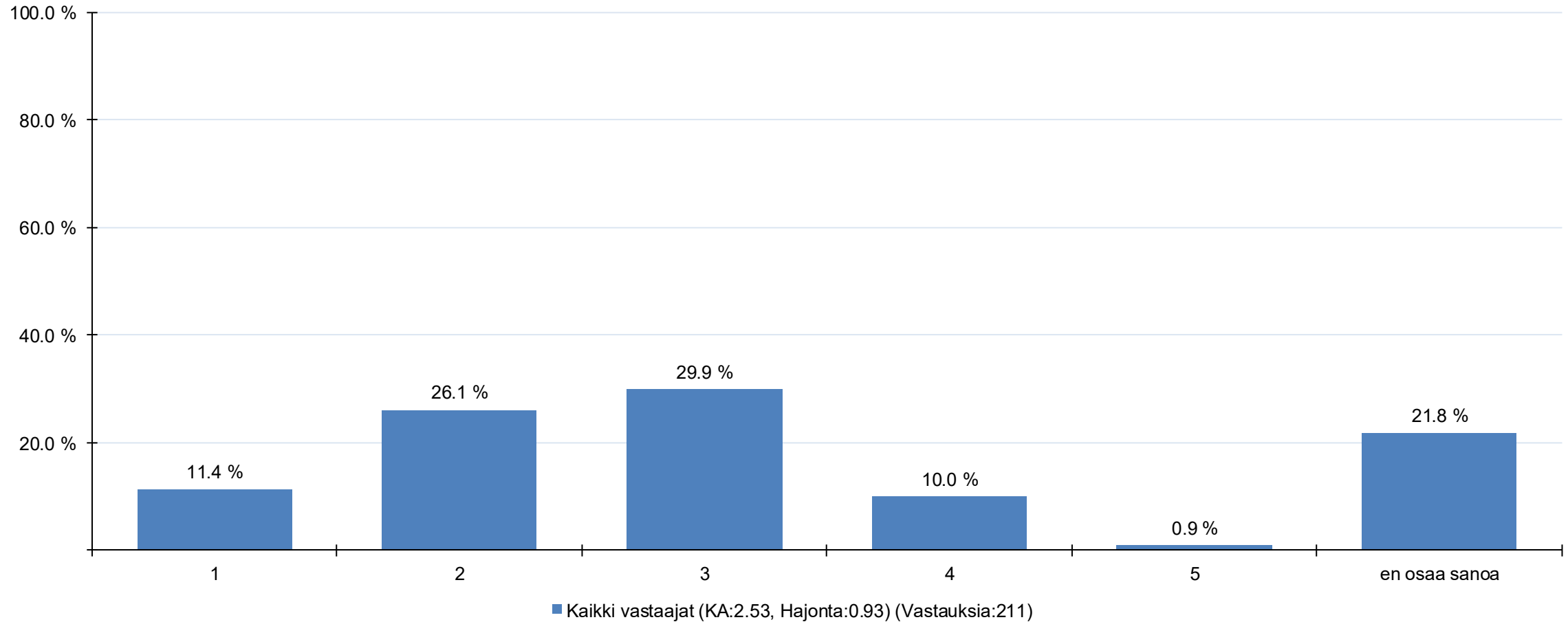
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Markkinoiden toimivuus / kilpailuneutraliteetti

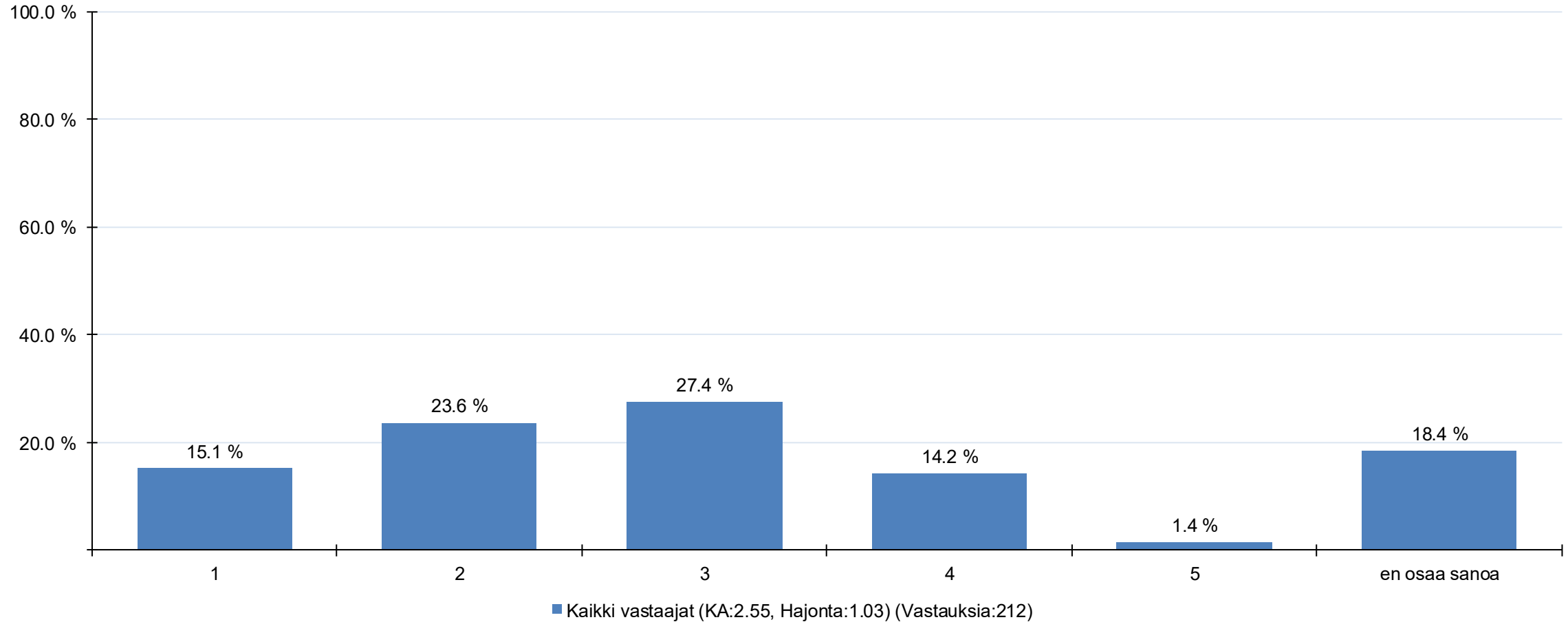
(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

Julkisten hankintamarkkinoiden (valtio, kunnat) toimivuus ja hankintayksiköiden toiminta

(1 = 1 = huono, 5 = 5 = erinomainen)

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- En juurikaan
- Kyllä selkeästi tämä kevät on ollut käänne parempaan yksityisen puolen tilauksista. Julkinen puoli ei tee mitään, ei elvytä ja tarjouspyyntöjen taso heikkenee koko ajan- sekä kilpailutuksia perutaan jolloin menee paljon hukkaan vaivaa useilta tahoilta.
- en
- En ole huomannut. Tosin tarjouspyyntöjä tuli viime syksynä enemmän kun vertasi edelliseen syksyyn (jolloin ei juuri tullut yhtään)
- En ole. Pohjalla ollaan edelleen.
- En
- En
- eipä oikeastaan
- Ei vielä
- aavistuksen verran enemmän aktiviteettia ja kiinnostusta uusiin hankkeisiin
- Suhdanne menee ylös ja alas koko ajan, eivätkä kaikki toimistot mene samassa tahdissa. Aika ajoin on lähes täystyöllisyys ja kiire ja välillä taas hiljenee.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- En ole havainnut
- Hiukan
- Varovaisia piristymisen merkkejä mutta toisaalta markkina on aivan sekaisin. Suurempi määrä toimistoista kilpailee pienemmästä määrästä töitä, ja osaamattomat ostajat ostavat pilkkahintaan projekteja, jolloin laatu ja koko alan maine kärsii.
- datakeskukset eivät arkkitehteja pelasta
- En
- Tarjouksia saa enemmän hankkeisiin.
- En.
- En ole havainnut.
- En.
- Aivan hiukan parantumista on ilmassa
- En. Puhutaan kyllä, mutta mitään ei ole tapahtunut

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Olen havainnut enemmän asuinrakennustyömaita Espoon suunnalla.
- En ole.
- ennakoivia kyselyjä, mutta hankkeiden käynnistymiset kuitenkin vielä odottavat suhdanteen parantumista
- Ei voi päätellä suhdannetta yhden toimiston toimeksiantojen perusteella. Ei näy sinänsä huononemisen merkkejäkään.
- En.
- Muutama kerrostalohanke on lähtenyt käyntiin.
- Kuntasektorilla investoidaan enemmän kun yksityisen puolen hankkeet pysähtyvät. Pientä nousuvirettä on havaittavissa yksityisellä rakentamispuolella. Korjausrakentamisen hankkeita käynnistyy.
- On hienoa, että kilpailujen määrä hieman kasvoi.
- Merkkejä huonompaan on. Uusien toimeksiantojen saaminen on haastavaa, hintakilpailu on raakaa.
- ei vielä, mutta muutos on todennäköisesti edessä positiiviseen suuntaan
- Hieman parempi tilanne tarjouskyselyiden kanssa kuin vuosi sitten. Sähköhankinnoista ei olla päästy vielä ohi ja tarjouksia tehdään liian halvalla.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Vaikea sanoa.
- None whatsoever.
- Tunnusteluja tehdään.
- Korjausrästipatoutuma purkautuu hiljalleen
- Kaupungeilla ja kunnilla on töitä, mutta yksityisellä puolella työllisyys vetää sahalaitaa.
- pienempiä rakennushankkeita (pari, rivi- ja omakotitalot) lähtevät tasaisesti käyntiin mutta suurta kysyntää ei ole
- Omassa työpaikassa on tapahtunut rekrytointeja ja uusia töitä on tullut tasaisesti.
- En ole.
- En, vaan päinvastoin huonontumisen merkkejä. Hankkeiden siirtymisiä ja peruuntumisia. Eläköityvien tilalle ei palkata uutta henkilöä eikä määräaikaisuuksia jatketa.
- pieniä positiivisia liikahduksia: Oma lomautusprosentti pienehti oleellisesti, pari kollegaa työllistyi
- En

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Kaavoitusaloitteita
- Yritystonttien kysyntä on ollut hieman suurempaa
- En ole, ei avoimia työpaikkoja
- Yksityisten uudispientalorakentamisessa elpymisen merkkejä
- kyllä, hienoisia merkkejä. Rakennushankkeita aloitetaan ja tontinluovutuksia tehdään.
- En ole havainnut merkkejä paremmasta hakiessani töitä monista eri arkkitehtitoimistoista.
- Meillä on ollut hyvin töitä suhdanteesta riippumatta.
- Samana pysynyt pitkään
- En
- Hiukan elpymistä havaittavissa, mutta ei ole kovin pitkäjänteistä. Lähinnä satunnaisia, entuudestaan kurjistettuja hankkeita.
- Yritysrakentaminen kunnassa on virinnyt. Omakotitonttien kysyntä edelleen alentuneella tasolla. Kerrostalolupia haettu, myönnetty ja valmistelussa. Kunnan investointikyky alentunut menneen investointibuumin johdosta, joten kunnan omien rakennushankkeiden määrä tulee aiemmista vuosista tasaantumaan.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- En.
- Töitä on
- Hienovaraista sellaista alkukeväästä, mutta (hinta)kilpailu hankkeista on kovaa. Uudisrakentaminen ei vedä.
- Yritykset ovat halukkaampia investoimaan uusiin toimitiloihin
- Kyllä
- Kyllä, pientä parantumista ja tarjousten liikkumista, tauolla olleiden hankkeiden uudelleenkäynnistymistä.
- en
- En vielä. Valtiolla on kyllä eräitä erittäin hyvin budjetoituja hankkeita, samoin usoilla seurakuntayhtymillä, pienet srkt ovat lujilla.
- En
- kyllä

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Joillakin toimintasektoreilla hieman valoa tunnelin päässä, silti epävarmaa -sen sijaan esim uudisasuntosuunnittelua (kerrostalot kasvukeskuksissa) voidaan laajemmassa mittakaavassa odottaa vasta ehkä v. 2027 viimeisellä vuosineljänneksellä tai 2028 asiakkailta yleisesti saadun tiedon mukaan, paljon on jo valmiiksi suunniteltua asuntokantaa jotka hankkeet olleet vuosia jäissä. Datakeskukset uusi osatekijä alalla, ovat epävarmoja silti ja tilaajat hyvin heterogeenisiä ja jopa arvaamattomia, buumissa mukaan tulee myös osaamatonta ja paikallisista olosuhteista tai lainsäädännöstä tietämätöntä tilaajakantaa. Yleisesti näkymä on sumea.
- Tällä hetkellä on koko toimistolla kova kiire
- Rakennushankkeiden hienoisen pirstymisen aiheuttama niihin liittyvän suunnittelutyön lisääntyminen
- Innovaatiot työllistävät yksityisiä henkilöitä
- En
- Olen töissä kaupungissa, jonka alueella rakentaminen mielestäni on ollut yllättävän vilkasta, rakennusalan yleisestä suhdanteesta huolimatta.
- Ei
- En.
- Uusien asuinrakennusten suunnittelu edelleen jäissä.
- En, pysynyt hyvänä.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Työssäni en ole havainnut, mutta asuinympäristössäni Tampereella vaikuttaisi asuntorakentaminen hieman piristyneen (maisemassa näkyy alkaneita rakennustyömaita)
- Huonompaan on menty
- Kaavoja tehdään yhtä nopeasti ja vielä nopeammin kuin ennen, kaavavarantoa pitää olla. Kaupunki saa tuloja maankäyttösopimuskorvauksina Rakennusliikkeet oppivat hitaasti tajuamaan kierrätystalouden, kestävän kehityksen ja ilmastonmuutoksen... mutta hidasta se on... ja neuvotteluja se vaatii. Mutta nuoremmat rakennusliikkeiden edustajat oppivat nopeammin. Sinällään tämä ei liity suhdanteen parantumiseen...?
- Määrätyt erikoishankkeet vetää, yleisesti ei juuri paranemista.
- En. Tilanne on heikompi kuin ennen
- Töitä tuntuu olevan ehkä hieman enemmän kuin viime vuonna, mutta ei kuitenkaan yhtä paljon kuin vielä muutama vuosi sitten.
- pieniä viitteitä paremmasta ja hankesuunnitelmia on työn alla, mutta yleinen epävarmuus yhdessä taloudellisen epätietoisuuden kanssa estävät lopullisia investointipäätöksiä.
- Osa urakoitsijoista tarjoaa hankkeita korkeaan hintaan. Osalla urakoitsijoista on paljon töitä ja osalla vähän.
- En
- Datakeskushankkeet työllistävät paljon

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Kyllä olen. Viime syksyyn verrattuna on parantunut.
- en ole
- En oikeastaan
- Pieniä valonpilkahduksia, käynnistyviä uinuneita hankkeita
- En ole huomannut.
- En
- Ajoittaisia lyhyen aikavälin piristymisen merkkejä
- En
- En ole huomannut merkkejä paremmasta suunnasta.
- pientä vilkastumista
- joitakin asuntohankkeita alkanut

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Aina on kiire saada lupa, mutta rakentamisen käynnistymisellä ei ole kiire kuin poikkeustapauksissa. Aloittamisoikeuden vaatima vakuus ja haluttomuus sen maksuun jarruttaa useimpia hankkeita.
- ei
- Lomautuksia ehkä vähenevissä määrin alalla
- En
- En.
- Korjaustöitä tuntuu riittävän
- Ainoastaan heikentymistä
- En ole havainnut. Minusta tuntuu oman työnhakuni kannalta että tilanne on toivoton. Toivottavasti tilanne olisi muuttunut vuoden päästä, mutta mitään ei ole mahdollista tietää.
- Yksi asuinrakennuksen rakennustyömaa lähti juuri liikkeelle ja saman hankkeen toista vaihetta valmistellaan. Välissä on mennyt pitkä tauko ilman aktiivisia rakennustyömailta. Yleinen tilanne kuitenkin vaikuttaa huonolta. Työpaikallamme yksi vuokratalo hanke kaatui, kun Varke-päätöstä ei saatu.
- En ole havainnut positiivisia merkkejä.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- En ole havainnut.
- Hieman kuluneen kevään aikana. Odottavia projekteja aloiteltu.
- en
- Kaavamuutoksia ja poikkeamisia kysytään viime vuotta enemmän
- En. Teen työtä, jota en ns normaalisuhdanteessa olisi ottanut vastaan.
- En
- Meillä ei ole näkynyt suhdanteen kääntymistä, työtilanne on ollut koko ajan hyvä - onneksi nöin.
- Ei oikeastaan vielä.
- datakeskuksia tulee ovista ja ikkunoista. se pitää ihmiset leivässä, mutta työ ei niissä ole sellaista, jota haluaisin tehdä.
- En.
- Ilmeisesti toimitilauudistuksissa on uudestaan vetoa. Ravintolat pienessä mittakaavassa.
- Ainakin on tullut avoimia työpaikkoja muutamia

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Toiveikkuutta ainakin on enemmän tänä vuonna. Välttämättä vielä ei ole hankkeita kuitenkaan lähtenyt liikkeelle.
- En todellakaan
- Tarjouspyyntöjä on tullut valtavasti koko talven. Toki osa myös puitejärjestelyjä.
- En, arkkitehdin työtä tarjotaan edelleen työn vähyyden takia alihinnoiteltuna. Kollegoita muissa firmoissa irtisanotaan nyt lomautusten sijaan.
- En ole huomannut.
- En ole huomannut suhdanteiden parantuneen.
- -
- Kyllä. uusia töitä/tilauksia alkamassa.
- Kyllä. Suuret lomatusuhka (19) henkilöä muuttui 1 henkilön lomautukseksi työtilinteen kohentuessa.
- Hoiva-alan hankkeita ja väylähankkeita on käynnissä.
- Lomautusten päätyttyä alkoikin heti kiire ja lisätyövoiman tarve.
- pientä hetkittäistä, ei suurempaa

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

18. Oletko havainnut työssäsi suhdanteen kääntymisen/parantumisesta merkkejä? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- nope.
- kyllä. tilauskanta parantunut

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Palkkatilanne on kamala! Viimeisen parin, kolmen vuoden aikana elinkustannukset ovat nousseet yli 10%, palkka ei (ei saatu edes "perälaudan" mukaisia korotuksia)
- Nykyinen hilma-kilpailutus on ollut eduksi firmoille jotka eivät välitä laadusta ja tuottavat vain ns. perustuotetta minimi vaatimuksilla- ja saavat niistä kokemusta. Kilpailuttaessa ei huomioida lainkaan sitä että koronavuosien jälkeisenä aikana ei esim. kunnat ole tehneet tai tilanneet kuin joissain yksittäisissä tapauksissa yleiskaavoja. silti kokemusta yleiskaavoituksesta vaaditaan pahimmillaan "3 vuoden sisältä päättyneistä projekteista". Tämä on käytännössä ikärasismia. Yleiskaavoitusta tehtiin 2010-luvulla tuplasti enemmän kuin 20-luvulla.
- Julkisten tarjouksien markkina suunnittelualalla on epäterveessä tilanteessa.
- Surettaa tämä koko tilanne koko ammattikunnan puolesta
- Julkiset hankinnat johdetaan epäammattimaisesti, tarjouksia korjaillaan ja vedetään paljon takaisin. Kilpailu hankkeista on veristä ja polkee hintatasoa alaspäin. Hankkeita ei pysty tekemään niillä hinnoilla, millä pitää tarjota että työn saa. Laatuvaatimukset joskus mielivaltaisia ja kohtuuttomia.
- Huolestuttaa, sillä olen työskennellyt liki vuoden muun alan yrityksessä, poissa suunnittelutehtävistä. Taidot ruostuu ja refet vanhenee.
- Kilpailutuksissa jos vaadittava henkilöpätevyys on olemassa, niin muu (käytännössä) määrään perustuva "laatupisteitys" on epärelevanttia. Hintapisteytyksessä pitäisi halvin ja kallein sulkea pois, jolloin hintahaarukka olisi lähempänä realismia ja järjettömän halvat tarjoukset ei pistytyksissä saisi suhteetonta etua. KVR-kilpailutusten sijaan tulisi olla suunnittelu- ja suunnittelutarjouskilpailuja..
- Kilpailu hankkeista on mennyt tosi kovaksi ja suunnittelutyötä tarjotaan todella halvalla aikaisempaan verrattuna. Osa toimistoista tarjoaa kannattavuusrajan alapuolella. Kestää kauan saada suunnittelun hinta taas paranemaan.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Lainsäädäntö on muuttunut aivan käsittämättömäksi vastuiden ja pätevyyksien suhteen sekä sitä myötä viranomaisten suhtautuminen suunnittelijoihin. Käytännössä mielekkyyks on kadonnut tehdä töitä tällä alalla.
- Nyt olisi hyvä hetki investoida markkinointiin ja oman toimiston brändimielikuvaan. Hankalina aikoina myös työnantajamielikuvan rakentaminen olisi äärimmäisen tärkeää: se ratkaisee valtavasti, miten työntekijäitään kohtelee äärimmäisen vaikeina aikoina.
- Kannattaisi ottaa mallia esim. Tanskasta?
- Työpaikalla nuorimmat työntekijät alkaa olla kokeneita, eikä muutosneuvotteluiden myötä ole voitu palkata vastavalmistuneita tai opiskelijoita. SKOL-hinnoittelu on ajanut siihen että ne toimiston nuorimmat työntekijät ovat jumiutuneet sinne halvempaan skol-luokkaan, eikä siten kukaan muukaan nouse portaita ylöspäin vaikka kokemusvuosia kertyy koko ajan.
- Julkisten hankintamarkkinoiden huonoa toimivuutta voisi tutkia enemmän ja miettiä ääneen
- Rasittaa erityisesti uusi rakentamislaki, joka on täysin keskeneräinen. Lisäksi ihmetyttää pakollinen pätevyystodistusseksoktu. Jos on toiminut alla yli 35 v. ja on korkeakoulutettu arkkitehti sekä lisäksi referensseinä vaativia kohteita, niin eikö sitä ole jo pätevä ilman erityisen todistuksen hankintaa. Varsinaisen työnteon lisäksi valtavasti kaikenlaista byrokratiaa ja sitten ihmetellään, miksi suunnittelu on niin kallista.
- Kilpailu ja aikataulut ovat kiristyneet. Hankkeissa pitää olla valmis käyttämään enemmän resursseja ja venymään.
- Arkkitehdit ansaitsevat paremman työehtosopimuksen ja indeksikorotukset.
- Rakentamisen tilanne ei ole normaali.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Julkisten hankintojen paisuminen laajoiksi kokonaissuunnittelun hankkeiksi ja tästä johtuva toimistojen fuusioituminen ei tee hyvää toimialalle. Epävarma talous- ja maailmantilanne heikentävät merkittävästi alan toimintaympäristöä ja poliittiset päätökset esim. ARA-asuntorahaston lakkauttamisesta heikentävät sitä entisestään. Onnettomalta näyttää. Toivoisin poliittista ohjausta esim. korjausrakentamisen tukemiseksi ja rakennusalan vauhdittamiseksi, mutta sellaista ei ole näköpiirissä. Asuntolainojen laina-aikojen pidentäminen ja yhtiölainojen osuuden kasvattaminen eivät ole oikeanlaisia toimia ja nostavat entisestään uusien asuntojen riskejä. Ehkä tämä taantuma toisaalta puhdistaa alaa, ja viime vuosikymmenen jatkunut onnettomien sijoitusyksiöiden rakentaminen päättyy tähän.
- Alan työtilanne stressaa päivittäin. Suhdanne on vaikuttanut jossain määrin jopa positiivisesti ainakin asuntosuunnittelun laatuun (suunnitellaan myös laadukasta oman kodin ostajille eikä pelkästään bulkkia sijoittajille), mutta pelkään, että aika jättää pysyvästi jälkensä rakennusalan palkkioihin.
- Heikolta näyttää, ja tilanne näyttää jäävän pysyväksi. Julkinen rakentaminen ei enää elvy, koska julkinen velkataakka on noussut kestäättömän korkeaksi. Työt keskittyvät yhä harvemmillle, koska suunnittelijavalinnat ovat diskriminoivia, ja on ikävä sanoa, että SAFA on ollut merkittävästi myötävaikuttamassa tähän kehitykseen.
- Kilpailu hinnalla laadun kustannuksella näkyy puutteellisissa pääpiirustuksissa ja suunnitelmissa
- Töitä olisi kunnilla ja kaupungeilla, mutta pienemmät ottavat huonosti harjoitteluun ja tarvitsevat vain jo osaavia.
- Uudet pätevyys- ja referenssivaatimukset ovat tehneet pienten arkkitehtitoimistojen liiketoiminnasta lähes mahdotonta. Arkkitehtisuunnittelu tulee keskittymään muutamaan suureen toimistoon ja pienet toimistot katoavat.
- Suomessa vallitsee laajempi näköalattomuus, varovaisuus ja pelko innovointiin.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Maankäytönsuunnittelussa kaupungilla riittää töitä eikä suhdanteet ole vaikuttaneet työmäärään vähentävästi. Pikemminkin päin vastoin. Kaavoittajan tehtäväkenttä on laajentunut ja aikataulut tiukentuneet.
- Asuntorakentamisen pysähtyminen, korkeat työttömyysluvut, korkojen nousu ja epävakaa maailmantilanne heijastuvat suoraan kuntatalouteen ja sen investointikykyyn sekä tarpeeseen säästää arvioitua enemmän. Mistä ja miten säästää, ettei jouduta negatiiviseen kierteeseen?
- -
- Irtisanomisia ei ole ollut, mutta "kiireaikoina" osoitettua määräaikaista henkilöresurssia 1 htv ei jatkettu enää vuodelle 2026.
- Jopa opiskelijoiden kesätyönhakuun on tullut hakemuksia jo valmistuneilta nuorilta arkkitehdeiltä jolla hieman kuitenkin alan kokemusta valmistumisen jälkeen. Yleisesti tuntuu että aika osaavaa henkilöstöä haetaan ja on työpaikkoja mutta nuorille vähän koulutusta vastaavia paikkoja. Hakemista etenkin kuntapuolella entistä työläämmäksi hakijan näkökulmasta tekee se että paikan auetessa monella kunnalla on jo tiedossa sisäinen hakija. Hain itse viimevuoden töitä (kunnan vakituisesta toisalle) ja vaikka pääsin useaan haastatteluun lähes kaikki ilmoittivat palkanneen talon sisäisen hakijan.
- Työhön haetaan poikkeuksetta kokeneita tekijöitä, vastavalmistuneena on nyt hankala työllistyä.
- -
- Palkkakehittymättömyys ja kuitenkin samalla vastuun kasvu (arkkitehti / maisema-arkkitehti monialaisena yhteensovittajana) huolestuttaa.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Tilanne on erittäin huono. Olen osittain lomautettuna 40% työajasta. Lähes koko muu toimistokin on lomautettu, lomautusprosentti vaihtelee. Juuri nyt mitään valoa ei ole näkyvissä. Osa enemmän lomautetuista työntekijöistä on joutunut hakeutumaan toisiin tehtäviin, esim rakennuttajiksi. Osan tulot ovat romahtaneet yli 1,5 vuotta kestäneiden lomautusten vuoksi. Toimistojen taloudellinen tilanne on huono. Konkurssikin saattaa tulla.
- ARAn ja ASOn ja HITASin tilalle tulisi luoda valtion toimnosta uusia kokonaisvaltaisia järjestelmiä. Tulisi voida luoda yhtä hyvin uutta kuin osasivat vanhaa saksia pikavauhtia alas.
- Kuten yllä
- Energiamurros ja datakeskukset muuttavat alaa valtavasti
- Korjausrakentamiseen ja restsurointiin erikoistuneilla toimistoilla on erityäin hyvin töitä, myös arvokohteita. Myös maankäytön ja kaupunkisuunnittelun alalla on töitä.
- Kaavoitus elää vielä jotain ihan mennyttä aikaa.
- Ei ole aivan tarpeeksi osaamista maisemasuunnittelun saralla.
- Safan ja atl:n pitäisi puuttua tiukalla kädellä nykyiseen järjettömään hintakilpailuun. Kollegat ostavat referenssejä ja tarjoavat hirveillä alihinnoilla julkisia hankkeita. Safan ja atl:n täytyy löytää toimintamahdollisuuksia tässä eikä vain levitellä käsiään.
- Kilpailu on veristä ja hinnat piesty kannattamattomalle tasolle.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Ammatin ydin hyvä muistaa, se ei ole markkinavoimissa. Vaikka sen ymmärtäminen olisikin tarpeen. Vaan oman alan osaamisessa joka on kompleksista, täydentyvää, monialaista ja yhteistyökykyisyyttä edellyttävää. Arkkitehdin työn sisältö on myös uudelleenarvioivaa ja kertyvää osaamista, kädet savessa tekemistä, erikoisosaamisten yhteensovittamista. Sitä ei korvata suurieleisellä johtamisella ja puheenparsilla. Sellainen tehokkuus on alan kannalta näennäistä ja surkastuttavaa.
- Oma työyhtyrä tuntuu porskuttavan hyvin. Luulen myös ettei lomautuksia ja irtisanomisia yms. ole ollut, mutten ole varma, kun olen vanhempainvapaalla. Nuorten toimistojen on tosi vaikeaa päästä kiinni isoihin projekteihin, mikä tuntuu epärealistiselta.
- Työpaikan vaihtoa ei uskalla vielä lähteä edes yrittämään tässä suhdanteessa.
- Heikolta näyttää. Tarjouksia poljetaan alaspäin ja siitä suosta ei tulla koskaan nousemaan. Laatu laskee kun työtunteja kunnolliseen suunnitteluun ei ole ja työntekijöiden palkat eivät vastaa työn vaatimuutta.
- Arkkitehtien ammatti on liian kapea-alainen ja maine huono, kun diplomi-insinöörit saavat helposti tehtävät jotka arkkitehti osasi hoitaa vähintään yhtä hyvin ellei paremmin.
- Pitkään jatkuneen kuivan kauden jälkeen kilpailu uusista projekteista on todella kovaa. Tiedän useita tapauksia, joissa tarjoukset ovat olleet niin selkeästi alakanttiin ettei niistä ole mahdollista jäädä voitolle. Alihintaisten tarjousten tekeminen saattaa tekoengittää toimistoa hetken, mutta pidemmällä aikavälillä se vääristää kilpailutilannetta arkkitehteille epäedulliseen suuntaan ja ampuu koko ammattikuntaa omaan jalkaan.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Arkkitehtisuunnittelun tarjouskilpailuissa on erittäin räikeitä alihinnoitteluja. Lisäksi julkisissakin hankinnoissa moni tilaaja valitsee suunnittelijan, joka etukäteen ilmoittaa käyttävänsä vähiten aikaa tilaajan tarpeiden ratkaisemiseen. Valtakunnalliset rakennuttajakonsulttiyhtiöt näyttävät pyrkivän keskittämään hankkeet itselleen luomalla rakentamisesta niin vaikeaa mielikuvaa, että ainoastaan suuret rakennuttajakonsulttifirmat pystyvät niitä hoitamaan. Lisäksi em. yritykset ovat ostaneet suunnittelutoimistoja eikä voi välttyä ajatukselta, että tarjouspyyntöjen usein järjettömällä resurssi- ja referenssivaatimuksilla pyrkivät ohjaamaan töitä itselleen. Ydinvoimalan ja päiväkodin tarjouspyyntövaatimukset ovat hyvin lähellä toisiaan.
- Konsulttitoimistojen kasvaminen on tehnyt alasta kasvottomampaa ja suorituskeskeistä. Suunnittelun yleinen laatu on muuttunut tasapaksummaksi.
- Maankäyttö- ja rakennuslain erottaminen kahdeksi eri laiksi ei ollut viisasta. Kankeuttaa ja hankaloittaa toimintaa erityisesti silloin, kun toimitaan molempien lakien kanssa ja rajapinnassa. En myöskään kannata sitä, että valitusoikeuksia rajataan asemakaavoituksessa. Rakennusvalvonnalle toimitettavan tietomallin vaatimukset ovat epärealistisia ja tuntuu, että tekijöillä ei ole ollut käsitystä siitä tasosta, jolla kannattaa toimia. Vaikuttaa idealistiselta kehitelmältä. Itse en ole vielä paljon ollut asian kanssa tekemisissä, mutta kollega on ja hänen mukaansa on erittäin haastava asia. On muutoinkin tullut paljon lainsäädäntöä, joka toki on tarpeellistakin, mutta tässä ajankohdassa turhaan kangistaa prosesseja.
- Osa-aikaisesta työstä kokoaikaiseen työhön pääseminen tuntuu edelleen mahdottomalta.
- Huolestuttaa suunnitteluosaamisen ruostuminen ja -referenssien vanheneminen, koska toimin tällä erää alani ulkopuolella/liepeillä, en suunnittelutehtävissä.
- Jos tarkoitus on teetättää kysely työllisyydestä, miksette te ota selvää siitä mikä kaikkia kiinnostaa, eli työttömien arkkitehtien määrä, vastavalmistuneiden työllistyminen koulutusta vastaaviin tehtäviin, opiskelijoiden työllisyys SUUNNITTELUalalla ja työkokemuksen kerryttäminen/harjoittelupaikkojen saanti tms. Ihmettelen suuresti tätä hyssyttelyä aiheesta?

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Miksi tästä kyselystä on jätetty työttömät ulos?
- -
- Lupahakemusten ja pääpiirrosten taso on 80% hakemuksista vähintäänkin sekava. Pakollisetkin liitteet ovat ristiriidassa keskenään ja hakemukset sekavia. Lisäksi suunnittelutyö on kilpailutettu luilleen niin rankasti, että lopputulos kärsii.
- Awareness and acceptance of foreign cultures and languages operating at the workplace is missing. Ageism and racism are big drivers for who gets laid off at the office, ignoring this doesn't help. Lastly, architecture offices seldom bid on international projects to avoid risk but waiting and reacting to a viable internal economy is giving up on the business entirely.
- Kunnilla olisi tarvetta suuremmalle määrälle maisema-arkkitehteja / töitä olisi enemmän kuin mitä pystytään edistämään. Säästösyiden lisäksi kuntien johdolla ei välttämättä ymmärrystä / halua panostaa maisema-arkkitehtuuriin.
- Tässä kyselyssä on jätetty työttömät pois. Ehkä sen takia kyselyssä tuntuu että toivoa on koska työttömät eivät edes voi vastata näihin kysymyksiin.
- Rakennussuunnittelussa on koko ajan vähemmän mahdollisuuksia rakennussuunnitteluun. Tekniset ratkaisut eivät kehity, asiakkaiden pyrkimys halpuuttaa rakentamisen hintaa on vahvistunut, jatkuvasti lisääntyvät viranomaisvaatimukset tuottavat vaivaa. Tekoälyä ei ole vielä osattu hyödyntää kuin visualisoinneissa.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Kunnallisella on täysi hätä kaavoittaa tontteja myyntiin ja paikata siten kunnan taloutta. Kaikki laatuvaateet ja kestävyystavoitteet ohitetaan. Kaavoituksen henkilöstöä ja konsulttirahoja leikataan. Kaavoitetut tontit myydään mihin tahansa käyttötarkoitukseen kaavamääräyksistä piittaamatta. Kaavoituksen ajasta menee kohtuuton siivu digisiirtymään, mm. keskeneräisen tiedonhallintajärjestelmän käyttöönottoon. Näistä lähtökohdista ei synny hyvää tai kestävää kaupunkiympäristöä.
- Arkkitehtisuunnittelu polarisoituu ja kilpailu toimistojen välillä kiristyy entisestään. Kiinnostavat ja tärkeät työt menevät muutamalle erittäin suurelle toimistolle. Pärjätäkseen on oltava hyvin tehokas ja hallittava modernit työkalut; tupakkiasikin kanteen piirtämällä ei enää pysy mukana.
- Palkat laahaavat. Lomautuksia ollut vuodesta 23 alkaen meidän työpaikalla ja indeksikorotuksetkin jäänyt saamatta.
- Tutkimusta, neuvontaa ja koulutusta olisi syytä kohdentaa tekoälyyn - miten se vaikuttaa alamme tehtäviin, työn käytäntöihin ja palkkioihin ja miten asiaa voisi itse omassa työssä lähestyä ja käyttää hyväksi? Tästä tulisi tehdä iso painopistealue myös liiton työlle, jotta muutoksiin voi valmistautua, muutos tulee nopeasti nyt joka tapauksessa.
- Alalla tulisi helpottaa juuri valmistuneiden työllisyyttä, jotta kaikki saisivat varmasti sen ensimmäisen alan työpaikan.
- Alalla on nykyään monipuolisesti koulutusta ja tutkimusta. Valmistuvilla on erinomaiset digitaidot ja hyvää näkemystä yleis- ja konseptitason suunnitteluun. Toteutussuunnittelua oppii kuitenkin vain lähinnä työelämässä, oikeiden projektien parissa. Tässä on jonkinlainen aukko.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Alalla on todella synkät näkymät ja työpaikallani on ollut lomautukset päällä jo 3 vuotta. Olen havainnut että lomautustyökäluä käytetään lyhyen tähtäimen keinona optimoida yrityksen omistajien voittoa. Samassa toimistossa voi osa työntekijöistä tehdä ylipitkiä työpäiviä liian pienellä suunnittelutiimillä ja osa porukasta olla lomautettuna. Lomautusikkunaa pidetään auki, jotta työntekijöitä voidaan mahdollisimman helposti lomauttaa jos näyttää siltä että toimiston voittotavoitteet eivät ole toteutumassa. "Ennen vanhaan" oli niin että työntekijöiden lomautukset oli poikkeuksia joita tehtiin vain pakon edessä ja lama-aikana.
- palkat ovat alalla surkeita ja kukaan ei tee asian eteen mitään. päin vastoin - firmat kilpaa polkevat hintoja alas ja näin halventavat työntekijöiden arvostusta. liitto ei tee MITÄÄN! työ on aivan todella kuormittavaa ja siitä saatu "korvaus" on säällittävä. ainoa, millä palkkoja saataisiin edes jotenkin kohtuulliselle tasolle, olisi siirtyä nelipäiväiseen viikkoon tai lyhyempään työpäivään ilman palkanalennusta. tällöin saisimme kurottua insinööreihin verrattavaa palkkarotkoa edes hieman. samalla kun aivot saisivat palautua jatkuvasta riepottelusta edes vähän paremmin. se on sitten firman oma asia, jos haluaa työntekijät 5pv viikossa töihin - siitä pitää vaan maksaa 20% enemmän palkkaa sitten!
- Haastetta alalla on hintojen polkemiseen liittyen. Keskisuurten toimistojen on vaikea saada järkeviä tarjouksia läpi, kun tarjotut ja voittaneet tuntihinnat ovat niin pieniä etteivät ne todellisuudessa kata mitään kuluja (ark työstä esim 70€/h)
- Huono suhdanne on poistanut löysän rahan. Käytänteitä on virtaviivaistettua, mikä on hyvä asia. Nyt tarvittaisiin uudestaan uskallusta unelmoida ja toteuttaa unelmia. Valitettavasti hallituksen kurjistavat toimenpiteet eivät auta tilannetta.
- Referensseille on niin tiukat vaatimukset, että jopa kokeneiden arkkitehtien on hankalaa saada riittäviä referenssejä. Nykyinen työtilanne huonontaa tätä entisestään, kun referenssejä ei kerry.
- Osa-aikaisesti lomautettuna tehdään palkatonta ylityötä viikottain. Pakko jatkaa näin, eipä ole muitakaan työpaikkoja tarjolla. Tätä talkootyöaikaa tpimisyön tlläoitämisestä jo kolmatta vuotta työnantaja tuskin tulee muistamaan, jos tai vaikka ajat paranee.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- On outoa että tässäkin kyselyssä ei ole selkeää vaihtoehtoa sille, että arkkitehti on työtön.
- Yhdyskuntasuunnittelua vaivaa näköalattomuus ja visioiden puute sekä epäeettinen toimintakulttuuri ja yleisen edun tunnistamisen hämärtyminen. Arkkitehdit ovat luopuneet innovaatio- ja kehitystehtävistä, mikä näkyy yleisenä lamaantumisena, kollegiaalisuuden puutteena ja suosintakulttuurina: hyvää arkkitehtuuria ei saa enää edes yrittää edistää tasapuolisesti, sillä rakennusliikkeitä on palveltava. Arkkitehtuurista ja rakentamisesta ei saa keskustella eikä esittää kritiikkiä! Merkittävät yhteistyökumppanien ja lausunnonantajien postit on läänitetty hyvä veli -verkoston samanmielisillä henkilöillä, jotka saavat hyvätkin hankkeet torpattua!
- Arkkitehtien työtilanteen vaikeuduttua meillä tulee kaavasuunnittelijan työtehtäviin hakemuksia erittäin kokeneilta arkkitehdeilta (Esim. entisiltä kaupunginarkkitehdeiltä tai pitkään alalla konsulttipuolella toimineilta arkkitehdeiltä) ja se on vaikuttanut työnantajan odotuksiin siitä minkälaista osaamista ja työpanosta työntekijöiltä odotetaan. Kesätyöpaikkaan tuli hakemuksia jo valmistuneilta arkkitehdeiltä, joilla niinikään pitkä kokemus kaavoituksesta. Tämä on vaikuttanut siten, että kilpailuhenkisyys on työpaikalla kasvanut ja työhyvinvointi kärsinyt. Loppuunpalaminen on ihan aito uhka koska työn vaatimuksia ei mitenkään rajoiteta. Edelleen on ongelmallista, että kuntasektorilla osa kaupungeista palkkaa arkkitehtejä kaavasuunnittelijan nimikkeellä, eikä liitto puutu tähän. Toive ja haave siitä että voisin arkkitehtinä tehdä arkkitehdin nimikkeellä töitä, ja että koulutus näkyisi jotenkin nimikkeessä on nykytilanteessa entistä kauempana. Meillä on kaupungissamme neljä vakituista kaavasuunnittelijaa jotka ovat kaikki koulutukseltaan arkkitehtejä. Arvostuksen ja työn vaativuuden välinen epäsuhde on siis aiempaa suurempi, sillä alalla vaaditaan jatkuvaa kehittymistä ja se on vaativaa asiantuntijatyötä, mutta ainakaan kunta-alalla nimikkeet ja palkkaus eivät aina vastaa työn vaativuutta. Olen järkyttynyt siitä, että liitto (SAFA/TEK) ei aja arkkitehtien etua kunta-alalla vaan hyväksyy alan alentamisen passiivisena.
- Julkisen kilpailutuksen hankkeita tarjottu selvästi alihintaan.
- Yhdyskunta-, infra- ja kaupunkisuunnittelua (yleis- ja asemakaavoitusta) voidaan tehdä tulevaisuuden varalle, vaikka suhdanne olisi huono.

SUHDANTEIDEN VAIKUTUKSET TYÖHÖN

19. Vapaita kommentteja alaa ja sen toimintaympäristöä koskien. (Kaikki vastaajat)

- Voisiko SAFA viimein tehdä jotain jäseniensä työpaikkojen saamiseksi. Se että tutkitte puolen/vuoden välein, että taas menee paskemmin, ei kyllä auta ketään. Teidän työpaikkasivu taas ammottaa tyhjiyttään, vaikka työnhakijoita varmasti kuvittelisi riittävän?
Sivut eivät tue:
 - Freelancereita
 - Työnantajaa
 - Työnhakijaa (kaikki tiedot ja CV:t ovat vain avoimia, ja kenen tahansa luettavissa. Kuka tämmöistä haluisi laittaa nettiin)
 - Apua työnhakuun muihin maihin
- pätevyysjärjestelmää tulee edelleen selkeyttää ja yhdenmukaistaa. lupakäytäntöjä samoin sanoin.

20. Palautetta ja kommentteja SAFAlle, ATL:lle ja MARK:lle. (Kaikki vastaajat)

- SAFA olisi voinut vetää ponnekkaampaa linjaa rakentamisen elvytystoimille mm vaatimalla korjausrakentamisen tai energiaremonttien tukia ja samaan aikaan vastustamalla asumiseen ja tuettuun rakentamiseen liittyviä leikkauksia. Nämä leikkaukset kuitenkin kilahtivat arkkitehtien nilkaan. Ehkä SAFA olisi voinut ottaa humanimman roolin ja asettua pienen ihmisen puolelle. Globaalien konfliktien keskellä SAFA voisi enemmän muistuttaa ympäristökriisistä: ilmaston muttos ja lajikato ovat kuitenkin edelleen Suomen ja ihmiskunnan suurimmat ja todennäköisimmät uhkatekijät. Mitä hyötyä on arkkitehtuurista, jos ei ole ihmisiä sitä katsomassa?
- Puolepoliittisesti suuntautuneista kannanotoista kannattaisi ehkä pidättäytyä. Ei kuulu kattojärjestöille.
- Hyvää toimintaa!
- Voisi aloittaa julkista keskustelua siitä, onko juuri nyt oikea aika rakennusalalla alkaa vaatia ifc-malleja suunnittelussa. Hankkeet seisoo muutenkin rahan takia, rakennusvalvonnalla ei ole vielä resursseja tarkastaa malleja, ja silti täysin oikeellinen malli pitäisi tehdä ohjelmistoilla, joita suunnittelijoiden pitää itse syväkoodata oikeanlaisen mallin ulos saadakseen. 5 vuoden hengähdystauko voisi parantaa valmiuksia ihan joka suunnalla.
- Hyvä että kysytte, LUKEKAA KOMMENTIT JA SITEERATKAA NIITÄ
- Julkisten organisaatioiden hankintaosaaminen olisi hyvä kehitysyhteistyön paikka.
- Edunvalvontatyö keskiöön. Arkkitehtialan arvostus pohjalukemissa.
- Jotain konkreettista ulostuloa ja vahvempaa vaikuttamista kuntien rakennuttamisen suuntaan tarvittaisiin!

20. Palautetta ja kommentteja SAFAlle, ATL:lle ja MARK:lle. (Kaikki vastaajat)

- Täydennyskoulutukset ja kurssit on tosi kalliita. Nyt kun on ollut lomautettuna ja olisi aikaa osallistua, ei ole taloudellista mahdollisuutta. Kysely oli ehkä vähän hassusti muotoiltu tai sitten en ymmärtänyt kysymyksiä. Olisin aiheesta halunnut kertoa, että esim rhs:en hinnat on poljettu tällä hetkellä tosi alas, joten laadulla ei ole mahdollista kilpailla ja ne, jotka työt saavat tekevät persnettoa.
- Nyt, kun jäsenyys ei enää kerro muusta, kuin tavanomaisen vaatavuustason ammattipätevyydestä ulkopuolisille, on tarpeen miettiä, mikä on kohtuullinen jäsenmaksun summa ja toiminnan sisältö. Jos jäsenet eivät koe saavansa vastinetta, he äänestävät jaloillaan.
- Hyvää työtä SAFAlta!
- Nyt jos koskaan tarvitaan ammattien aseman vahvistamista ja edistämistä. Näissä talous- ja teknologiaoloissa on yhä todennäköisempää, että ammattikunnat pyritään marginalisoimaan entisestään. Jos katsomme sivusta, on jatkossa vielä vaikeampaa perustella miksi suunnittelijoita tarvittaisiin edes piirtämään puhtaaksii jo valmiiksi tehtyjä päätöksiä, joiden tekemiseen nytkään ei juuri pyydetä mukaan.
- Vahvempaa lobbaustoimintaa politiikan suuntaan, kiitos.
- Arkkitehtien palkkataso on huonompi kuin rakennusalan diplomi-insinööreillä. Pääsuunnittelija-tehtävän mukana piti aikoinaan arkkitehtien arvostuksen ja vastuun lisääntymisen myötä tapahtua myös palkkojen nousu, mutta näin ei ole käynyt. Palkansaaja-arkkitehdity osallistuvat enenevässä määrin pääsuunnittelutehtävien hoitoon yksityisissä toimistoissa, mutta tehtävän hoitaminen ei vaikuta palkkukseen. Näihin seikkoihin toivoisi muutosta.
- Safan pitää ottaa kantaa hallituksen linjauksiin, etenkin varken lainavarausten kohdentamiseen.

20. Palautetta ja kommentteja SAFAlle, ATL:lle ja MARK:lle. (Kaikki vastaajat)

- Toivoisin SAFAn toimivan aidosti ammattiliiton tavoin ja edistävän työntekijöiden ja alan etuja. ATL on oma liittonsa. Ymmärrän varsin hyvin, miksi niin moni arkkitehti pitää SAFAA täysin turhana ja hampaattomana - TEKin jäsenyys hyödyttää paljon enemmän ja satoja euroja edullisemmin. Korkealla jäsenmaksulla ei saa juuri mitään, eikä liiton varovaisilla kannanotoilla tunnu olevan mitään painoarvoa myöskään julkisessa keskustelussa. Toivoisin jäməkämpää otetta ja keskustelua siitä, mikä SAFAn rooli on. Nyt se tuntuu olevan akateeminen yhdistys, joka tarjoaa tilan samanmielisille puhua ja kirjoittaa arkkitehtuurin jaloudesta.
- Olisihan se kiva, että arkkitehteillakin olisi ammattiliitto, joka tosiasiallisesti ajaisi palkansaaja-arkkitehtien etuja työelämässä.
- SAFAn tulee näkyä enemmän ajantasaisesti ja ajankohtaisista teemoista. Varovaisuudesta ei ole hyötyä! Erityisesti rakentamislainsäädännön rakennussuojelua ja korjaamista vaikeuttaviin kohtiin saa ja pitää puuttua ammattimme suunnasta. Seuraavaan hallitukseen ja sen politiikkaan pitää pyrkiä vaikuttamaan siten, että arkkitehtien ammattitaidon merkitys osana kansallista hyvinvointia tulee näkyväksi ja konkreettiseksi.
- Kiitos kun pidätte arkkitehtien puolta!
- Lue tarkkaan kohta 19 ja mieti.
Viittaa pätevytyksen arviointiin.
Siitä on tehty niin kireä, että 38 vuotta alalla toiminut, 26 vuotta erittäin vaativien hankkeiden projektin vetäjänä kunnostautunut (19 julkaistua työtä) ei enää täytä pätevyysvaatimuksia.
- Hyvää aatteellista työtä

20. Palautetta ja kommentteja SAFAlle, ATL:lle ja MARK:lle. (Kaikki vastaajat)

- Harkitsen SAFAsta eroamista, sillä en saa siltä juuri mitään. Ensi vuoteen ammattiliittojen maksuja ei voi vähentää verotuksessa, joten ei ole syytä maksaa SAFAsta niin paljoa. Lomautettuna jäsenyys silti maksoi hurjasti, vaikka se oli alennetulla hinnalla. Harmi, sillä tunnen useamman kollegan, jotka ovat eronneet tai eroamassa tulevaisuudessa.
- Kiitos kyselystä.
- Nyt olisi jäsenistöllä hyvää aikaa (täydennys) kouluttautua. Yhdyskuntasuunnittelun osaajista on pulaa, kaavoitusosaaminen on niukassa, päteviä ja osaavia hakijoita ei ole rekrytoinneissa.
- Uutena suht hetkittäin valmistuneena jäsenenä on nykypäivänä hieman vaikeaa ehkä ymmärtää jäsenyyden pointtia. Nimikkeestä maksaminen tuntuu typerältä kun koulun suorittaminen pitäisi liittää pätevydestä eikä jokin vuosittain maksettu lisä nimeen. Olisi hyödyllistä ymmärtää paremmin jäsenyyden pointti.
- Henkilöstön määrää omalla työpaikalla koskeviin kysymyksiin oli todella vaikea vastata, sillä olen monipaikkakuntaisessa isossa firmassa töissä, enkä tiedä kaikista rekryistä, lomautuksista ja irtisanomisista.
- Missä muodossa nämä tulokset tulevat ulos? Olen aika ajoin vastaillut tällaisiin kyselyihin, mutta ei ole varma, onko tuloksia seurattu jossain systemaattisesti. - Kysymisen lisäksi tietysti voisitte miettiä katto-organisaatioina, mitä voisitte tilanteille tehdä.
- Heikko tiedotus työ- ja markkinatilanteesta.
- Kiitos suhdannekyselystä. Tämä seuranta on hyödyllistä ja kiinnostavaa.
- Jäsenmaksujen vastineeksi jotain piristävää toimintaa ? Arkkitehtuurikävelyjä tms.

20. Palautetta ja kommentteja SAFAlle, ATL:lle ja MARK:lle. (Kaikki vastaajat)

- Hyvä että kyselette.
SAFA voisi pitää meteliä (vaatia!) ASO, ARA, HITAS -korvaajien luomisesta esim. uudelta vähähiiliseltä, kestävältä pohjalta - joka myös vastaisi perheiden (ym) hyvän asumisen, hinta-laatusuhteen ja rahoitusmekanismien tarpeisiin.
- Arkkitehdin työ on monialaista. Alan edellytysten parantaminen edellyttäisi myös esimerkiksi arkkitehtien osaamista rakennuttamisessa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa.
- Toivotaan nousua kaikille arkkitehdeille!
- Kumppanuuskaavoitus (yksityinen maanomistaja haluaa kaavamuutoksen) ei toimi yhtään.
- Toivon SAFAN jne osallistuvan aktiivisemmin julkiseen, yhteiskunnalliseen keskusteluun koskien kasvukeskusten / nk kasvukolmion kaupunkikehitystä, etenkin onko keskustojen tiiveydestä tullut huume, jota tulee saada aina vaan lisää? Miten huolehditaan ympäristöjen holistisesta laadusta jos/kun taas ajat paranevat ja esim asuntojen suunnittelu alkaa uudestaan? Vrt esimerkit Kalasatama, Jätkäsaari, Triplan pphjoispuolinen uusi länsi Pasila jne/ näissä tiiveys syö viihtyvyyden edellytykset ja lähiluonnon kontaktit..Miten siis pidetään huolta ympäristön laadusta taloudellisen tehostamisen pa8neissa ja miten asuntojen slua koskeva lainsäädäntö huomioi muuttuvat tarpeet laajassa mitassa / etätyö, pienet perhekoot, jne? Toivoisin SAFA lta aktiivisuutta olla mukana lainsäädäntötyössä/ käyvän vuoropuhelua lainsäätäjien ja kuntapäätäjien kanssa. Erityisesti PK- seudulla.
- ♥
- Hyvä, että suhdannekyselyitä toteutetaan.
- Ajetaan vain toiminta alas. Viimeinen sammuttaa valot. Ihan sama.

20. Palautetta ja kommentteja SAFAlle, ATL:lle ja MARK:lle. (Kaikki vastaajat)

- Arkkitehtien roolin pienentyminen johtuu osin siitä, että arkkitehteitä ei ole juurikaan tilaajaorganisaatioissa. Kaikki ovat käytännössä insinöörejä, jotka lähestyvät rakentamista vain tuotannollistaloudellisesta näkökulmasta. Ei siis tehdä nyt yleisesti huonoina aikoina sitä virhettä, että vähennettäisiin arkkitehtien koulutusta kuten tehtiin 90-luvun laman aikana
- Voisi kysyä, oletko vanhempainvapaalla :)
- Kiitos aktiivisuudesta!
- Tarvitaan arkkitehtien ammatin brändityöt
- Toivoisin SAFAlta aktiivisempaa otetta arkkitehtien aseman parantamiseen niin työmarkkinoilla kuin yleisessä keskustelussakin. Palkat ja niiden kehitys muihin tekniisiin aloihin verrattuna ovat olemattomia, vaikka arkkitehti on usein se joka hankkeissa toimii pääsuunnittelijana ja kantaa suurimman vastuun. Kertakorvaus ei paljoa lämmitä, jos suppeammasta kokonaisuudesta vastaavilla suunnittelijoilla on mahdollisuus saada pienemmällä työkokemuksella selkeästi korkeampaa palkkaa. Suuren yleisön käsitys arkkitehdin ammatista nojaa edelleen mielikuvaan puolijumalan kaltaisesta luovasta nerosta, joka norsu nluutornistaan jakaa ohjeita niitä toteuttaville alamaisilleen. Tämä ei ole enää pitkään aikaan vastannut millään tapaa arkkitehdin roolia työelämässä. Sen toistuminen yleisessä keskustelussa vaikuttaa negatiivisesti arkkitehteihin suhtautumiseen ja kielii alaa tuntemattomien epätietoisuudesta arkkitehdin työnkuvasta nykypäivän rakentamisessa. Tätä tietoisuutta tulisi parantaa, sillä olen kyllästynyt kuulemaan ammattikuntani olevan ainoa syntipukki rakennusalan virheistä ja epäkohdista puhuttaessa.
- Herättää vaalimaan järkevää toimintaa suunnittelun hankinnassa ja lisäämään julkisen puolen tietoa asiasta. Rakennuttajakonsulttiyriteysten toiminta olisi saatava kohtuulliselle ja järkevälle tasolle.

20. Palautetta ja kommentteja SAFAlle, ATL:lle ja MARK:lle. (Kaikki vastaajat)

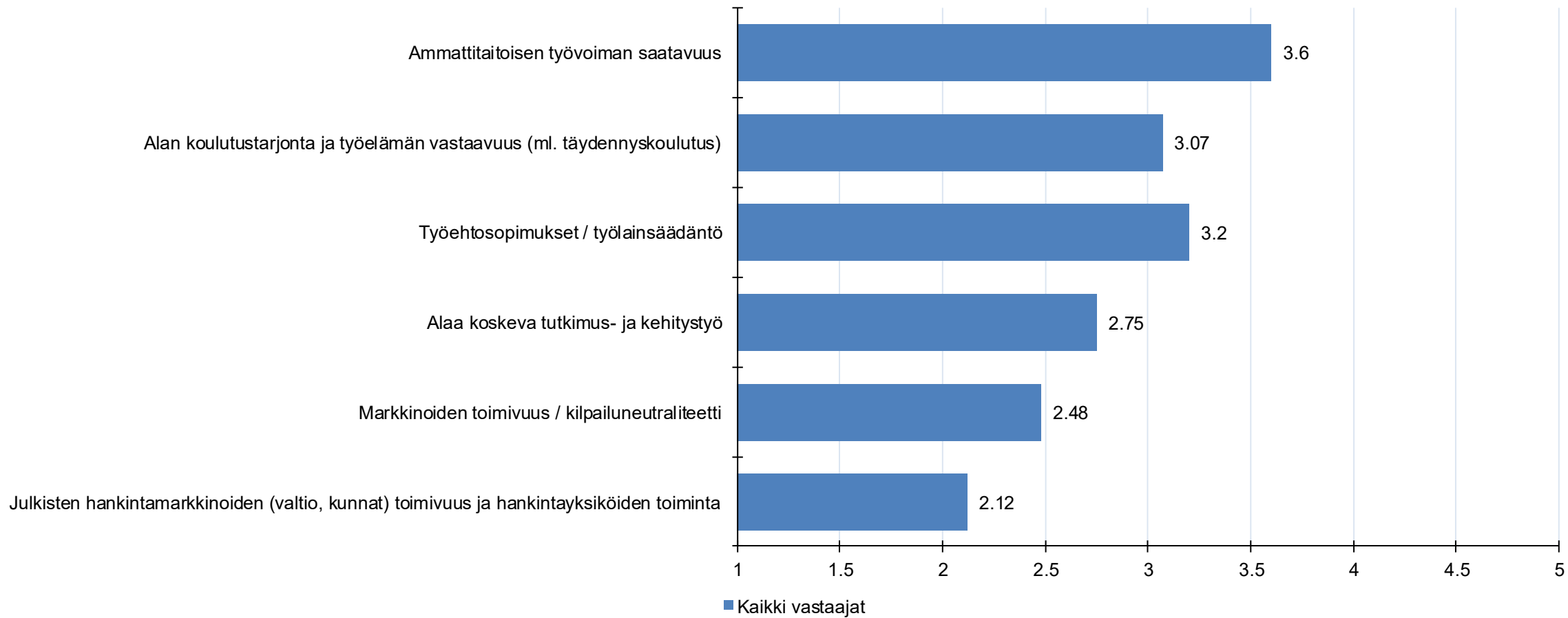
- SAFA voisi keskittyä ammattijärjestötehtäviin ja edustaa kaikkia jäseniään, ja jättää kaupunkien toiminnan haukkumisen vähemmälle. Yhteistä maailmaa rakennamme riippumatta siitä, millä puolella pöytää olemme.
- Toivoisin, että SAFA:n tilaisuuksissa ei otettaisi poliittista kantaa/oletusta jäsenistön poliittisesta näkemyksestä. Jäsenistössä on varmasti kaikkien puolueiden kannattajia. Jäi erittäin ikävänä särönä mieleeni, kun asumista koskevassa ammattipäivässä 5.11.2025 SAFA:n puheenjohtaja oletti, että safalaisten mielestä nykyhallitus on huono ja vihjaili, että vaalit on tulossa ja niissä voidaan vaikuttaa. Asiaa vielä korosti yleisöstä nostettu vastaavansuuntainen kommentti, joka oli ainut esiin nostettu kommentti. Asialle vielä naureskeltiin. Itselläni ei ole poliittista kantaa, mutta mielestäni nykyhallitus on ollut myös aivan oikeassa purkaessaan vääristyneitä hallintorakenteita, joista jaettu raha tuottaa vääristymiä kaavoitukseen ja mm. tuetun asuntorakentamisen toteuttamiseen. Myös muiden puolueiden toiminnassa on sekä hyvää että huonoa. Safa ei ole eikä sen tule olla puoluepoliittisesti sitoutunut/kantaa ottava järjestö.
- tsemii
- Nyt olisi hyvä aika keksiä miten alamme saadaan uuteen nousuun ja arvostukseen. Suuret kasvottomat suunnittelutalot lienevät tulevaisuutta, jossa arkkitehti on vain puhtaaksi piirtäjä.
- Voisiko tähän surkeaan työtilanteeseen yrittää vaikuttaa jotenkin tai edes pitää keskustelua yllä siitä.
- Ottakaa kantaa tähän tilanteeseen mikä on käsillä. Meillä aloittaa joka vuosi 150 arkkitehtiopiskelijaa ja 170 rak.arkkitehtiopiskelijaa. Mihin he työllistyvät, mistä he saavat harjoittelupaikat?
- -
- -

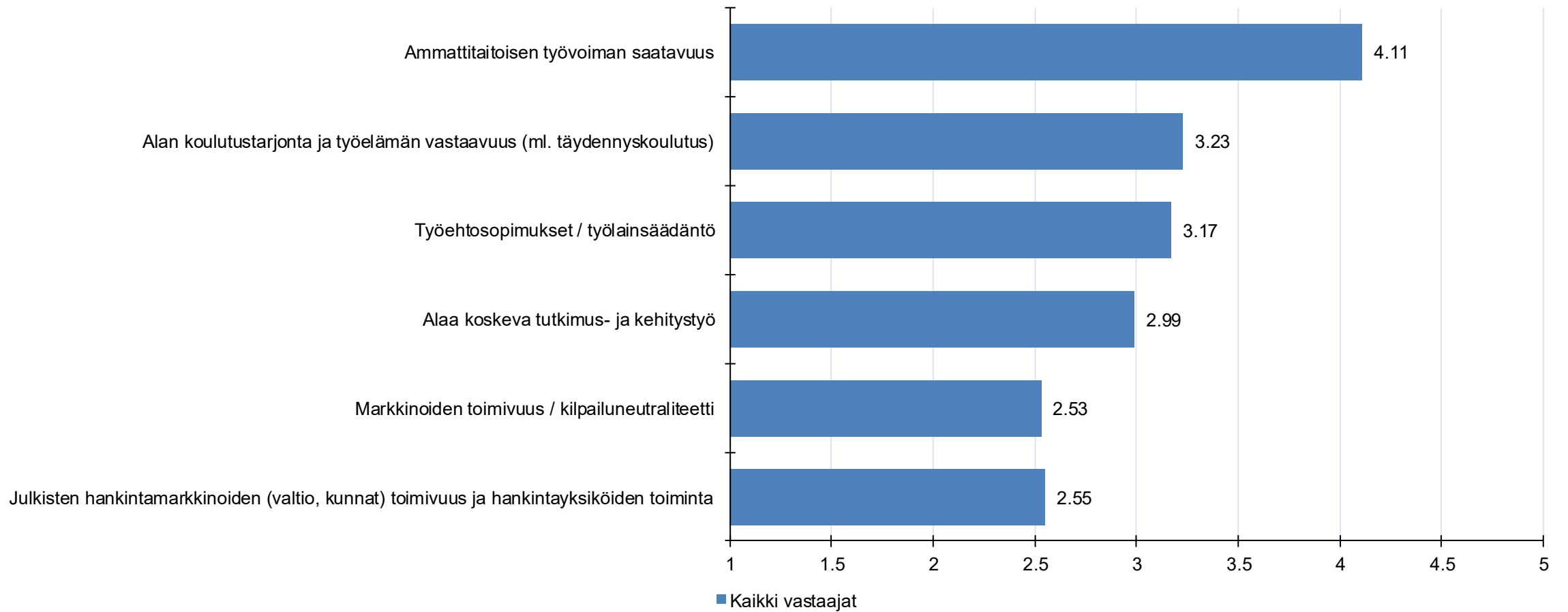
20. Palautetta ja kommentteja SAFAlle, ATL:lle ja MARK:lle. (Kaikki vastaajat)

- Palkankorotuksia on siirrettävä tuonnemmaksi, on täysin kohtuutonta nostaa muutaman työntekijän palkkaa, kun toiset ovat ilman töitä.
- Rakennuslupakäsittely pitäisi voida palauttaa yhtä jouhevaksi kuin se ainakin Helsingissä oli vielä kymmenen vuotta sitten, ennen Lupapistettä. Vaadittujen dokumenttien määrä on moninkertaistunut ja palvelu hidastunut. Tämä olisi varmaan ATL:n asia. Pyrkimystä pitää yllä rakentamisen minimilaatuvaatimuksia pitää jatkaa, mutta ei laittamalla arkkitehti tuottamaan loputtomasti selvityksiä.
- Miksi (kilpailujen juhluvuonna) kilpailuja kaupunkikehityksen välineenä markkinoidaan vain arkkitehdeille? Safan tulisi pyrkiä lisäämään tietoa myös kuntajohdolle ja -päättäjille, arkkitehdeillä ei ole käytössään/päätäväallassaan kilpailujen vaatimaa isoa budjettia.
- SAFA on järjestänyt hyviä tietoiskuja, kiitos!
- Mukavaa kevätkesää!
- koittakaa nyt tekin tehdä jotain esimerkiksi palkkojen ja työehtosopimusten eteen?
- Kiitos kyselystä - varmasti tarpeen.
- Tässä kyselyssä ei otettu huomioon työtöntä
- Pitäkää lippu korkealle ja osallistukaa rohkeasti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttamiseen.

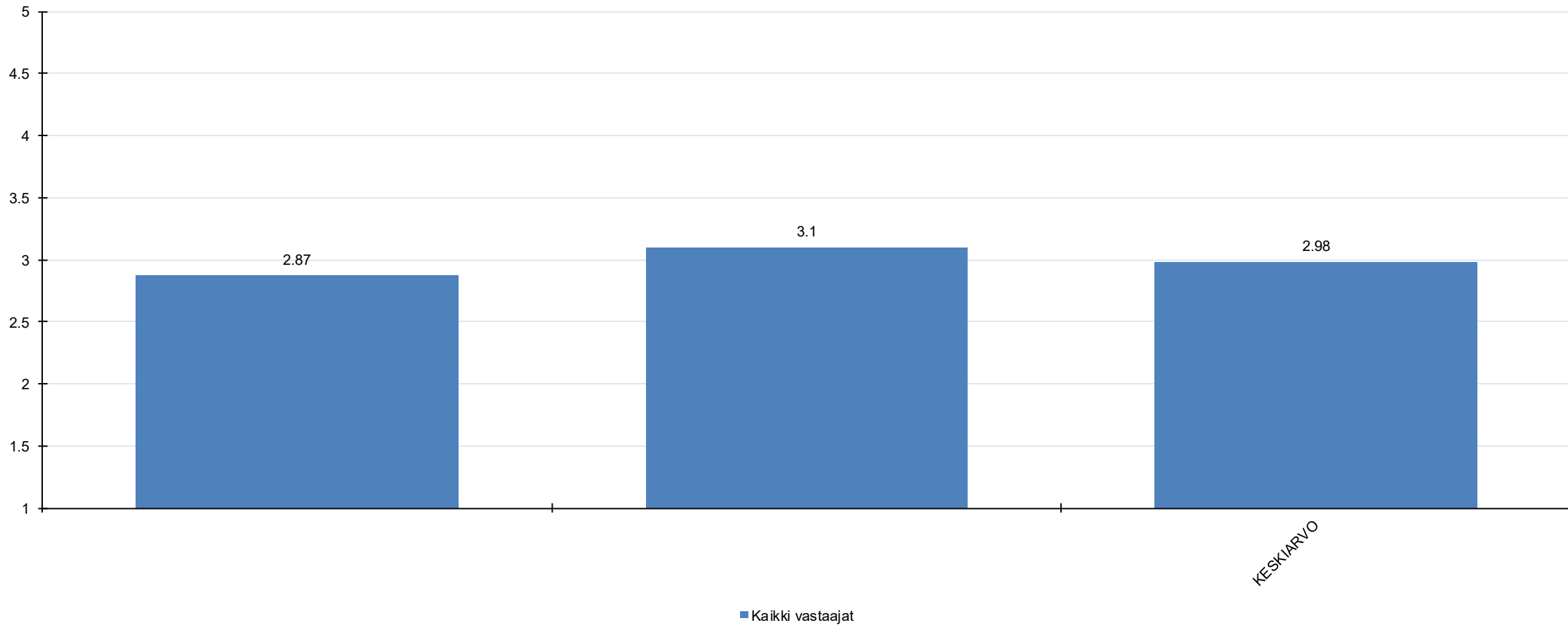
20. Palautetta ja kommentteja SAFAlle, ATL:lle ja MARK:lle. (Kaikki vastaajat)

- Toivomme, että poikkeuksellisen hankala tilanne huomioidaan ammattiliittotasolla. Yritämme varmistaa, että työntekijöillämme on jatkossakin työpaikat. Tähän auttaisi esimerkiksi palkanalennusten mahdollistaminen. Nyt olemme pakotettuja roikottamaan työntekijöitä pitkillä lomautuksilla, sillä irtisanomisajan palkan maksamiseen ei yksinkertaisesti ole varaa.
- Taaskin oli jäänyt lomautuksista tälläkin kertaa osa-aikaisen lomautuksen / työajan viikottaisesta lyhentäymisesen vaihtoehto pois kyselystä. Esim. 'Oletko lomautettuna lyhennetyllä työviikolla - monta päivää viikossa töitä? Saattaisi tulla kattavampi ote työtilanteessa tällä tarkennuksella.
- Safa on menettänyt merkityksensä arkkitehtien edunvalvojana. Liitto ei ole pysynyt selvillä alan suurimmista ongelmista (korruptio) eikä Safa ole enää kaikkien alalla toimivien kotipesä! Arkkitehtien epäeettinen käyttäytyminen kollegoja kohtaan rehoittaa myös Safan toiminnassa ja erityisesti Tampereella!
- Toivon että ajaisitte vahvemmin konkreettisesti arkkitehtien, eikä ainoastaan abstraktisti arkkitehtuurin etua.
- Kiitos kyselystä ja raportoinnista.
- Voisiko SAFA viimein tehdä jotain jäseniensä työpaikkojen saamiseksi. Se että tutkitte puolen/vuoden välein, että taas menee paskemmin, ei kyllä auta ketään. Teidän työpaikkasivu taas ammottaa tyhjyyttään, vaikka työnhakijoita varmasti kuvittelisi riittävän?
Sivut eivät tue:
 - Freelancereita
 - Työnantajaa
 - Työnhakijaa (kaikki tiedot ja CV:t ovat vain avoimia, ja kenen tahansa luettavissa. Kuka tämmöistä haluisi laittaa nettiin)
 - Apua työnhakuun muihin maihin

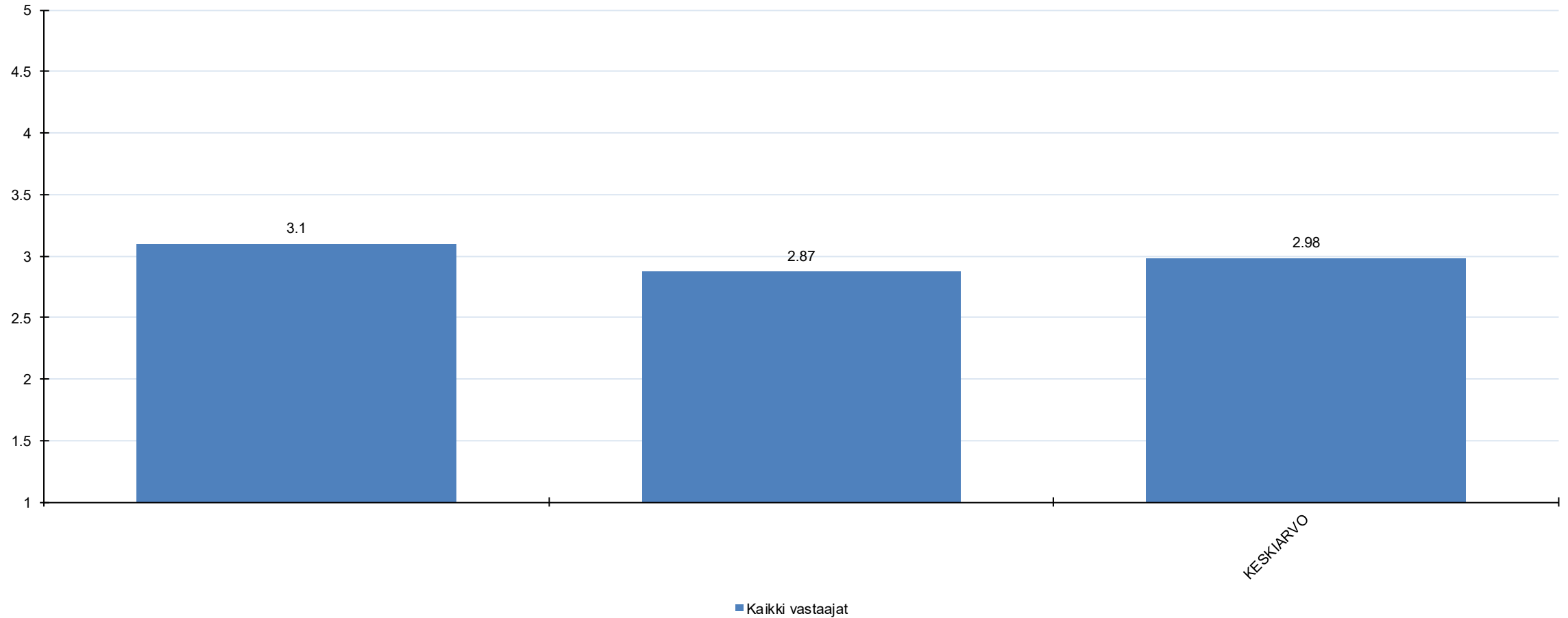

Kokonaiskeskiarvot

Osa-alueiden keskiarvot suuruusjärjestyksessä

Kiitos!

koulutus@safa.fi